

ISSN 1987-5355

#46

2013

August, September,
October

STYLE

ARCHITECTURE INTERIOR DESIGN

AXOR
hansgrohe

სონი

არქიტექტურა ინტერიერი დიზაინი

BAGNODESIGN

LONDON

32, Saburtalo St, 0194 Tbilisi, Georgia
t: +995 32 2545588 m: +995 555 665588 e: showroom@kolibriltd.ge www.bagnodesign.co.uk

LONDON

DUBAI

ABU DHABI

DOHA

RIYADH

JEDDAH

MUSCAT

BAKU

TBILISI

NAIROBI

AUCKLAND

COLOMBO

საერთოფოტოგრაფია

Bathroom at JW Marriott Marquis, Dubai

Association of Architects of Georgia
საანხითვანო აქიტანტორთა ასოციაცია

- ბათუმური - საანხითვანო აქიტანტორთა ასოციაცია და დიმიტრი მოსულიშვილი
- ხელახალი - ნინო ლაღიძე
- ინფორმაცია - ნინო ლაღიძე, ბეჰან ზეიკიძე.
- თარგმანი - ნატა კურტანიძე
- კომპიუტერული გრაფიკა - თამაზ ჩხაიძე
- დისაინი - გია ნოზაძე
- ხანძარი - შ.პ.ს. სტილი, დიმიტრი ევა ჯავახიშვილი

www.archias.ge

- PUBLISHER - ASSOCIATION OF ARCHITECTS OF GEORGIA & Dimitri Mosulishvili**
- EDITOR - Nino Laghidze**
- INFORMATION - Nino Laghidze, Bezhan Zeikidze.**
- TRANSLATION - Nata Kurtanidze**
- COMPUTER GRAPHIC - Tamaz Chkhaidze**
- DESIGN - Gia Nozadze**
- ADVERTISEMENT - STYLE Ltd. Director Eka Javakhishvili**

0160 თბილისი, შატავას ქ.#35/37
ტელ/ფაქსი: 237-52-97. მობ: 593 42-74-73; 577 44-86-00

35/37 Shartava Str., 0160 Tbilisi, Georgia.
Tel/fax: (+995 32) 237-52 97
Mob: (+995 593) 42-74-73; (+995 577) 44-86-00,
<http://www.archias.ge>
<http://www.archiaward.com>
E-mail: laghidze.n@gmail.com
nino@style-magazine.com.ge

სარეკლამო ტექსტის შინაარსზე
რედაქცია პასუხს არ აგებს

არქიტექტორებისა და დიზაინერების საყურადღებოდ!

ახიტიტექტორთა კლუბი და ექსპერტიზა "სტილი" კვლავ აგაგრძელებს თქვენთან თანამშრომლობას. გთხოვთ, მოგვანოცდით თქვენს მიერ ხელახლებული აქტიუტექტურ-დიზაინერული პროექტები. მათ შორის საეკონომიკური განვითარების იქნება ექსპერტიზა "სტილის" მომდევნო ნომერში, ხისთვისაც წინასწარ გიხდით მადლობას.

ხელახალი იტოვებს უფლებას გაცნობით მასალის მომზადებისა და პუბლიკაციისათვის აუცილებელი პირობა - ექსპერტიზაში გამოსაქვეყნებელი მონიუქი ნახმოდგენილი იქნას მისი ამსახველი ფოტო-მასალის მაღალმანერული ხარისხით - ავტომატურად უზენაესი მონიუქის ჰიფოტეზური ფოტოგრაფია.

დახუტუტუტ თანავითარების ვინაობა!

LUSSONI
DESIGN & DECOR ACCESSORIES
ლუსონი

coming soon...

AAG

საქართველოს არქიტექტორთა ასოციაცია შეიქმნა:

- პროფესიონალური ურთიერთობებისათვის;
- ქალაქმშენებლობის, არქიტექტურის, დიზაინი სფეროში არსებული პრობლემების განსახილველად და გადასაჭრელად;
- ასოციაციის წევრთა ბიზნესის ხმარდასაჭერად;
- არქიტექტორთა საერთაშორისო ფესტივალების, საერთაშორისო კონკურსების - წარმატებით ჩასატარებლად;
- „არქიტექტორთა კლუბის“, ჟურნალი "სტილის" პოპულარიზაციისათვის.

საქართველოს არქიტექტორთა ასოციაცია - არქიტექტორების და დიზაინერების გაერთიანება - შესაძლებლობას მისცემს პროფესიონალებს განიხილონ არქიტექტურის და მშენებლობის სფეროში არსებული პრობლემები, სიახლეები, პროექტები, ნოვატორული წინადადებები, ჩაატარონ ახალი სამშენებლო ტექნოლოგიების, დიზაინერული თუ ფურნიტურის კომპანიების პრეზენტაციები.

„საქართველოს არქიტექტორთა ასოციაციის“ სტრატეგიები:

- მაღალგანვითარებული, დახვეწილი, ერთიანი, თვითრეგულირებადი, პროფესიონალური ორგანიზაციის ჩამოყალიბება არქიტექტურის და სამშენებლო ბაზარზე;
- არქიტექტურისა და მშენებლობის განვითარების ტენდენციების შესახებ ასოციაციის წევრების ინფორმირება;
- ასოციაციის წევრებს შორის ურთიერთობის მექანიზმების ფორმირება;
- ასოციაციის წევრების საქმიანობისთვის პროფესიონალური სტანდარტების შემუშავება;
- ასოციაციის წევრთა სერთიფიცირებისთვის ხელის შეწყობა;
- წვლილის შეტანა ასოციაციის წევრების ბიზნეს ზრდასა და კეთილდღეობაში;
- ასოციაციის წევრების ინტერესების და უფლებების დაცვა, რჩევის მიცემა, დატრენინგება, დახმარება, მხარის დაჭერა;
- ასოციაციის წევრებისთვის პროფესიული ზრდის ხელშეწყობა;
- ასოციაციის წევრების ინტეგრაცია არქიტექტურის და მშენებლობის პროფესიონალურ სფეროში;
- საერთო პრობლემების გადაწყვეტა; რეკომენდაციების და პროგრამების შემუშავება არქიტექტურისა და სამშენებლო ბაზრის განვითარებისთვის;
- ასოციაციის წევრებს შორის კონსულტაციების და ინფორმაციის გაცვლა მიმდინარე ტექნოლოგიებთან დაკავშირებით, არქიტექტურის და სამშენებლო ბაზარზე პოზიციების შესახებ;
- ასოციაციის წევრების ინტერესების დაცვა და წარმოჩენა საკანონმდებლო, აღმასრულებელ თუ მუნიციპალურ სტრუქტურებში;
- ქვეყნის არქიტექტურის და სამშენებლო საქმიანობის სრულყოფისთვის და ერთიანი მაღალესთეტიკური ქალაქდაგეგმარებითი კრიტერიუმების დამაკმაყოფილებელი, კეთილმოწყობილი ქალაქური გარემოს ჩამოყალიბებისთვის ხელის შეწყობა;
- საერთაშორისო სტანდარტების მიხედვით ნაციონალური სტანდარტების შემუშავება;
- პროფესიონალთა პრესტიჟის განმტკიცება; ასოციაციის წევრთა გაზრდა.

Association of Architects of Georgia

In 2011 STYLE Magazine and Architectural Club Ltd established Association of Architects of Georgia (Noncommercial (non-governmental) Legal the person).

Association of Architects of Georgia - a union of architects and designers - provides the professionals with an opportunity to discuss ongoing architectural and construction issues and news, projects and innovations introduced by their colleagues and to arrange presentations of new construction technologies, services and products offered by design or furniture companies.

Association of Architects of Georgia was established with the following goals:

- to foster professional relationships;
- to enable discussion and solving of different issues related to urban development, architecture and design;
- to support professional activities of Association members;
- to promote STYLE Magazine and diversify the range of its publications;
- to ensure successful development of international competitions - such as Architectural Award - organized under the auspices of STYLE Magazine;
- to provide Association members with an informal but presentable social environment.

Every year, STYLE organizes an international exhibition Architectural Award, covering such nominations as single-family residence, apartment block / residential complex, public construction, residential interior, public interior, reconstruction project, etc. (detailed information about this competition can be found at <http://www.archiaward.com>)

In 2012, Association of Architects of Georgia, Architects' Club and STYLE Magazine jointly organized the first Georgia-based International Architecture Festival in conjunction with the already traditional international architectural competition Architectural Award 2012.

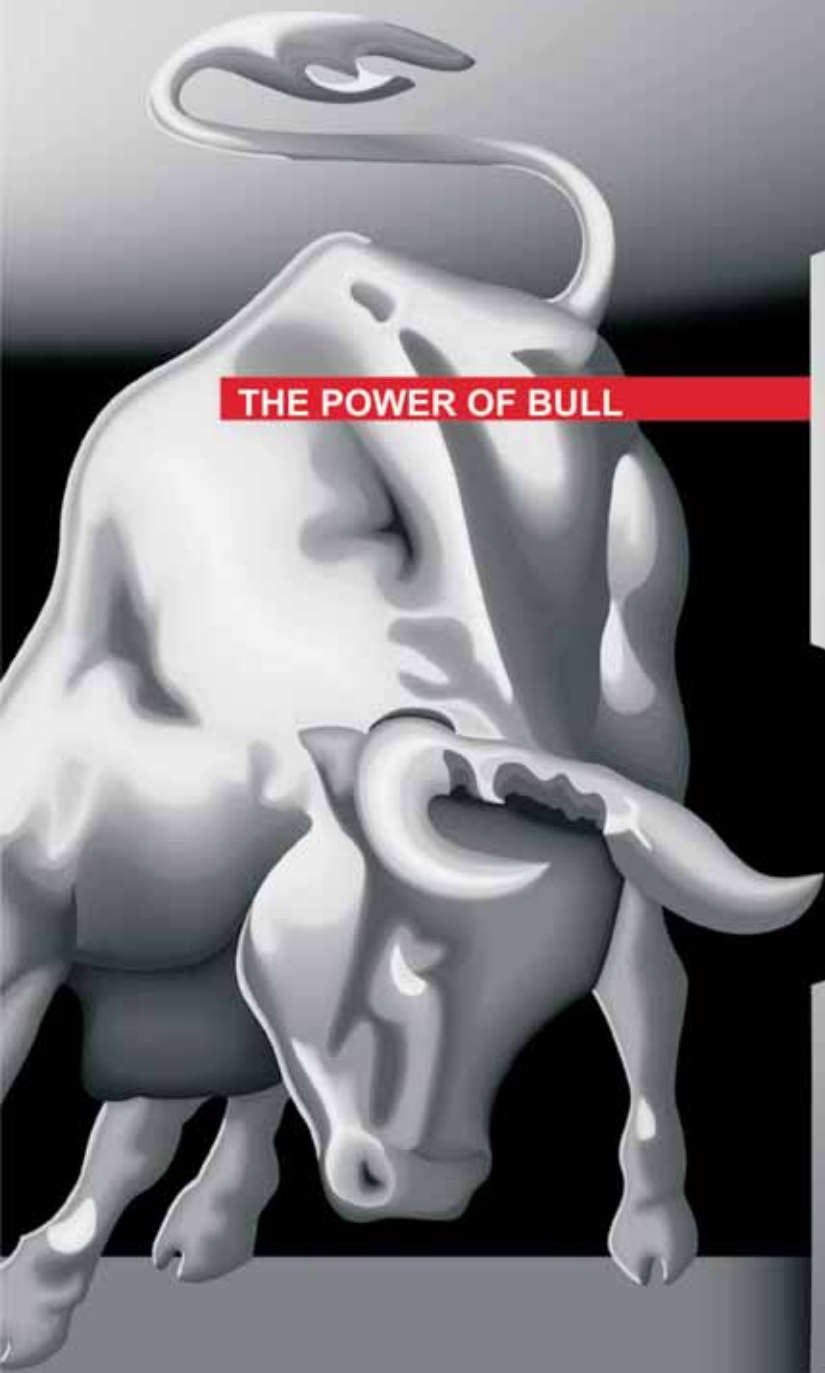
We hope you find the above noteworthy and look forward to your comments regarding cooperation opportunities.

Thank you very much in advance.

დაინტერესების შემთხვევაში დაგვიკავშირდით:

შარტავას ქუჩა №35/37, 0160, თბილისი. ტელ./ფაქსი: +995 32 237 52 97. მობ: +995 593 42 74 73.
ელ-ფოსტა: laghidze.n@gmail.com <http://www.archias.ge> <http://www.archiaward.com>

Contacts: 35/37 Shartava street, 0160, Tbilisi, Georgia. Tel/Fax: +995 32 237 52 97. Cell: +995 593 42 74 73
E-mail: laghidze.n@gmail.com <http://www.archias.ge> <http://www.archiaward.com>

THE POWER OF BULL

Si meliora dies, ut
vina, poemata reddit,
scire velim, chartis
pretium quotus arro-
get annus. scriptor
abhinc annos centum
qui decidit, inter

Perfectos veteresque
referri debet an inter
villis atque novos?
Excludat iurgia finis,
"Est vetus atque
probus, centum qui
perficit annos." Quid,
qui deperit minor uno

LUSSONI
DESIGN & DECOR ACCESSORIES
ლუსონი

Lamborghini is in Georgia. Finally...

სამბორჰინი კალირეკლიმა

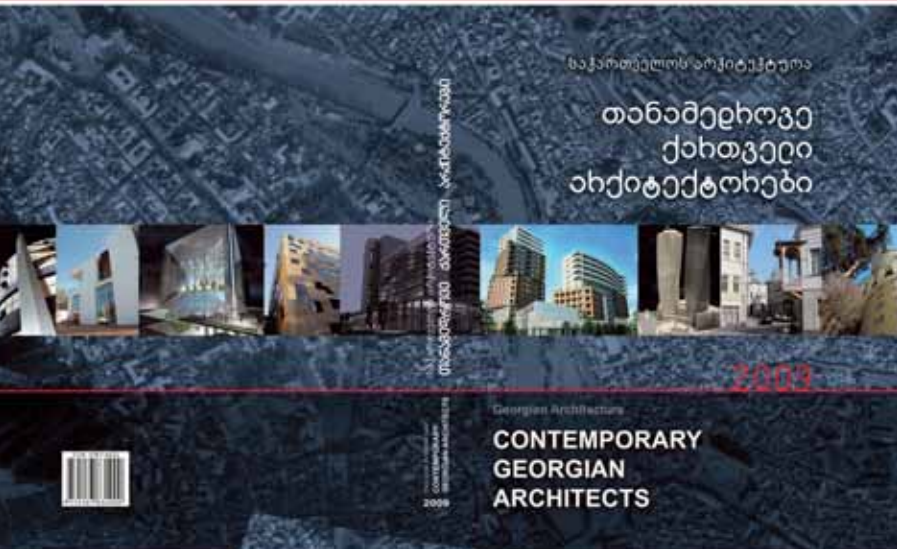

Lamborghini
CALORECLIMA

www.lamborghinicalor.it
info@lamborghinicalor.it

მის: 6300006 140
800-4995 32 2 35 65 20

„არქიტექტორთა კლუბის“ და ჟურნალი
STYLE -ს ეგიდით გამოიცა წიგნი -
"საქართველოს არქიტექტურა &
თანამედროვე ქართველი არქიტექტორები".
გამოცემა გაყიდვაშია თბილისის წიგნის
მაღაზიებში.

წიგნის - "საქართველოს არქიტექტურა &
თანამედროვე ქართველი არქიტექტორები"
- გამოცემა, პროექტის პირველი ეტაპია.

დაწყებულია წიგნის II ნაწილზე მუშაობა.
დაგეგმილი გვაქვს, იგი, კვლავ საინტერესოდ
განვაგრცოდ, მითუმეტეს, რომ ინტერესი
პროფესიონალების მხრიდან მზარდია.

დაგვიკავშირდით მისამართზე:
შარტავას ქ. 35/37
ტელ./ფაქსი: +995 32 237 52 97.
მობ: +995 593 42 74 73
E-mail: laghidze.n@gmail.com
www. archias.ge

“Georgian Architecture & Contemporary
Georgian Architects” - Book

Project organizers: STYLE Magazine,
Architects' Club

“Georgian Architecture & Contemporary
Georgian Architects” is only the beginning
of our project. We started work on the second
volume of the book, in which we hope to
further explore the past and present of
Georgian art, especially considering that
the professionals already start to show
increasing interest toward our activity.

please contact us at the following address:
35/37 Shartava Street, Tbilisi, Georgia;
Tel/fax: +995 32-2375297
Mobile: +995 593-427473
E-mail: laghidze.n@gmail.com
www. archias.ge

მზადდება წიგნის მეორე ნაწილი

გამოცემაში მონაწილეობის მსურველებს
დაგვიკავშირდით:

e-mail: laghidze.n@gmail.com

Geberit Sigma80

■ GEBERIT

In perfect harmony.

სამართლებიერება ულრა

Simply beautiful and beautifully simple. Pass a hand across the elegant, coloured light fields and actuate the flush process without touching the actuator plate. Geberit Sigma80, the innovative actuator plate for dual flush systems combines design, hygiene and convenience. It is available as shiny black or metal-coated glass plate. For more information, please visit → www.geberit.com

Exclusively for Lussoni

მის: ნაჩაბოცის 140
ტელ: +995 32 2 35 65 20

LUSSONI
DESIGN & COLOR ACCESSORIES

საბა SABA

ბერლონი BERLONI

საზარეულოს
ავეჯი იზალიდას

OPEN

სადეკორაციო
ART DECOR CENTER

www.archias.ge

სამშენებლო და არქიტექტურული
კომპანია

Architectural
club

e-mail: laghidze.n@gmail.com

Tel./Fax. +995 32 2375 297

Mob. +995 593 427 473

BERLIONI

დიდარი საზარაულოების მწარმოებლავს შორის
50 წალი მსოფლიო ბაზარზე და 16 წალი საქართველოში Saba & Company-სთან ერთად

Grangala

წარსული ხელოვნების ოსტატობიდან დღევანდელი მოთხოვნილების შესაბამისად

Sunny

ხომავრები რომელიც სრულყოფს სილაბაჯას!

B-50

ხარისხისა და ჰარმონიის ერთობლიობა!

ITALIAN SOFAS

F
Florence

იტალიური ავეჯის სამყარო

იტალიური ავეჯის სალონი FLORENCE გთავაზობთ:

იტალიაში წარმოებულ დივანებს და სავარძლებს პირდაპირი მონოლიებით.

FLORENCE-ს დამფუძნებლებს გააჩნიათ იტალიური ავეჯის მწარმოებლებთან მუშაობის ოცნლიანი გამოცდილება და დღეს მომხმარებელს სთავაზობს 200 იტალიური ფაბრიკის პროდუქციას.

რატომ არის იტალიური დივანი საუკეთესო:

- ხარისხის გარანტია;
- უზადო დიზაინი;
- ხის საფუძველი – ნატურალური;
- შემავსებლები – ეკოლოგიურად სუფთა მასალა – პენოპოლიურეტანი;
- თითოეული ზამბარა შეფუთულია ქსოვილის პარკით;
- ავეჯზე გადაკრულია ნატურალური ტყავი, არჩევანი დიდი, ფერიტი გამა მრავალფეროვანი;
- ხარისხიანი ქსოვილებიდან უპირატესობა ენიჭება ველიურს, გობელენს, კოტონს, სხვადასხვა ფერის აბრეშუმის ქსოვილის გამოყენებით;
- ავეჯი შესრულებულია სხვადასხვა სტილში – კლასიკიდან – მოდერნამდე

კონფიგურაციის მრავალფეროვნება

- კუთხის დივნები;
- დივანი და ორი სავარძელი;
- ორადგილიანი და სამადგილიანი დივნები;
- სავარძლები და დივნები გადმოსაშლელი საწოლით და დივან-საწოლები;
- სავარძლები სახლის კინოთეატრებისთვის და დასასვენებელი ოთახებისთვის;
- საოფისე დივნები;
- დივნების ღირებულება იწყება 2500 ლარიდან;
- კომპლექტის ღირებულება – 6500 ლარიდან;
- სალონიდან შექმნა შესაძლებელია თანხის 0% განვადებით;
- შეკვეთის გაფორმებისას 100% წინასწარი გადახდის შემთხვევაში გათვალისწინებულია 25% ფასდაკლება. შეკვეთის ადგილზე მიტანის ვადაა 60 დღე.

7 ფაქტი – "რატომ არის უკეთესი დივანის შეკვეთა?" –ზე

- დიდი არჩევანი;
- ირჩევთ ზუსტად თქვენი სახლის პარამეტრების და სტილის შესაბამის მოდელს;
- ირჩევთ ზუსტად თქვენთვის მისაღებ ფერს;
- შეგიძლიათ ტყავისა და ქსოვილის კომბინირება;
- შეგიძლიათ ავეჯის შერჩევა თქვენი ბიუჯეტის შესაბამისად;
- შეკვეთისას იხდით 25%-ით ნაკლებს;

იტალიური დივანი – უმაღლესი ხარისხი – რეალური ფასები

JUNG

სართობი/ინჟინერია

insto
Electro & Engineering

JUNG

Available on the
App Store

“ჯეკვიანი” სახლი

კომფორტულად მართეთ თქვენი სახლი სენსორული დისპლეის და ნებისმიერი მობილური მოწყობილობის საშუალებით - მაგალითად iPhone, iPad და iPod Touch-ით. გერმანული ხარისხი და დახვეწილი დიზაინი მომთხოვნი მომხმარებლისათვის!

შპს ინსტა - იუნგის ოფიციალური წარმომადგენელი საქართველოში
ზაქარიაძის 8, თბილისი · (032) 2 202020
www.instage

გერმანული ხარისხი!

ART DECOR CENTER

დეკორატიული საღებავები და გათქაშები
ინტერიერისა და ექსტერიერისთვის

Made in Italy

OIKOS

ღაგორბიული ეფექტების ფართო სპექტრი

მალბექნოლოგიური და ეკოლოგიურად სუფთა სღბებები

სართიფიკირებული

სარჩევი Content

სახლი HOUSE

მწვანე ეზო ჭავჭავაძეზე

34

აქსის პალასი
საირმეზე

36

ახალი მწვანე პარკი
თბილისში

38

სახლი დილოში
Residential house
in Dighomi

44

საცხოვრებელი სახლის
არქიტექტონიკა
Residential Space
Architectonics

52

უცხოური არქიტექტურა FOREIGN ARCHITECTURE

კრისტოს დამალული
სამუარო

Christo's Hidden World

56

ისტორია HISTORY

ხუროთმოძღვრის
საკუთარი დრო

60

L'OFFICINA

L'OFFICINA

REMOVE WHAT IS UNNECESSARY, WHAT IS IN EXCESS, WHATEVER DISTRACTS THE ATTENTION FROM THE ESSENCE OF THINGS. ONLY WHAT IS NECESSARY REMAINS, THE ESSENTIAL SHAPE THAT CARVES ITS OWN CHARACTER, SOLID AND ALIVE IN THE PRESENT.

L'OFFICINA SRL
VIA ALDO MORO, 12
36028 ROSSANO VENETO (VI) ITALY
TEL. +39 0424 540368
FAX +39 0424 540385
WWW.LOFFICINAHOMEPROJECT.COM
INFO@LOFFICINAHOMEPROJECT.IT

SALES AREA MANAGER
Anna Privalikhina
+39 345 2912300

L'OFFICINA

საინჟინერო კომპანია

სარჩევი Content

სახლი
HOUSE

მწვანე ეზო ჭავჭავაძეზე

34

აქსის პალასი
საირმეზე

36

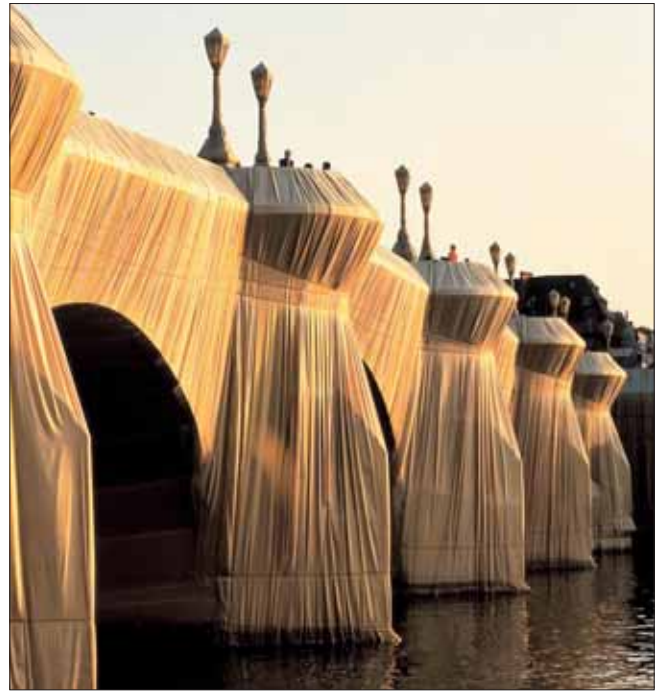
ახალი მწვანე პარკი
თბილისში

38

სახლი დიღომში
Residential house
in Dighomi

44

საცხოვრებელი სახლია
არქიტექტონიკა

Residential Space
Architectonics

52

უსოჯიჩი აჩიბაქსუჩა
FOREIGN ARCHITECTURE

კრისტოს დამალული
სამყარო

Christo's Hidden World

56

ისტორია
HISTORY

სუროთმოდგრის
საკუთარი დრო

60

DOLCE & GABBANA

რონიკო Roniko

უკეთესად ხედავთ და შესანიშნავად გამოიყურებით

You See Better and Look Wonderful

www.roniko.ge

სარჩევი Content

ოთხი დღე სტურუას
შექსპირის სამუაროში
Four Days in
Shakespeare's World

86

Augmented Reality
Tbilisi - ARTbilisi

90

არტ გალერეაში
ვეტრო ვარიო
Art Gallery Vetro vario

94

პერსონალური გამოფენა
Personal
exhibition

96

გამოფენა გალარეა
„არტ ავენიუში“
art works - at
ART AVENUE Gallery

98

სამედიცინო ცენტრი
ციტო

100

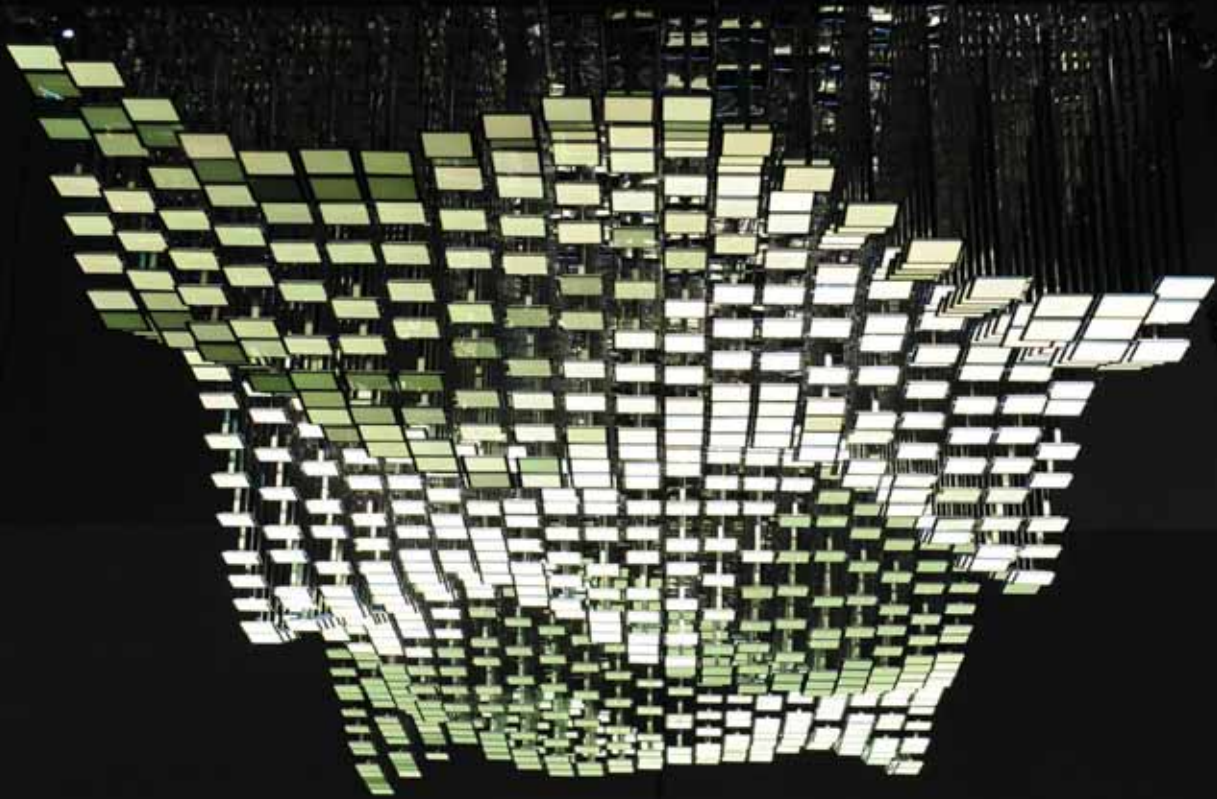

ნაგონი ჩანა

LUMIBLADE OLED'S

*More than just a new
source of Light*

სამთავრობო რეკლამა

PHILIPS

www.newlight.ge | 2 596 596

უფროსი "სტილის" და "საქართველოს არქიტექტორთა ასოციაციის" ეგიდით ტარდება არქიტექტურის მეორე საერთაშორისო ფესტივალი

- ფესტივალის მიზანია საუკეთესო პროექტების წარმოჩენა და იმ არქიტექტორებისა თუ დიზაინერების დაფიქსირება, რომელთაც თავისი წვლილი შეაქვთ არქიტექტურის განვითარების საქმეში.

**ფესტივალის ფარგლებში
2013 წლის ნოემბერის თვეში**

გაიხსნება არქიტექტურისა და დიზაინის საერთაშორისო გამოფენა. გამოფენაში მონაწილეობას იღებენ, როგორც ქართველი, ასევე უცხოელი არქიტექტორები და დიზაინერები.

გამოფენის მსვლელობისას პროფესიონალები (არქიტექტორები, დიზაინერები, სამშენებლო კომპანიები) ჩაატარებენ სემინარებს არქიტექტურისა და დიზაინის თემებზე.

გაიმართება მე-8-ე საერთაშორისო კონკურსი - "არქიტექტურული პრემია 2013" - გამოვლენილი საუკეთესო არქიტექტურული და დიზაინერული ნამუშევრების დაჯილდოების საზეიმო ცერემონიალი.

საერთაშორისო კონკურსის ნომინაციებში გამარჯვებულ არქიტექტორებს მიენიჭებათ "არქიტექტურული პრემია 2013".

საერთაშორისო კონკურსის ნომინაციები მტკიცდება კონკურსის ორგანიზატორების მიერ.

2013 წლის 1 ივლისიდან მიმდინარეობს საერთაშორისო არქიტექტურულ კონკურსში - "არქიტექტურული პრემია 2013" პრემიის მოსაპოვებლად ნამუშევრების მიღება.

ნამუშევრები შეფასდება საერთაშორისო ჟიურის მიერ.

საერთაშორისო გამოფენის ექსპოზიცია დაკომპლექტდება არქიტექტორთა და დიზაინერთა ნამუშევრებით, სხვადასხვა თემების შესაბამისად, ასევე სამშენებლო მასალების თუ დიზაინერული კომპანიების მიერ მოწოდებული მინი-ექსპოზიციებით.

საერთაშორისო გამოფენა მნიშვნელოვანი ადგილია ამ სფეროს პროფესიონალთა - დიზაინერთა, არქიტექტორთა, ინჟინერთა, ინვესტორთა შეხვედრებისთვის. ამასთანავე მიზანმიმართულია ინდივიდუალურ მომხმარებელთან საქმიანი ურთიერთობების ჩამოსაყალიბებლად.

სამი დღის განმავლობაში თითოეული მონაწილეს საშუალება ექნება ერთ სივრცეში წარმოადგინოს, როგორც ინოვაციური პროექტები, ასევე ინფორმაცია მომსახურებისა და მასალების შესახებ.

მზარდი კონკურენციის პირობებში არჩევანის გაკეთება წარმოდგენილ მონაწილეებს შორის დამოკიდებული იქნება მხოლოდ მათ მიერ გამოვლენილი პროდუქციის ხარისხზე და სტანდარტებზე, რაც კონკრეტულ გარემოში დაწინაურების გარანტია.

არქიტექტურულ ფესტივალზე მკაფიოდ აისახება საქართველოს არქიტექტურაში მომხდარი ყველა

უახლესი აქტუალური მოვლენა, შედეგი საზოგადოების ჯეროვან ინტერესს იწვევს. უოველივე კი ფინანსური პარტნიორებისათვის საჭირო და აქტუალურ საქმეში კაპიტალდაბანდების ეფექტური საშუალებაა:

- დამთავალიერებულს (მომხმარებელს) იშვიათი შესაძლებლობა ეძლევა ერთ პალიტრაზე იხილოს წამყვანი არქიტექტორების, დიზაინერების და კომპანიების მუშაობის შედეგი და მიიღოს გადამწყვეტი არჩევანი.
- აღმოაჩინოს უახლესი სამშენებლო მიმართულებები და ტექნოლოგიები
- გაეცნოს მშენებლობის მაღალ სტანდარტებს, ხარისხსა და დიზაინს.
- მიიღოს კომპეტენტური კონსულტაცია და ადგილზე გახდეს მისი არჩევანის დამკვეთი.

თუ კი სახლის მშენებლობას ან გარემონტებას ფიქრობთ, მოზრდნდით ახალი იდეების გასაცნობად.

გამოფენის განმავლობაში ორგანიზატორებს დაგეგმილი აქვთ მომხმარებელთა მოსაზრების მიხედვით გამოარკვიონ წარმოდგენილ ობიექტებს შორის წარმატებული. გამოფენაზე მოსულ თითოეულ დამთავალიერებულს დაურიგდება მარკირებული სანიშნე, რომელსაც სურვილისამებრ განათავსებს ამორჩეული პროექტის (კომპანიის) კედელზე. შედეგები დაჯამდება გამოფენის დასასრულს და გამარჯვებულის ვინაობა გასაჯაროვდება.

საგამოფენო სივრცე დაიხურება მოწვეული სტუმრებისა და მონაწილე ორგანიზაციების კლიენტებისთვის. ასევე არქიტექტორებისთვის, დიზაინერებისათვის, უძრავი ქონების მესაკუთრეთა და სხვადასხვა კომპანიების წარმომადგენლებისთვის. მოწვეულნი იქნებიან ეკონომიკისა და ფინანსთა მინისტრები, სხვა სახელისუფლებო ორგანოების წარმომადგენლები.

გამოფენის ფარგლებში ვორკშოპებში მონაწილეობის მისაღებად არქიტექტორებმა, დიზაინერებმა და სხვადასხვა კომპანიებმა - უნდა მიმართონ გამოფენის ადმინისტრაციას, რის შედეგადაც შეივსება მონაწილეობის აპლიკაცია.

გამოფენაში მონაწილეობის მისაღებად: მსურველი (არქიტექტორი/დიზაინერი) დაიკავებს ერთ ან რამდენიმე პანელს ("კედელი" პლაკატის დასაკიდად), შესაბამისად ერთი ან რამდენიმე პლაკატისთვის.

ფესტივალის ჩატარების ზუსტ თარიღს შეიტყობთ ვებ-გვერდზე: www.archias.ge

დეტალური ინფორმაციისთვის მოგვმართეთ:

თბილისი, 0160, შარტავას ქ. 35/37
ტელ.ფაქსი: +995 32 237 52 97
მობ: +995 593 42 74 73
ელ.ფოსტა: nino@style-magazine.com.ge
laghidze.n@gmail.com
<http://archias.ge>
<http://www.archiaward.com>

To the attention of architects and designers:
Submission of entries for Architectural Award 2013 has started

tel/fax: +995 32 2-37-52-97; mob.: +995 593 42-74-73; E-mail: nino@style-magazine.com.ge

www.archias.ge

HERBOVITAL2

THE FANTASTIC WAY WE LIVE

33 Chavchavadze ave.
0179 Tbilisi Georgia
Tel/Fax: +995 32 2435993
www.herbovital.eu
e-mail: info@herbovital2.com.ge

მწვანე ეზო ჭავჭავაძეზე

"აქსისი" უკვე 15 წელია ქართულ ბაზარს სთავაზობს ინოვაციურ და თანამედროვე პროდუქტს. მან პირველმა დაიწყო სასტუმროს ტიპის საცხოვრებელი კომპლექსების პალასების სერიის, ასევე პირველი ცათამბჯენის მშენებლობა საქართველოში. დღეს "აქსისი" მუშაობს შვიდ მიმდინარე პროექტზე, რომლებიც გაერთიანებულია "თქვენი სახლის" კონცეფციის

ქვეშ. ეს კონცეფცია განსაზღვრავს 10 მნიშვნელოვან დეტალს, რისგანაც თქვენი სახლი უნდა შედგებოდეს: მდებარეობა, ფასადი, რეკრეაცია, კონსტრუქცია, ტექნოლოგიები, ხედი, ვესტიბიული, მომსახურება, გეგმარება, ინტერიერი და რემონტი.

სტატიაში საუბარი იქნება ორ პროექტზე, რომელსაც "აქსისი" ასორციელებს. ესენია:

"მწვანე ეზო ჭავჭავაძეზე" და "აქსის პალასი საირმეზე".

"მწვანე ეზო ჭავჭავაძეზე" მდებარეობს ქალაქის ცენტრალური გამზირიდან 50, ვაკის პარკიდან 200, ხოლო კუს ტბის ასახვევიდან 100 მეტრში. მისი იდეალური ადგილმდებარეობა აერთიანებს სიმყუდროვეს და პრესტიჟულობას.

ჭავჭავაძის გამზირიდან პირდაპირ ვხვდებით მშვიდ და მწვანე გარემოში. სუფთა ეკოლოგიას წინვოვან ეზოსთან ერთად ქმნის წყნეთის ჰაერი, რომელიც სწორედ ამ მხრიდან მოდის ქალაქში. შენობა მოპირკეთებულია ბუნებრივი ქვით. შუშის აივნები, ვიტრაჟები და ხის ჟალუზები ბინას ნათელ და თანამედროვე ელფერს მატებს. ეზოს დიდ ნაწილს წარმოადგენს ბუნებრივად შექმნილი საუკუნოვანი 4000 კვ.მ-ზე გაშლილი წინვოვანი ზონა. ეს არის ადგილი, სადაც დღის ნებისმიერ მონაკვეთში როგორც ბავშვები, ასევე მათი მშობლები შეძლებენ სასიამოვნოდ დროის გატარებასა და დასვენებას.

თქვენი სახლი არის ადგილი, სადაც თავი ყველაზე მშვიდად და დაცულად უნდა იგრძნოთ. ყოველივე ამის გარანტი მყარი და გამძლე კონსტრუქციებია, რომელსაც "აქსისი" წლებია იყენებს.

მწვანე ეზოს კონსტრუქციული მონაცემები:

- კლდოვანი გრუნტი
- ხიმიწვოვანი საძირკველი
- რკინა-ბეტონის მონოლითური კარკასი
- ვერტიკალური სიხისტის დიაფრაგმები
- სეისმიკა - 8 ბალი
- ბეტონი - B-25
- არმატურა - კრივოი როვი.

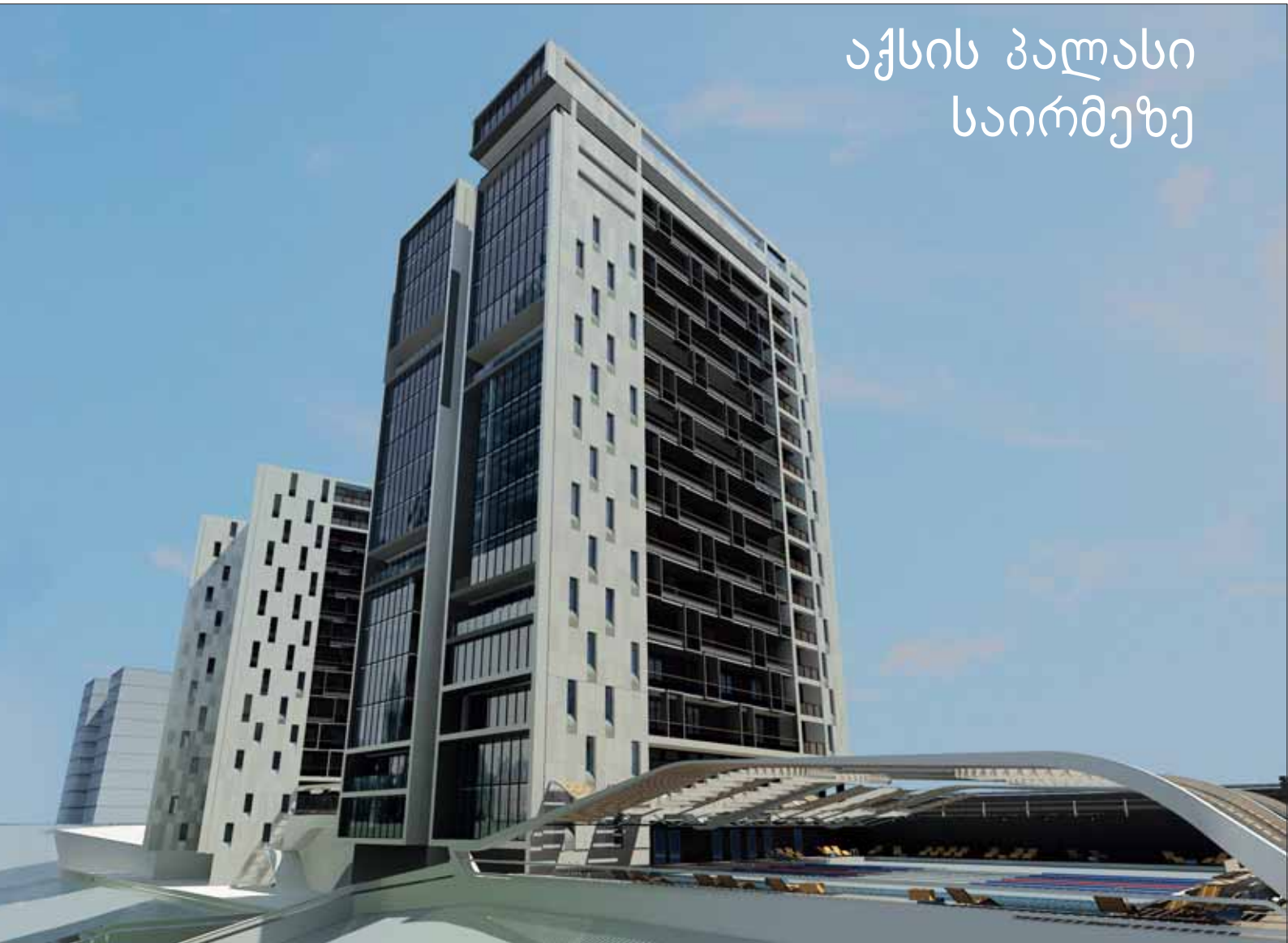
"აქსისი" იყენებს ინოვაციურ ევროპულ ტექნოლოგიებს, რომლის მაღალი ხარისხი აისახება ცხოვრების ხარისხზე. ეს განაპირობებს ექსპლუატაციის ვადის ხანგრძლივობას და ამცირებს მოვლის ხარჯებს. ამ ტექნოლოგიების მაგალითებია მსოფლიოში აღიარებული ბრენდების: ThyssenKrupp-ის გერმანული ხარისხით შემუშავებული ლიფტი, Rehau-ს კარ-ფანჯრები, რომლებიც ეფექტურ თბოიზოლაციას უზრუნველყოფენ, Comisa-ს ინოვაციური და გამძლე მილები, საღებავები Caparol-ისგან. მნიშვნელოვანია, რომ "აქსისი" მშენებლობისას იყენებს აგურს, რაც თბოიზოლაციის ხარჯზე ინარჩუნებს სითბოს ზამთარში და სიგრილეს ზაფხულში.

მწვანე ეზოს ვესტიბული - თანამედროვე და კომფორტული - მისაღება მაცხოვრებლებისა და მათი სტუმრებისთვის. აქ მათ ეგეგმებათ კონსიერჟი, რომელიც მუდამ მზად არის მოემსახუროს. "აქსისის" მომსახურებებში ასევე შედის: დასუფთავება, დაცვა, მანქანის რეცხვა, მეზაღე.

აქსის პალასი საირმეზე

"აქსის პალასი საირმეზე" წარმოადგენს სივრცეს, რომელიც "აქსი-სმა" კომფორტად აქცია. მისი მისამართია: საირმის ქუჩა №51 წითელ ბაღთან. მდებარეობიდან და სიმალიდან გამომდინარე სახლიდან იშლება 360 გრადუსიანი ხედი (მათ შორის ყოფილი იმოდრომის ტერიტორია), თვითონ "აქსის პალასი საირმეზე" კი თბილისის სხვადასხვა წერტილიდან ჩანს. გამორჩეული არქიტექტურა და შენობის სიმაღლე მდებარეობასთან ერთად მის "ლენდშაპს" ჩამოყალიბებას განაპირობებს. სუფთა ჰაერი, პარკთან სიახლოვე და განვითარებული ინფრასტრუქტურა ცხოვრებას ჯანსაღს და კომფორტულს ხდის. სპეციალურად მომზადებული მომსახურე პერსონალი სახლში ქმნის კურორტის განცდას. რეკრეაციაში შედის:

- 3000 კვ.მ ეზო;
- 25 მეტრიანი საცურაო აუზი;
- სპა ცენტრი;
- სპორტული მოედანი;
- ფიტნეს კლუბი.

სახლის სახურავზე კი მოწყობილია თანამედროვე, ექსკლუზიური ლაუნჯი, საიდანაც იშლება მთელი ქალაქის პანორამა.

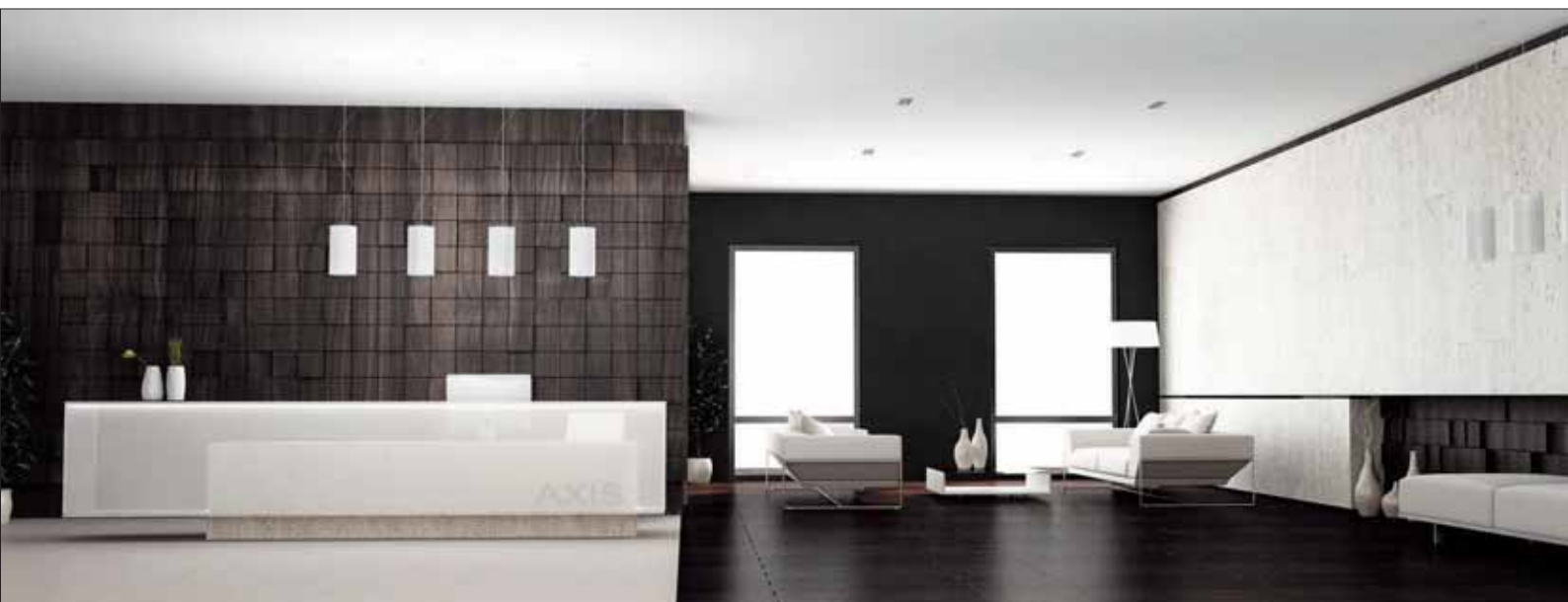
დიდი და თანამედროვე ვესტიბული მოწყობილია, როგორც საქმიანი ასევე მეგობრებთან შეხვედრებისთვის.

"აქსისის" სერვისის სამსახური და პროფესიონალ არქიტექტორთა გუნდი ზრუნავს ბინის იდეალურ გეგმარებაზე. "აქსისის" ყველა ობიექტზე კლიენტს შეუძლია შეარჩიოს სხვადასხვა პროპორციის ბინა სასურველი რაოდენობის ოთახებით.

"აქსისი" დასრულებულ სახეს აძლევს "თქვენი სახლის კონცეფციას" და ქმნის სარემონტო ჯგუფს, რომელიც მომხმარებელს სთავაზობს პრემიუმ კლასის რემონტს. "აქსისის" პრემიუმ კლასის რემონტი გული-სხმობს:

- მაღალი ხარისხის მასალებს;
- კვალიფიციური სარემონტო ჯგუფის მომსახურებას;
- გეგმარების თავისუფლებას;
- დიზაინერის კონსულტაციას;
- წინასწარგანსაზღვრულ ბიუჯეტსა და ვადებს.

ეს მომსახურება რემონტს მარტივ, სასიამოვნო და კომფორტულ პროცესად გადააქცევს.

ახალი მწვანე პარკი თბილისში

2013 წლის 27 ივნისს კომპანია “ლისი დეველოპმენტმა” საზოგადოებას ახალი მწვანე პარკი წარუდგინა. პარკი ლისის ტბის მახლობლად შექმნილი საცხოვრებელი კომპლექსის, “ლისი ვერანდას” ფარგლებში (თბილისი, “ლისი ვერანდას” სამშენებლო მოედანი, გოძიაშვილის ქუჩა, ახალი “112” ის მახლობლად) განხორციელდა.

“ლისი ვერანდა” ეკოლოგიურად სუფთა, ახალი საცხოვრებელი უბანია უნიკალური ხედით ჯანსაღ გარემოში. ახალი უბანი გამოირჩევა თავიდან ბოლომდე ბუნებრივ ფაქტორებზე მორგებული, თანამედროვე არქიტექტურითა და ინოვაციური სამშენებლო პრინციპებით. იქვეა საცურაო აუზი “ლისი ვერანდას” მაცხოვრებლებისთვის.

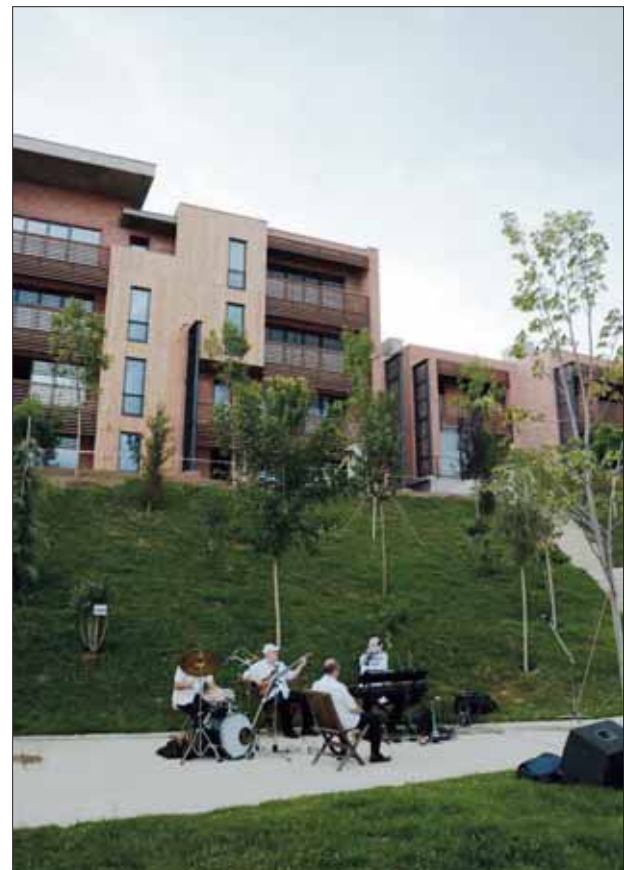

სულ ახლოს კი ლისის ტბის სარეკრეაციო ზოლი, სტატუს ლაუნჯი და გივი ზალდასტანიშვილის სახელობის ამერიკული აკადემიის ახალი მწვანე შენობაა.

კომპანია ლისი დეველოპმენტმა “ლისი ვერანდაზე” ახალი პარკი თბილისელებისთვის საგულდაგულოდ გააშენა იტალიელი და ქართველი სპეციალისტების დახმარებით. ოცდაათიოდე ჯიშის უკლებლივ ყველა ხე-მცენარე იტალიიდან იქნა ჩამოტანილი, შემდეგ კი ქართველი ლანდშაფტის სპეციალისტების მეთვალყურეობის ქვეშ ადგილზე დარგული.

ამრიგად, კომპანიის ერთ-ერთი უმთავრესი მიზანი დღეს უკვე მიღწეულია: “ლისი ვერანდას” მაცხოვრებლები ბევრს არ იზრუნებენ იმაზე, თუ სად მიაგნონ ყველაზე სუფთა ჰაერს მთელს თბილისში, სად შეუქმნან საკუთარ შვილებს ყველაზე ჯანსაღი პირობები და სად დატკბნენ მშვიდი და მწვანე გარემოთი. იტალიური ხე-მცენარეებითა და ხარისხიანი აქსესუარებით აღჭურვილი მწვანე პარკი ის სანატრელი კომფორტია სამეზობლოში, რომელიც ყველა თბილისელს დღეს ასე აკლია.

ლონისძიებს ესწრებოდნენ წარმომადგენლები თბილისის მერიიდან, ეკონომიკის, გარემოს დაცვის, საგარეო საქმეთა სამინისტროებიდან, დიპლომატიური კორპუსი და კომპანია “ლისი დეველოპმენტის” სხვა ბევრი პარტნიორი და მეგობარი.

გალერეა დემასის ექსკლუზივი

2013 წლის 15 ივლისს გალერეა დემას-ში კომპანია Hansgrohe-ს ახალი პროდუქტების პრეზენტაცია გაიმართა. ღონისძიებას უძღვებოდნენ Hansgrohe-ს ყაზახეთის წარმომადგენლობის დირექტორი ანდრეი კიმი და რუსეთის წარმომადგენლობის მარკეტინგის დირექტორი მიხაილ ჩიუჟოვი. მათ პრეზენტაციაზე დამსწრე ქართველ არქიტექტორებს და დიზაინერებს Hansgrohe-ს წარმოშობის ისტორია და ახალი კოლექციები გააცნეს.

გალერეა დემასში პრეზენტაციაზე წარმოდგენილი იყო მსოფლიოში ცნობილი დიზაინერის ფილიპ შტარკის (Philippe Starck) მიერ შექმნილი ინოვაციური და ერგონომიული შემრევი ონკანი Axor Starck-ის Organic, უახლესი თერმოსტატული ონკანი Select და Raindance Select-ის ხელის შხაპი.

გალერეა დემასში პრეზენტაციის დასასრულს გაიმართა ვიქტორინა ღონისძიებაზე წარმოდგენილი ახალი პროდუქტების თემაზე. გამარჯვებულები დასაჩუქრდნენ Hansgrohe-ს საშხაპე ყურმილებით და აქსესუარებით. საღამო მშვენიერი ფურშეტით დასრულდა.

გალერეა დემასი უკვე 13 წელია, რაც საქართველოს ბაზარზე წარმატებით ფუნქციონირებს და მომხმარებელს სთავაზობს მაღალი კლასის, მხოლოდ ევროპულ პროდუქციას: ლამინირებული იატაკის ფილებს და პარკეტს, მინის მოზაიკას, კერამიკულ და კერამგრანიტის ფილებს, როგორც შიდა, ასევე გარე მოპირკეთებისათვის; ნებოცემენტს და ჰიდროსაინჰოლაციო მასალებს, აგრეთვე კერამიკულ სანტექნიკას, აკრილის აბაზანებს მასაჟორით და მასაჟორის გარეშე, საშხაპე კაბინებს, აბაზანის ავეჯს, შემრევი ონკანებს, საშრობებს და აქსესუარებს აბაზანისათვის. გალერეა დემასის საგამოფენო დარბაზში წარმოდგენილია სააბაზანო ოთახების იმიტაცია, რაც მომხმარებელს არჩევანის გაკეთებას უადვილებს.

hansgrohe

გაღერეა დემასის ასორტიმენტში ისეთი ევროპული ბრენდებია, როგორცაა: Armani/Roca Roberto Cavalli Home, Bisazza Mosaico, Ceramicas Aparici, Apavisa Porcelanico, Viva Ceramica, Laufen, Roca, Teuco, Axor (Hansgrohe), Hansgrohe და სხვ. კომპანიის ერთ-ერთი წამყვანი და პრესტიჟული ბრენდია - Hansgrohe.

AXOR STARCK-ის ORGANIC - განუმეორებალი ემოციურობა

Hansgrohe-ს პროდუქციის საზი Axor Starck-ის შემრევი ონკანი Organic - ეს არის ახალი კომფორტი ინტერიერში. ფორმების, დიდებული პლასტიკისა და ინოვაციური ტექნოლოგიების წყალობით, Axor-მა უამრავი საერთაშორისო ჯილდო მოიპოვა დიზაინსა და ხარისხში - კომფორტი, სინატიფე და ინტუიციის დონეზე დაყვანილი მოხმარების სიმარტივე მუდამ აღძრავს აღტაცების განცდას.

დატკბით Hansgrohe-ს დახვეწილი დიზაინით და კომფორტით საკუთარ საცხოვრებელში.

Axor Starck-ის შემრევი ონკანი Organic თქვენი სააბაზანოს ნებისმიერ ზონას გააღამაზებს და გაახალისებს. Hansgrohe-ს ამ უნიკალურ პროდუქტს გააჩნია საათივით ან-ყობილი მექანიზმი და წყლის დაზოგვის ფუნქცია. Axor Starck-ის შემრევი ონკანის, Organic-ის შექენა შესაძლებელია ექსკლუზიურად გაღერეა დემასში.

ტექნიკური ინოვაცია

გაღერეა დემასში წარმოდგენილი Hansgrohe-ს ხელის შხაპი Raindance Select საშუალებას აძლევს მოხმარებელს, ღილაკის ერთი დაჭერით შეცვალოს ჭავლის რეჟიმი (სულ ასორტიმენტში ჭავლის სამი რეჟიმი). ამასთანავე, რეჟიმი Caresse ააქტიურებს რამდენიმე მოძრავ ინტენსიურ ჭავლს, რომლებიც სათუთი, რბილი მასაჟის ეფექტს ქმნიან.

გარეგნული სილამაზის გარდა, Hansgrohe-ს კოლექცია ასევე გამოირჩევა გარემოს დაცვითი თვისებებით: შემრევები აღჭურვილია სისტემით EcoSmart, რომელიც საგრძნობლად ამცირებს წყლის და ენერჯის ხარჯვას. ტექნოლოგია AirPower შხაპის მიღებას დაუიწყარ შთაბეჭდილებად აქცევს და წყლის ჭავლს ეფექტურობას მატებს.

Axor Starck Organic
შემრავი მსახი

თეთრი ფერისა და ძრომის მსუაში შესამება

Hansgrohe-ს შემრევების დიზაინის DualFinish-ის უნიკალური ორფერიანი დაფერვა ყველა წერილმანშია გააზრებული. თეთრი ფერის სისპეტაკე ჰარმონიულად ერწყმის დახვენილ ქრომს და ყველა ელემენტი კი ერთმანეთს.

Hansgrohe-ს სააბაზანოს დიზაინში ახალი განზომილება შემოაქვს. დაფერვის ორიგინალური „უნაკერო“ ტექნიკა ნილბავს ზედაპირზე სხვადასხვა ფერითი ველების გადაკვეთის ხაზს, ეფექტურად წარმოაჩენს ქრომის კეთილშობილ ბზინვარებას და თეთრი ფერის სიტატათეს.

HANSGROHE – კომფორტის უჩვეულო შემრქება

საკმარისია სახელურზე მსუბუქი შეხება - და ონკანიდან გადმოიფრქვევა წყლის დიდებული ჭავლი.

დილაკის დაჭერა - და სამასაჟე ჭავლი წვიმისებურ შხაპად იქცევა. არანაირი უხერხულობა - მხოლოდ მოძრაობის შეუზღუდავი თავისუფლება და უადვილესი მართვა. Hansgrohe - ესაა დადებითი ემოცია და კომფორტი, კომფორტი ყველანაირი გაგებით.

Hansgrohe-ს დიზაინერებმა კოლექციისთვის ფორმათა სრულებით ახალი ენა შექმნეს. ვინაიდან ყველა ჩაშენებული ფუნქცია „უხილავია“, დიზაინერების საკვანძო ამოცანა იყო

პროდუქციისთვის მაგიური ფორმის მინიჭება. მათ შეიმუშავეს სხვადასხვა კონცეფცია და მომხმარებელს სთავაზობენ, როგორც ავანგარდულსა და ელემენტურს, ისე საშხაპე ალჭურვილობის კლასიკურ ნამუშევრებს. კომპანიის მიზანია, მომხმარებლის გემოვნებით შერჩეული სააბაზანო რელაქსაციის განუმეორებელი საშუალება გახდეს და ხაზს უსვამდეს მის ინდივიდუალურობას.

მსოფლიო მასშტაბით კომპანია Hansgrohe აღიქმება, როგორც საშხაპე მოწყობილობებისა და სააბაზანო ოთახების ინოვაციური იდეების ავტორი და საერთაშორისო დიზაინის სტანდარტების მაღალ დონეზე შემსრულებელი.

Hansgrohe Raindance Select - საშხაპე ყურმილები

Hansgrohe-ს ერთ-ერთი ხაზის – „სწრაფი წმენდა“ – წყალობით, საშხაპე ყურმილები, შემრევი ონკანები და თერმოსტატები ალჭურვილია წყლის წმენდის უნიკალური ტექნოლოგიით, რაც ეკოლოგიურად სუფთა პროდუქციის მიღებას უზრუნველყოფს. სპეციალური ფილტრის წყალობით ბრენდის ნებისმიერი პროდუქტი ინმინდება წყლის ნადებისგან და შესაბამისად, პროდუქციაც გაცილებით დიდხანს გვემსახურება.

Hansgrohe-ს ერთ-ერთი გამოგონებაა „კომფორტული ზონა“. ამ ხაზის დამუშავებისას ტექნიკოსებმა და დიზაინერებმა ყველა დეტალი გათვალეს. მისი დიზაინი გამოიჩინა ორიგინალურობით. მათ კი, ვისაც წყლის პროცედურებისაგან მაქსიმალური სიამოვნების მიღება სურს, Hansgrohe 100-დან 600 მმ-მდე დიამეტრის საშხაპეებს სთვავთ. ასეთ გრა-

ნდიოზულ შემოთავაზებას კომპანია „XX პერფომანსს“ უწოდებს. ამ კატეგორიის საშხაპე მოწყობილობა, ზომის მიუხედავად, უახლესი ტექნოლოგიების წყალობით წყლის რაციონალურად ხარჯვას უზრუნველყოფს.

ბრენდის ისტორია 1901 წლიდან იწყება გერმანიაში. ჰანს გროემ თავისი კომპანია შვარცვალდში ჩამოაყალიბა, სადაც დღესაც კომპანიის სათავე ოფისი და წარმოება მდებარეობს.

მეოცე საუკუნის გერმანიის ფართო მასებისათვის საკუთარი სააბაზანო ოთახი წარმოუდგენელ ფუნქციონებად ითვლებოდა. ამიტომაც, ჰანს გროემ მეტალის საშხაპე ყურმილებს წარმოება გააძლიერა და იგი გერმანიაში სანტექნიკის წარმოების ლიდერად იქნა აღიარებული. ჰანს გროემ 82 წლის ასაკში კიდევ ერთი ინოვაცია შესთავაზა მომხმარებელს და გამოიგონა საშხაპე ყურმილის დასამაგრე-

ბელი, რაც დღესდღეობით აბაზანაში სტანდარტულ ალჭურვილობად ითვლება, მაგრამ 1953 წელს ეს იყო გენიალური გამოგონება სანტექნიკის სფეროში.

1968 წლიდან დღემდე კომპანიას სათავეში ჰანსის უმცროსი შვილი კლაუს გროე უდგას. იგი ფაქტობრივად, პიონერად ითვლება სანტექნიკის სფეროში ეკოლოგიურად სუფთა პროდუქტების შემოტანისა და წყლის ეკონომიურად მოხმარების სხვადასხვა ინოვაციური პროდუქტების გამოგონების თვალსაზრისით. უკვე 33 წელია, კლაუს გროე შეუწყვეტილ მოღვაწეობს მამის მიერ დაფუძნებულ კომპანიაში. დღესდღეობით კომპანია მსოფლიო მასშტაბით 3 200 თანამშრომელს ითვლის.

ენვით გალერეა დემასს, შეიძინეთ Hansgrohe-ს ექსკლუზივი და იცხოვრეთ ახალი კომფორტით.

Hansgrohe ShowerTablet Select - თერმოსტატი

ბაღიჩა დემასი

ქ. თბილისი, 9 მაჩხის სახ. ბაღის მიმდებარე ტერიტორია (მშხად ხიდთან)
 ტელ.: 2999901; ფაქსი: 2995055; info@demasi.ge www.gallerydemasi.ge

სახლი დილოში

პროექტის ავტორი: ახიტექტორი, საბა ნანავა

არქიტექტურის აღქმა, პირველ რიგში ესოფტიკურ სიაზონებას უნდა წარმოქმნიდეს, რასაც ქალაქგეგმარებითი ჩანაფიქრის მოცულობითობა, ობიექტისათვის ზუსტი ადგილის შერჩევა, კომპოზიციის სივრცობრივი წყობა, ტექნიკისა და ნაგებობის ფუნქციური სტრუქტურის ახალი, პროგრესული სინქრონი განაპირობებს.

ნათქვამი ზედმიწევნით მიესადაგება, ამჯერად წარმოდგენილ, თბილისში (დილოში) განხორციელებულ ინდივიდუალურ საცხოვრებელ სახლს.

შენობის მკაფიო სტრუქტურის მქონე ერთიანი ორგანიზმი გარემომცველი, კონკრეტული განაშენიანების დომინანტია. მისი ფორმა თავის ფუნქციას არა იმდენად განახორციელებს, რამდენადაც გამოხატავს და მის შესახებ ავტორის ხატოვან წარმოსახვას იძლევა. ექსტერიერთა მოცულობითი დიზაინი, ნაგებობის დანიშნულების სპეციფიკურობის აღქმა აბლიერებს და ჰაეროვნებას მატებს შიდა ვრცელ, დახურულ თუ ღია მოცულობებს. დახვეწილ ფორმებში შექმნილი ინტერიერის დასამახსოვრებელი სახის მოცულობით-სივრცობრივი კომპოზიცია, ცენტრისადმი - ათვლის წერტილისადმი მიმართებით გადაწვდილებულ მოცულობებს დაფუძნებული. შიდა მოცულობის წარმოჩენის თავისებური, პროფესიული ხედვა ინტერიერის მთლიანობის, მოქნილი სილუეტის განმსაზღვრელია.

ენიო ლალიძე

Residential house in Dighomi

მერცებტიონ ოფ ან არცპიტეცტურალ ცონსტრუცტიონ, იტს აესტპეტიცალ ვალუე ფირსტლუ დეპენდ ონ ტპე სცალე ოფ ურბან პლანინგ სოლუტიონ, სელეცტიონ ოფ ტპე სიტე, სპატიალ ცომპოსიტიონ, ინტეგრირიყ ოფ ტეცპნიქუე ანდ ფუნცტიონალ სტრუცტურე. თპე აბოვე ფულლყ დესცრიბეს არცპიტეცტურალ ანდ პლანინგ სოლუტიონ ოფ ტპე ფოლლონინგ პროჯეცტს, რეცენტლყ რეალიზედ ინ თბილისი: ა ლესიდენტიალ ჰაუსე ინ შიგჰომი - არცპიტეცტ: შაბა შანავა.

შროჯეცტ დომინატეს ანდ ინტეგრატეს ტპე სურროუნდინგ არცპიტეცტურალ ბაცკეროუნდ. შულკყ ბუტ ფლესიბლე ესტერიორ სპაპეს ნოტ სო მუცჰ ცორრესპონდ ტო ტპე პურპოსე ოფ ტპის ორ ტპატ ბუილდინგ ას პროვიდე ტპეირ არტისტიც ინტერპრეტატიონ, ჰიგჰლიგჰტ ტპეირ ფუნცტიონ ანდ რენდერ ტპემ ევენ შორე ესპრესსიეე.

NINO LAGHIDZE

BAGNODESIGN

LONDON

ცნობილმა ბრიტანულმა კომპანიამ - BAGNODESIGN საქართველოში, კერძოდ თბილისში პირველი შოურუმი გახსნა. შოურუმში წარმოდგენილია სააბაზანო მოწყობილობების და აქსესუარების თანამედროვე და კლასიკური დიზაინის ფართო არჩევანი. აქ მუდმივად მოხდება პროდუქციის განახლება და ახალი დიზაინის შეთავაზება ხარისხზე ორიენტირებული გემოვნებიანი მომხმარებლისთვის. მომხმარებლებს შესაძლებლობა ექნებათ ისარგებლონ ფასდაკლების და წახალისების სპეციალური სისტემით.

ტრადიცია, ხარისხი, უტყუარობა: ესაა ბრენდის კლასიკური ატრიბუტები, რომელთა მეშვეობით მან, მსოფლიოში, უამრავი მომხმარებლის გული მოიგო. სწრაფვა სიახლისკენ, დახვეწილი სტილი და დიზაინი. ეს ფასეულობები შთააგონებს ადამიანებს შექმნან საკუთარი გემოვნების შესაბამისი სააბაზანო ოთახები. კომპლექსური შეთავაზებები უაღრესად მიმზიდველია როგორც კერძო მყიდველებისთვის, ისე დიზაინერებისა და არქიტექტორებისთვის.

The company, owned and managed by its British Board of Directors, employs over 250 members of staff and conducts business in more than 25 countries.

Driven by the client's need to 'Value Engineer' the BAGNODESIGN range of products has developed over recent years to become arguably the most comprehensive range of bathroom fixtures and fittings available in the market today. The range of products covers all categories, from accessories, mixers, sanitaryware, showering, furniture all the way to whirlpools and mirror TV's.

BAGNODESIGN products are sourced globally with strict quality control measures at each factory.

In July 2012 BAGNODESIGN opened its new A & D Centre in Clerkenwell, London. Clerkenwell is home to over 2,000 Architects and Interior Designers, which accounts for around 20% of the UK's total and is helping establish London as the 'Capital of Design'. This new venture in the UK has the primary objective of servicing Architects and Interior Designers, working on international hospitality projects.

BAGNODESIGN has successfully supplied many prestigious projects throughout the world including the St Regis Hotel and Resort in Abu Dhabi, Yas Viceroy Hotel, which straddles the Abu Dhabi F1 motor racing track, Kempinski and Raffles Hotels in Dubai, the JW Marriott Absheran Hotel in Baku and the newly open tallest hotel in the world JW Marriott Marquis in Dubai.

Project References

JW Marriott Marquis, Dubai

Yas Viceroy Hotel, Abu Dhabi

Kempinski Hotel, Dubai

Four Seasons Anahita Resort, Mauritius

Princess Nouveau Collection by BAGNODESIGN

The BAGNODESIGN collection features signature ranges from their Italian designed and manufactured sanitaryware and mixers offering traditional to contemporary designs.

The latest traditional range is the Retro Nouveau collection which embraces classic style with a contemporary twist, stunning sanitaryware and matching bathroom furniture offered along with a complementary range of mixers and accessories in chrome, bronze, satin nickel and gold gives a modern interpretation on early 20th-century splendor. With the added option of a beautiful Swarovski crystal handle BAGNODESIGN offers a truly unique traditional solution.

BAGNODESIGN Stone Bath Tubs

The recent market trends lean towards back to nature designs with cleaner lines and a much more spacious environment, BAGNODESIGN responds with its recently launched own brand range stone basins and bath tubs - highly durable and available in a variety of shapes and sizes for any bathroom. Apart from the natural beauty of stone, its hard quality makes it durable, easily maintainable and very resilient.

BAGNODESIGN Wellness

The bathroom has shifted from being purely a functional space, to an area of relaxation and re-invigoration, where we can escape from the exhausting lifestyle that so many of us seem to lead nowadays. With this in mind BAGNODESIGN have begun designing and manufacturing a wide range of whirlpools and luxury spa TVs which can be fitted in all wet room environments. BAGNODESIGN's new 2013 Collection features an extensive wellness range of products. For more information visit www.bagnodesign.co.uk

Urban mixer collection by BAGNODESIGN

Capture the simplicity of water with the Urban basin mixer by BAGNODESIGN. Featuring a modern, minimalist style, this mixer combines simple, architectural forms with sensual design lines to evoke sophistication in the bathroom. The new mixer range consists of a mono basin mixer, 3 hole basin mixer, shower mixer, shower mixer with diverter and bidet mixer.

New Panama mixer by BAGNODESIGN

The Panama mixer is the latest in the waterfall line from BAGNODESIGN. The open design spout combined with sleek minimalist body and handle make for a bold and elegant style statement in any bathroom. For more information visit www.bagnodesign.co.uk

BAGNODESIGN Bathroom Furniture

The trend in bathroom design is moving towards practicality and nature. There is an increased demand for high gloss quality wall mounted bathroom furniture, giving storage and full utilisation of space.

Kyoto Shower Column by BAGNODESIGN

With an extremely thin 2mm profile that echoes the trend for minimalism in the bathroom, the multi-functional Kyoto Shower Column from BAGNODESIGN delivers a powerful performance, with two body sprays on the vertical length of the column.

Seattle Mirror by BAGNODESIGN

Mirror TVs are fast becoming the new standard for top hotels. BAGNOVISION's Mirror TVs combine fashion and design with surprising technology to immediately mark out a hotel as "luxurious" and an establishment that offers added extras for its guests that make all the difference to a comfortable and memorable stay.

Miami Mixer by BAGNODESIGN

The latest addition to BAGNODESIGN's exclusive mixer range is the Miami collection. Consisting of a mono basin mixer, 3 hole basin mixer, shower mixer, shower mixer with diverter and bidet mixer, this adaptable range is available in chrome and gold finish.

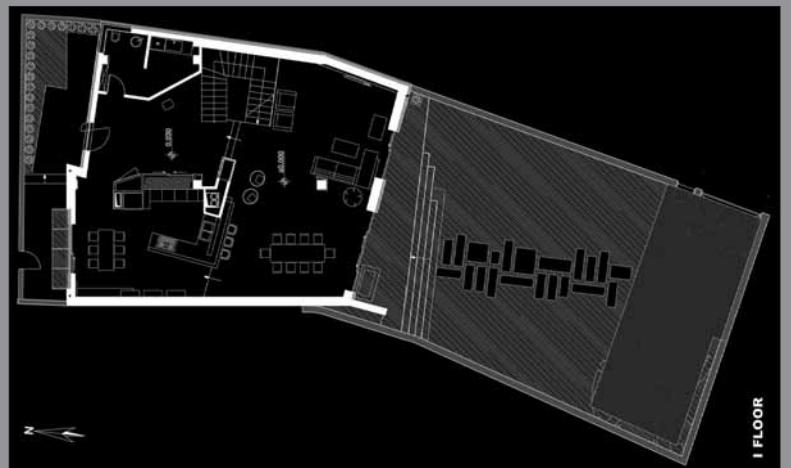
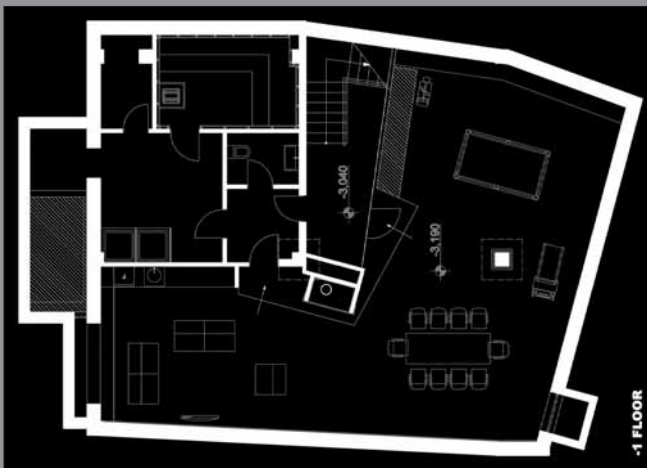

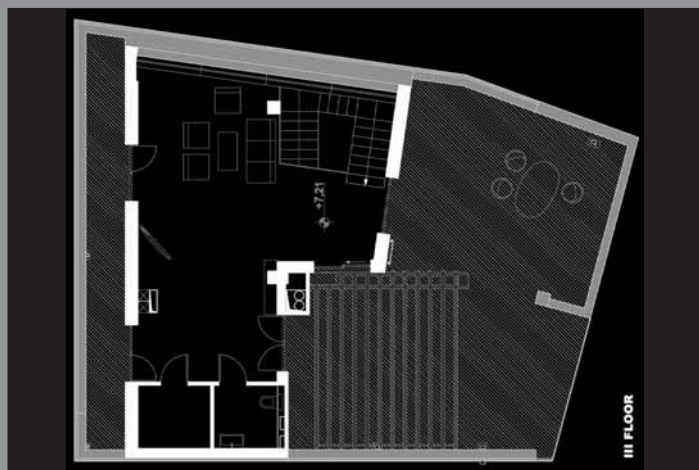
საცხოვრებელი სახლის არქიტექტონიკა

თბილისის ერთ-ერთ პრესტიჟულ უბანში არქიტექტორ გიორგი კოპლატაძის პროექტით საცხოვრებელი სახლი აშენდა. პროექტის ღირსება – გარემოსთან ურთიერთკავშირში მდგომარეობს. ნაგებობა კომპაქტურია – არქიტექტონიკის ძირითადი ჯგუფები ერთმანეთთან მოხერხებულადაა დაკავშირებული. მისი არქიტექტურა ორიგინალური კომპოზიციით გამოირჩევა და ერთ მთლიანობაში აღიქმება. სხვადასხვა გეომეტრიული, მოხილური ფორმების შერწყმით, შენობის მოცულობა დინამიური და მრავალფეროვანია. სახლი თავიდანვე იყვრობს ყურადღებას ვიზუალური სიმსუბუქითა და სილუეტის გრაფიკული სიზუსტით. ინტერიერის ატმოსფერო უხვად შემინული სიბრტყეებიდან შემოჭრილი სინათლითა და ჰაერითაა სავსე და თავისუფალია. შემინული სიბრტყეები ზრდის საცხოვრებლის საზღვრებს. დიდი მასების კონსტრუქციულ სიმსუბუქეს დიზაინის ელემენტებიც იმეორებენ. ინტერიერში ყურადღებას იყვრობს არქიტექტურის დეტალები და კომპოზიციები, სხვადასხვა აქსესუარების ფორმა, ფერი და ა.შ.

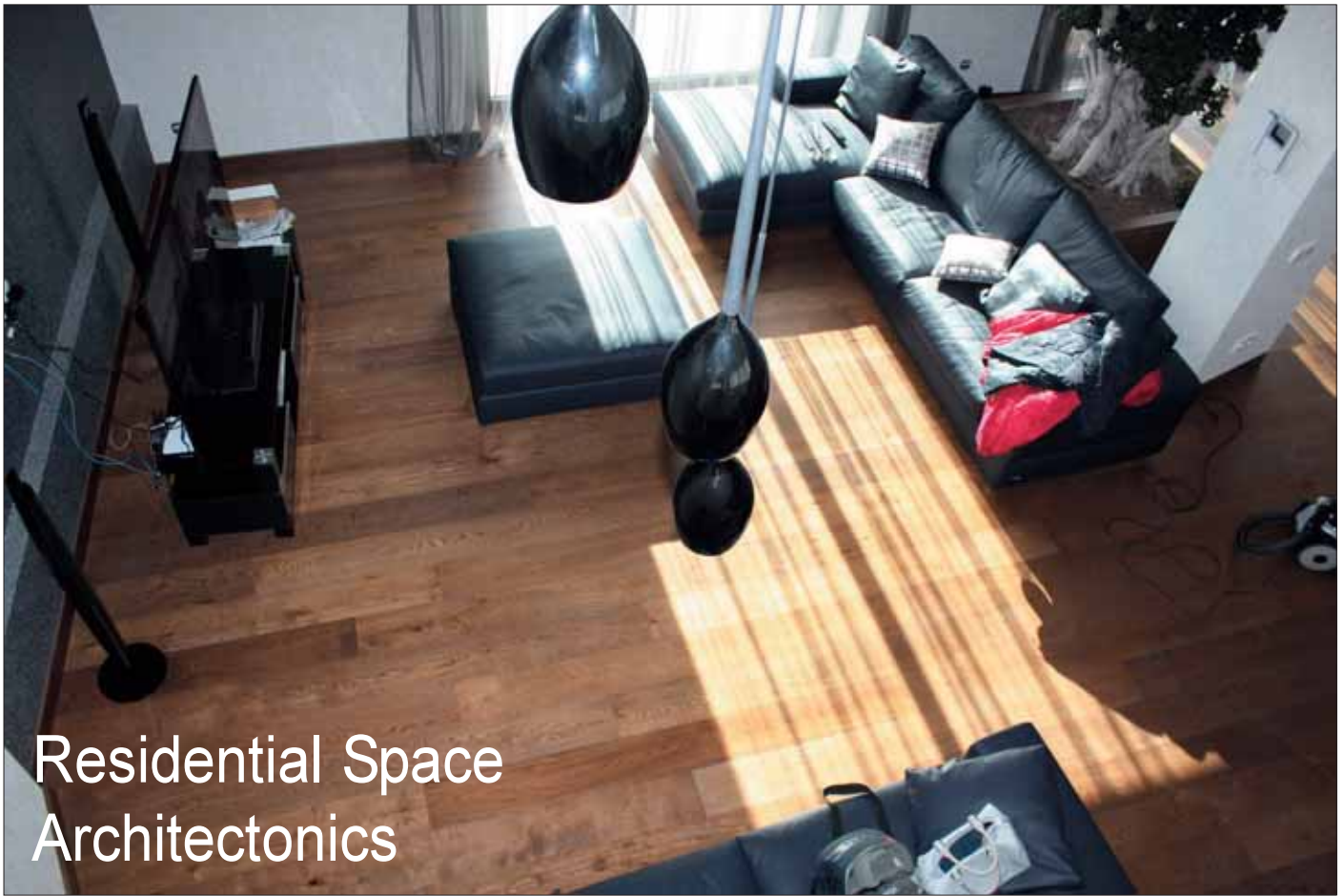
არქიტექტორმა საცხოვრებელში მთლიანი სივრცის თავისუფლების მზარდი ხარისხის გამოყენებით კომფორტული და მშვიდი გარემო შექმნა.

ენიო ლალიძე

Residential Space Architectonics

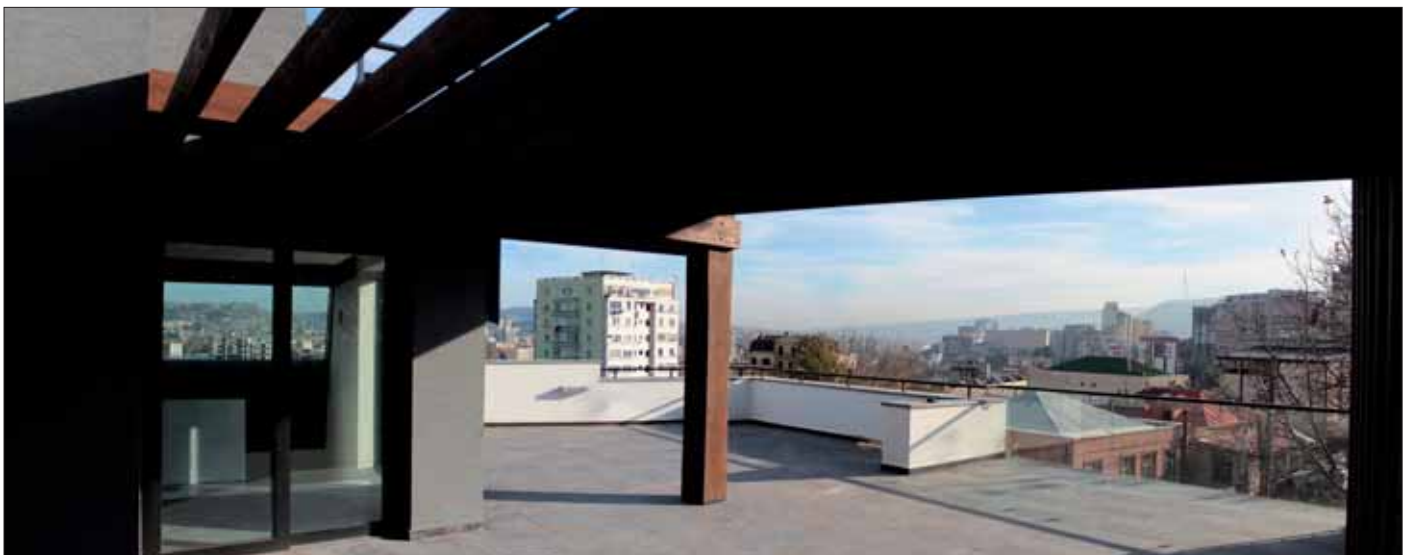
A residential house (author: architect Giorgi Koplatadze) was recently built in one of the fashionable districts of Tbilisi. Main accomplishment of the project is its close connection with the surrounding space, the immediate environment. The construction is very compact with main architectonic groups ingeniously connected with each

other. Its architectural composition is rather original and harmonious.

Volume of the building, composed of diverse geometric forms, develops dynamically and flexibly. Unusual, light and uncomplicated roofing acts as a dominating exterior detail. Interior of the house is connected with the

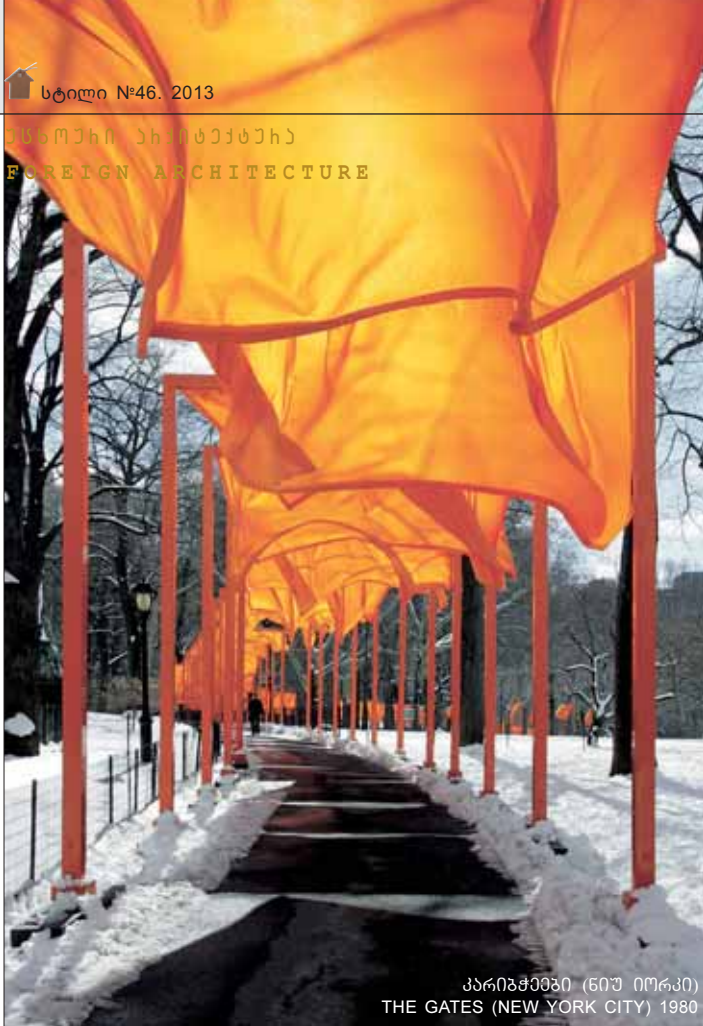
outer world by a range of glazed surfaces, which expand its borders and let in a great deal of sunlight and air. Constructional lightness of larger masses is reiterated by minor design elements, decorative compositions and accessories.

NINO LAGHIDZE

კარიბჭაშები (ნიუ იორკი)
THE GATES (NEW YORK CITY) 1980

შეფუთული ხეები, ფონდაციონ ბაილერი და ბეროვერ-პარკი, რიხენი, შვეიცარია
WRAPPED TREES, FONDATION BEYELER AND BEROWER PARK, RIEHEN, SWITZERLAND, 1997-98

შეფუთული რაიხსტაგი, ბერლინი
WRAPPED REICHSTAG, BERLIN, 1971-95

კრისტოს დამალული სამყარო

ჯიხისტი და ჟან-კლოდი ვიზიონერი და მხატვარი

ისინი დაიბადნენ ერთ დღეს - 1935 წლის 13 ივნისს... კრისტო ვიზიონერი და მხატვარია, ჟან-კლოდი კი ერთგულად უმაგრებდა კრისტოს ზურგს სივრცეების შეფუთვის გიგანტური პროექტების განხორციელების ყველა სტადიაზე.

შეფუთვა, დაფასოვება, დრაპირება... პლანეტა დედამიწის რიგით მაცხოვრებელს ნამდვილად გაუჭირდება ამ სიტყვების დიდ ხელოვნებასთან დაკავშირება. არადა, სწორედ ამაზე გვინდა გესაუბროთ. და ერთ გამორჩეულ ადამიანზე, რომელმაც უდაოდ შეცვალა ხელოვნებაზე წარმოდგენა.

მისი ბიოგრაფია - ისევე, როგორც მისი ნაწარმოებები, სავსეა დასამახსოვრებელი მომენტებით და კაჟკაჟა ფერებით. ყველაფერი მცირე ფორმებით დაიწყო. იგი ნაჭერში ახვევდა და კანაფით კრავდა კონსერვის ქილებს, ჟურნალებს, ვიოლინოს, ველოსიედს და სკამებს. მერე და მერე მსხვილი პროექტებიც გაჩნდა: კრისტომ (უკვე მუუღმესთან ერთად) შეფუთა მუზეუმის შენობა და რამდენიმე კუნძულის სანაპირო ზოლი, გიგანტური ფარდით გადატისხრა კალიფორნიის ველები, ჯვარლოში გაახვია პარიზის ცენტრში მდებარე ხიდი და ბერლინის რაიხსტაგი.

კრისტო და ჟან-კლოდი ერთ დღეს დაიბადნენ და ერთმანეთს პარიზში შეხვდნენ. ისინი იქცნენ ლეგენდად, ვარსკვლავურ წყვილად, რომელსაც შეეძლო ოცნება რეალობად ექცია. კრისტო ვიზიონერი და მხატვარია, ჟან-კლოდი კი ერთგულად უმაგრებდა კრისტოს

ზურგს სივრცეების შეფუთვის გიგანტურ პროექტებზე მუშაობისას. ჟან-კლოდი მათ ერთობლივ 75-წლიან იუბილემდე რამდენიმე თვით ადრე გარდაიცვალა. კრისტომ კი ჩათვალა, რომ მისი ვალი იყო საერთო საქმის გაგრძელება და მუუღმესთან ერთად დაგეგმილი პროექტების რეალიზაციას შეუდგა.

კრისტოსთვის ხელოვნებაში მთავარი თავად ხელოვნება, შემოქმედების აქტი და თავისუფლებაა. ვთქვათ, შემოსა რაიხსტაგი ვერცხლისფერ ნაჭერში, დატოვა ასე 14 დღით და უცებ მთელი ეს სილაშხა უკვალოდ გაქრა! კრისტოს შემოქმედება ხანმოკლეა და წარმავალი. სწორედ ამ თვისების წყალობითაა ის ასეთი თავისუფალი: კრისტოს ნამუშევრებს ვერ დაისაკუთრებ, ვერ იყიდი და ვერ გაყიდი.

ის ფაქტი, რომ კრისტოს პროექტები სულ რაღაც ორ კვირას ცოცხლობენ, არ ნიშნავს, რომ მათ რეალიზებას ხანგრძლივი მოსამზადებელი პერიოდი არ უსწრებდა წინ. მაგალითად, რაიხსტაგის შეფუთვის მასშტაბურ პროექტს 25-წლიანი მუშაობა დასჭირდა! მზადების პროცესში კი კრისტომ უამრავი სხვა ნაწარმოები შექმნა. სწორედ ამ ნამუშევრების - კოლაჟების, ნახატების, ესკიზების, მოდელების, ნახაზების გაყიდვამ მოუტანა მას რაიხსტაგის პროექტისთვის საჭირო ფული.

კრისტოს და ჟან-კლოდის შემოქმედებას ერთგული გულშემატკივრებიც ჰყავს და პრინციპული მონინალმდეგეებიც. ზოგს ხიბლავს ის სიმარტივე, რომლითაც მათ ხელში ბავშვური ოცნება რეალობად იქცევა, ზოგი თვლის,

რომ კრისტო და ჟან-კლოდი ბიზნესმენები არიან და რომ მათ შემოქმედებაში მათემატიკა მეტია, ვიდრე შთაგონება, მაგრამ თუ გავითვალისწინებთ, რამდენად წარმატებული გამოდგა აქამდე შესრულებული პროექტები, თაყვანისმცემელთა რიცხვი აშკარად მეტი უნდა იყოს...

კრისტოს და ჟან-კლოდის შემოქმედება უნიკალური მოვლენაა ხელოვნების ისტორიაში. მათი მთავარი ხიბლი წარმავლობის, დროებითობის ესთეტიკაა. შეფუთვის ყოველი აქტი საგნის თუ ობიექტის გაუცხოების განცდას ბადებს. ამ კუთხით, კრისტოს იდეები სიურეალიზმის ფილოსოფიას უახლოვდება.

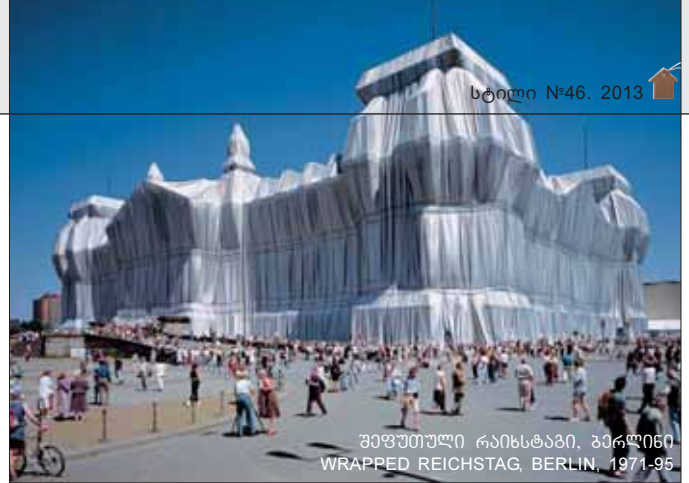
რჩება მოგონებები, ფოტოები. ეს სრული ავტონომია, ხორცშესხმული თავისუფლება გამოიგნებელია! მხატვრის დამოკიდებულება საკუთარი შემოქმედებისადმი პატივისცემის ღირსია. კრისტოს და ჟან-კლოდს არასდროს აუღიათ ფული სახელმწიფოსგან, დაჟინებით ამბობდნენ უარს სპონსორების მხარდაჭერაზე, ყველანაირად ცდილობდნენ თავიდან აეცილებინათ ზენოლის მცდელობები.

მათთვის მთავარი იდეის რეალიზებაა. მოსწონთ ეს სხვებს თუ არ მოსწონთ, კრისტო და ჟან-კლოდი გრძნობენ რომ მოცემული პროექტის განხორციელება უნდათ და ეს მათთვის ყველაზე მნიშვნელოვანია. მათ გამოარჩევს პრობლემების მოგერიების უნიკალური უნარი, თანმიმდევრულობა და რწმენა იმისა, რომ დასახული მიზანი ჩვეული რეალობის საზღვრების გარღვევა და სხვათა აზრის მიუხედავად ჩანაფიქრის განხორციელება - სწორია. ძირს უტილიტარიზმი!

მაშ რაში იმალება კრისტოს შემოქმედების მაგია? მისი პროექტების რეალიზაცია უდიდეს ინვესტიციებს მოითხოვდა, მაგრამ სათანადო უკუგებაც მოჰქონდა. არადა მხატვართა უმრავლესობისთვის ფინანსური საკითხი უმძიმეს პრობლემებთანაა დაკავშირებული...

კრისტოს და ჟან-კლოდის საიდუმლო კი საკუთარი იდეების სხვებისთვის გაზიარების ნიჭია. მათ გარშემო ყოველთვის ტრიალებდა მეგობრების უზარმაზარი წრე. ასლაც, როდესაც ნიუ-იორკის მეტროპოლიტენ მუზეუმში მასპინძლობდა ჟან-კლოდის ხსოვნისადმი მიძღვნილ საღამოს, ორგანიზატორებმა გადაწყვიტეს მიენვიათ ყველა, ვისთანაც კრისტოს და ჟან-კლოდს რაიმე ურთიერთობა ჰქონდათ. სიაში ხალხის რაოდენობამ 10 ათასს გადააჭარბა! საბოლოო ჯამში, მოწვევები მხოლოდ 3-4 ათას ადამიანს გაუგზავნეს - ეს იყვნენ უახლოესი მეგობრები, თაყვანისმცემლები, კოლეგციონერები, რომლებიც მათ ესკიზებს, ჩანახატებს და ნახატებს ყიდულობდნენ მათ მხარდასაჭერად და მათი პროექტების დასაფინანსებლად.

ენიო ლალიძე

შეფუთული რაიხსტაგი, ბერლინი
WRAPPED REICHSTAG, BERLIN, 1971-95

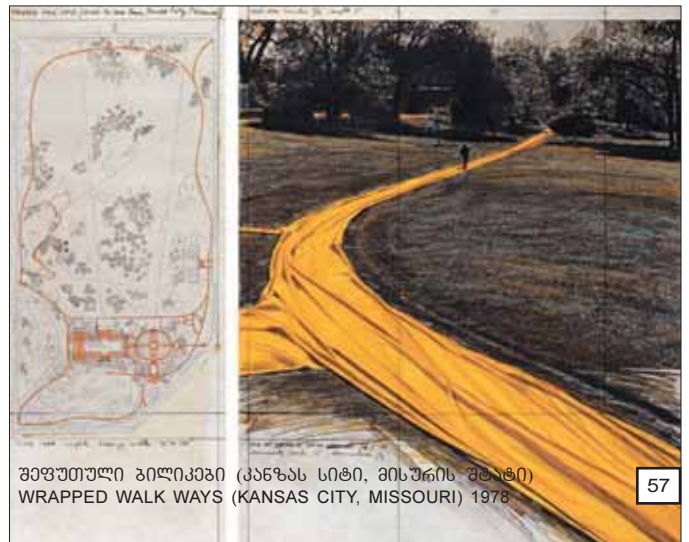
შეფუთული პონ-ნევი, პარიზი
THE PONT NEUF WRAPPED, PARIS, 1975-85

მალის ბამფოვი ფარდა, რაიფლი, კოლორადო
VALLEY CURTAIN, RIFLE, COLORADO, 1970-72

შეპირაკილი კუნძულები (მაიამის ოლქი)
SURROUNDED ISLANDS (GREATER MIAMI)

შეფუთული გილიკეპი (კანზას სიტი, მისური)
WRAPPED WALK WAYS (KANSAS CITY, MISSOURI) 1978

Christo's Hidden World

*Christo and Jeanne-Claude
Visionary and Artist*

„ჰაერის დიდი შეკვრა“, ობერჰაუზენის გაზომეტრისთვის (გერმანია) განკუთვნილი პროექტი, იდეის სახით აღმოცენდა 2010 წელს; მისი დათვალიერება კი 2013 წლის 16 მარტიდან 30 დეკემბრამდეა შესაძლებელი.

ეს ქანდაკება დგას ე.წ. გაზომეტრის შიგნით. ის შედგება 20350 კვ.მ. (219000 კვ.ფუტი) ნახევრადგამჭვირვალე პოლიესტერის ნაჭრისა და 4500 მ. (14800 ფუტი) პოლიპროპილენის თოკისგან. ამ გიგანტური ბუშტის სიმაღლეა 90 მეტრი (295 ფუტი), დიამეტრი - 50 მეტრი (164 ფუტი), მოცულობა - 177000 კუბური მეტრი (6250000 კუბური ფუტი) და წონა - 5300 კგ (11700 გირვანქა).

1928-29 წლებში აშენებული გაზომეტრი განკუთვნილი იყო რკინის მადნის გადამუშავებისას გამოყოფილი აირის შენახვა. ეს ნაგებობა მსოფლიოში ერთ-ერთი უდიდესი აირის შესანახი რეზერვუარია; მისი სიმაღლე 117 მეტრს (384 ფუტს) აღწევს, ხოლო დიამეტრი - 68 მეტრს (223 ფუტს).

„ჰაერის დიდი შეკვრა“ მნახველთათვის შიგნიდანაც გახსნილია და გარედანაც. ის გაზომეტრის შიდა სივრცის თითქმის მთლიანად იკავებს; დარბაზში მცირე ადგილია დარჩენილი ქანდაკების გარშემო სამოძრაოდ. ქანდაკების ვერტიკალურ პოზიციას და სტაბილურ 27-პასკალიან (0.27 მილიბარი) წნევას უზრუნველყოფს ორი ვენტილატორი; შიგნით შესაღწევად მნახველებმა საპაერო შლუზები უნდა გაიარონ.

კრისტომ და ჟან-კლოდმა თავიანთი პირველი ქანდაკება ჰაერის ელემენტით შექმნეს 1966 წელს. მხატვართა მიერ ადრე შექმნილი ჰაერის შეფუთვა დამონტაჟდა კასელში საერთაშორისო გამოფენა „დოკუმენტა IV“-ზე 1968 წელს. ამ ქანდაკების სიმაღლე იყო 85 მეტრი (280 ფუტი), დიამეტრი - 10 მეტრი (32.8 ფუტი) და მოცულობა - 5600 კუბური მეტრი (198000 კუბური ფუტი).

„ჰაერის დიდი შეკვრა“ საყრდენი სტრუქტურის არმქონე გაბერილი საპაერო ბუშტია. გაზომეტრის ჭერიდან დაფრქვეული მზის სხივებით განათებული ქანდაკება ჰაერის ტაძარია; ის თავადაც გარდატეხს სინათლეს, ანშობს ჩვეულ სმებს და ალვივებს სიმშვიდის და სიმყუდროვის შეგრძნებას.

Christo and Jeanne-Claude - they were born on the same day: June 13 1935. He is visionary and artist, she faithfully supported him at all stages of his enormous space packaging projects.

Packaging, wrapping, drapery... It is very improbable that an average inhabitant of planet Earth would associate these words with art. But it is art we are going to speak about now. And about a man who undoubtedly changed the public attitude toward art.

His biography is full of bright-colored spots and accents - just as his works are. It all started with relatively small forms. He took cans, magazines, a violin, a bicycle and some chairs, wrapped them in fabric and tied with ropes. Then larger projects emerge: Christo (this time - in partnership with his wife) packages a museum and seaside rocks, splits a Californian valley in two with a gigantic textile curtain, wraps up a bridge in the center of Paris and Reichstag in Berlin.

Christo and Jeanne-Claude were born on one and the same day: June 13 1935. They met in Paris and became a legendary couple, capable of making dreams come true. He is visionary and artist, she faithfully supported him at

all stages of his enormous space packaging projects. She died and missed their joint 75th anniversary by a couple of months. He decided to continue their lifetime work and to realize the projects they had planned together.

For Christo, the main thing in art is art itself - the act of creation and the freedom it brings. Take Reichstag - someone had it wrapped in silvery cloth, the packaging lasted for 14 days and was removed for good. Once there was a work of art, then it existed no more. Christo's art is temporary. And this impermanence is what liberates it from possession, from the vicious circle of giving and receiving.

The fact that these projects disappear without a trace does not mean that their realization was not preceded by a lengthy preparation period. E.g. implementation of the huge project like Reichstag packaging took 25 years! In the meanwhile, Christo created a number of works: collages, drawings, sketches, models, drafts. Selling of these works allowed him to finance the largest one.

The art of Christo and Jeanne-Claude has committed admirers and vigorous opponents. The former are charmed with the artists' ability to turn dreams into real-

ity, make them come true. The latter believe that Christo and Jeanne-Claude are more businessmen than artists and their art has more calculation than inspiration in it. But considering how successfully they implemented one project after another so far, the number of admirers is obviously larger...

Their art is unique. Aesthetics of transience is enticing. Each act of packaging contains a large portion of object alienation. This makes Christo's ideas so similar to surrealist philosophy.

Things that stay behind are photos, maybe also reminiscences. This absolute autonomy, incarnated freedom boggle the imagination! Christo's and Jeanne-Claude's attitude toward their own art causes respect. They never took money from the government, denied sponsor support and successfully avoided all the attempts to influence them from outside.

The main thing for them was to realize an idea. E.g. we are willing to do this; it is good if you like our idea, but the main thing is that we are going to realize this project. The unique ability to take a punch, consistency in everything and the unwavering confidence in correctness of the set goal: to expand the borders of utopia and realize the plan in spite of everyone predicting failure. Down with utilitarianism!

What is the charm of Christo's art? Realization of his projects required enormous investments, but the art always paid off. So what was the secret of this brilliant couple?

Christo and Jeanne-Claude had a surprising ability to enthral. They have a huge circle of friends. Recently, when New York Metropolitan Museum hosted a memorial action dedicated to Jeanne-Claude, it was decided to invite everyone with whom Jeanne-Claude and Christo maintained contact. But the list exceeded 10 thousand people! In the long run, organizers managed to invite less than half of this crowd - 3-4 thousand persons - closest friends, followers, collectors, who supported the artists and helped fund their projects by buying their sketches, drawings, etc.

NINO LAGHIDZE

Big Air Package, a project for the Gasometer Oberhausen, Germany, was conceived in 2010 and is on view from March 16 to December 30, 2013.

The sculpture is installed inside the Gasometer. It is made from 20,350 square meters (219,000 square feet) of semitransparent polyester fabric and 4,500 meters (14,800 feet) of polypropylene rope. The inflated envelope is 90 meters (295 feet) high, with a diameter of 50 meters (164 feet), a volume of 177,000 cubic meters (6,250,000 cubic feet) and a total weight of 5,300 kilograms (11,700 pounds). The Gasometer was built in 1928/29 to store the

blast furnace gas that is generated as a by-product of the industrial processing of iron ore. It is one of the largest gas tanks in the world, 117 meters (384 feet) high by 68 meters (223 feet) in diameter.

Big Air Package can be experienced from the outside and inside. It nearly spans the distance from wall to wall of the Gasometer, leaving only a small passage to walk around the sculpture. Airlocks allow visitors to enter the package, which is self-supporting and kept upright by two air fans creating a constant pressure of 27 pascal (0.27 millibar).

Christo and Jeanne-Claude created their first sculpture involving air in 1966. The artists' last air package was erected at documenta IV in Kassel in 1968. It stood 85 meters (280 feet) tall, with a diameter of 10 meters (32.8 feet) and a volume of 5,600 cubic meters (198,000 cubic feet).

Big Air Package is the largest ever inflated envelope without a skeleton. Illuminated through the skylights of the Gasometer, the work of art is a cathedral of air, creating a diffused light throughout the interior, muffling the usual sounds and thus generating an atmosphere of silence and tranquility.

ხუროთმოძღვრის საკუთარი დრო

შოთა ბოსტანაშვილის (1948 - 2013) პრემიერა არქიტექტურულ სცენაზე 1975 წელს შედგა - ამ წელს გაიხსნა "სსოვნის კუბი" ქალაქ სენაკში (ავტორები: შ. ბოსტანაშვილი, ვ. დავითაია, გ. გეგელია; მოქანდაკე: ვ. მელიქიშვილი). პრემიერა ადგილობრივ მასშტაბს გადასცდა - იგი ახალი სიტყვა იყო სოცრეალიზმის მემორიალურ ტრადიციაში. რა თქმა უნდა, მისი მნიშვნელობა ამ ტრადიციის რღვევას სცილდება. გახეთქილი კუბი, რომლის გეომეტრიული ზედაპირის სიზუსტე მისი შინაგანი სივრცის ქაოტურ პლასტიკას უპირისპი-

რდება მრავალშრიანი ნაწარმოებია. იგი ეძღვნება მეორე მსოფლიო ომიდან არდაბრუნებულ სენაკის შვილებს და იმ კატასტროფას რაც ადამიანს გადახდება თავს, არა მხოლოდ ისტორიულ ქარცეცხლში არამედ მის ეგზისტენციურ მარტო ყოფნაში:

“რადიდიჯოჯოხეთია
გადავიხეთქეგავკუბდი”
(შ. ბოსტანაშვილი 1973)

ეს პოეტური ჩანაწერი გადახეთქილი კუბის წინარე ტექსტია - მისი მშობელი.

უფრო ადრე იყო არქიტექტურის სივრცეში შესვლა ჯერ კიდევ სკოლის პერიოდში; მუშაობა საქართველოს სახელმწიფო გეგმარების ინსტიტუტში (1966 - 1970 წწ.); სწავლა არქიტექტურის ფაკულტეტზე; პრემიერული სადიპლომო ნაშრომი (“ხევსურული სოფელი” - პირველი პრემია მოსკოვი 1972) და მრავალი პროექტი შესრულებული ტექნიკური უნივერსიტეტის არქიტექტურის ინსტიტუტის გეგმარების ბიუროში (1970 - 1990); რაც მთავარია ინტერესი მიმართული პოეზიისკენ, ლიტერატურისკენ, ფილოსოფიისკენ, მათემატიკისკენ, თეატრისკენ, ლინგვისტიკისკენ, რაც მის არქიტექტურულ შემოქმედებაშიც გამოვლინდა.

სსოვნის კუბს მალევე მოჰყვა ორი მნიშვნელოვანი რეალიზაცია, ორი მემორიალი:

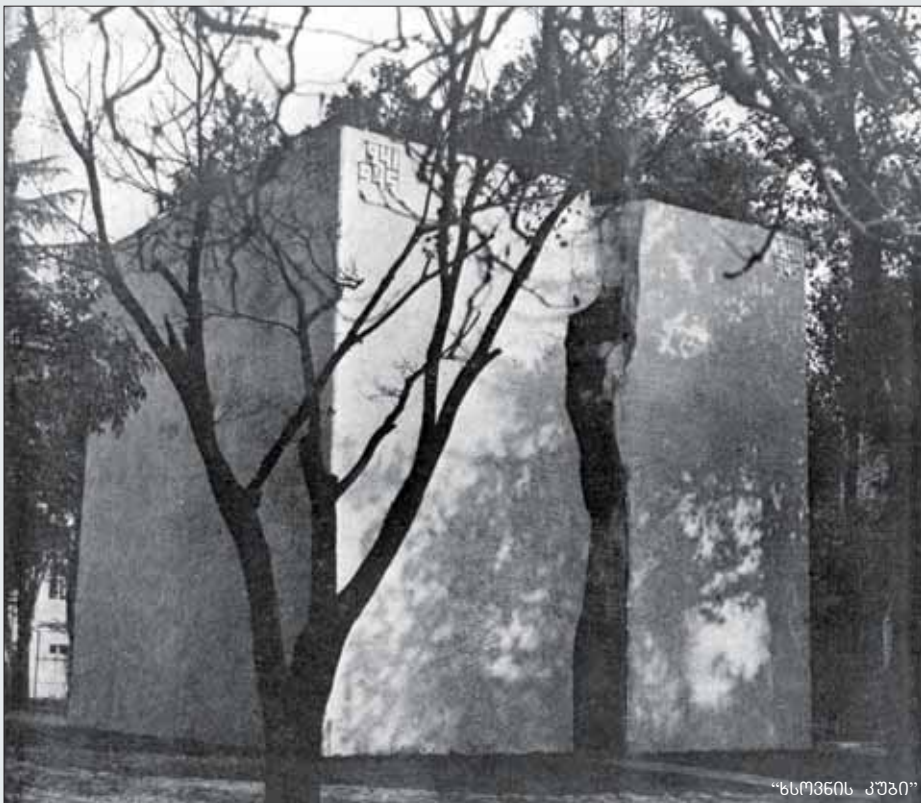

“სსოვნის ტაძარი”

“სსოვნის ტაძარი” (1975) სოფელ მუხრანთან და ურბანული ინსტალაცია, რომელსაც სახელდება იმ დროის პირობითობის კვალად ამგვარად ჟღერს: “დიდება შრომას” (1979). ორივე პროექტმა პირველი პრემია დაიმსახურა არქიტექტურის საერთაშორისო აკადემიის ბიენალეზე (ქ. სოფია).

“სსოვნის ტაძარი” (ავტ.: შ. ბოსტანაშვილი, ვ. დავითაია) დეკონსტრუირებული ნიშანია - იგი წარმოადგენს თაღს რომელიც შეუძლებელს ხდის ტრიუმფალურ მსვლელობას - იგი გაიძულეს შეჩერდეს. მემორიალობას კიდევ რამდენიმე ნიშანი აძლიერებს - საკლასო ოთახის (აუდიტორიის) სიტუაცია, რომელსაც თაღების წინ განოლილი ქვის “მერხები” ქმნიან; ოთხ მასას შორის აღმოცენებული სვეტი - ქვის ხე; მასების ზედაპირების ჯგერული დანაწევრება.

ქუთაისის მემორიალი “დიდება შრომას” (ავტ.: შ. ბოსტანაშვილი, ვ. დავითაია) მრავალმხრივ არის მნიშვნელოვანი შოთა ბოსტანაშვილის არქიტექტურაში. უპირველეს ყოვლისა აქ მკაფიოდ ჩანს: დაკვეთა მხოლოდ საბაბია, რომ არქიტექტურა გააკეთო. დაკვეთა კი მარტივი იყო - მცირე ზომის მემორიალური დაფა ქუთაისის “მონინავე მშრომელების” საპატივცემოდ. ეს მიზეზი აღმოჩნდა საკმარისი, რომ გაჩენილიყო ახალი ტიპი და ახალი სახე - ის რასაც დღეს ინსტალაცია ეწოდება - ურბანულ სივრცეში გათამაშებული არქიტექტურული წარმოდგენა, რომელიც აწარმოებს სიტუაციას სერიას. აქ არქიტექტურული სახე(ლ)ები - ჩარჩო, კიბე, კვარცხლბეკი - ქმნიან ადგილს, აკეთებენ ადგილს. ადგილის კეთება არის არქიტექტურის მუშაობის შედეგი. ადგილი ცვალებად სიტუაციას მასპინძლობს - ყოველ ორ წელიწადში ერთხელ აქ სხვადასხვა მოქანდაკის სკულპტურული ნამუშევრების პრეზენტაცია უნდა შედგეს. ამ ადგილიდან ისინი გადაინაცვლებენ სამხატვრო გალერეაში (ან ქალაქის სხვა ქუჩებზე, სკვერებში). ქუთაისის მემორიალი ქუთაისის კულტურული ცხოვრების არქიტექტურული გულაია, უც-

“სსოვნის კუბი”

ვლელი სცენაა ცვალებადი მონაწილეებით (ქანდაკეები, მოქალაქეები). მუდმივის და ცვალებადის ეს ერთდროულობა საყურადღებო აღმოჩნდა არქიტექტურული კრიტიკისთვის. ქუთაისის მემორიალში, ისევე როგორც “სსოვნის კუბში” და “მუხრანში” დაძლეულია მონუმენტური ტრადიცია - დისტანცია, რომელიც მოქალაქეს იმ პასიურ მყურებლად აქცევს, რომელიც წინასწარშეთავაზებული კოდებით სარგებლობს მონუმენტის წასაკითხად. აქ მემორიალი აუქმებს დისტანციას, აჩენს სივრცეს მნახველისთვის, ქმნის მოქალაქეთა ურთიერთობის სცენას და ხისტი კოდების ნაცვლად სთავაზობს მათ ნაკითხვათა მრავლობითობას.

1983 წელს ჯერ მხოლოდ ამ რამდენიმე რელიზაციის ავტორი, შოთა ბოსტანაშვილი წარდგენილი იყო შოთა რუსთაველის სახელობის პრემიაზე.

ყველა პროექტი, რომელიც 1980-იან წლებში შეიქმნა (უმეტესობა პრემირებული), აფართოებს ჩვენს წარმოდგენას არქიტექტურაზე. აქ ყველა მათგანს ვერ განვიხილავთ. რელიზაციებიდან მოსახსენებელია გრან-პრით (ქ. მოსკოვი) აღნიშნული პურის საცხობი ქ. თბილისში (ავტ.: შ. ბოსტანაშვილი, ვ. დავითაია, 1987 წ.). ქარხანამ ტრანსფორმაცია განიცა-

და და დაბადა სივრცე ადამიანისთვის; არქიტექტურული ნიშნები ცხადად აჩვენებენ ამ ტრანსფორმაციას. დაფრაგმენტებული კომპოზიცია აუქმებს ქარხნის ცნობად სახეს; პურის რიგში მოლოდინიც ნიშნად წარმოსდგა და გასაგნდა.

1985 წელს შექმნილი “მსახიობი(ს) სახლი” (ავტ.: შ. ბოსტანაშვილი) სახელშივე გვთავაზობს ორმაგ ნაკითხვას: იგი აკაკი ხორავას სამუზეუმო სახლია ქ. სენაკში - მსახიობის სახლია, მაგრამ უპირველესად იგი თავად არის სახლი-მსახიობი, რომლის ოთხივე “ფასადი” ნიღბის როლს ასრულებს და თამაშობს. მსახიობი(ს) სახლი პოლისემიურია. მისი ღია მოცულობა მნიშვნელობათა ღია თამაშს გვთავაზობს. არქიტექტურის ნიშნები, რომელთა გა-

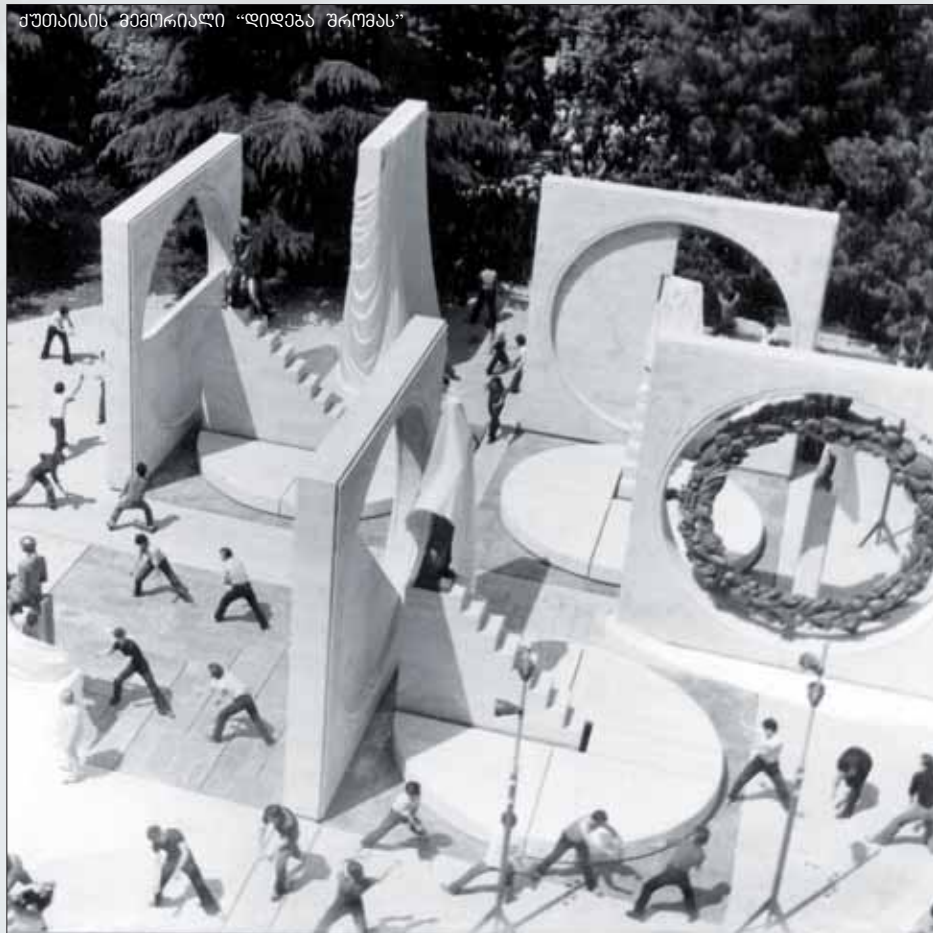
დაადგილება, გადანაცვლება, შეტრიალება და სხვა ტრანსფორმაციები ცნობადს გადააქცევენ სახლედ.

ფურცელზე დარჩა, აღინიშნა კონკურსზე და მნიშვნელობს 1990 წ. შესრულებული ნმინდა სამების საკათედრო ტაძრის პროექტი, რომელიც საეკლესიო ხუროთმოძღვრების ნიშანთა ახლებურ განლაგებას ქმნის. მასშტაბების გადანაცვლება ნაცნობ ვითარებას “საგანი სახლი” ცვლის ახლით “სახლი საგანზე”. ეს საგანი სკამია - მასშტაბში გადიდებული, მასალაგამოცვლილი (შუშა) და ახალი კონოტაციებით გამდიდრებული.

1990-იანი წლების მეორე ნახევრამდე მოხდა პირველი გაჩერება სამშენებლო პრაქტიკაში (იგულისხმება არქიტ. რელიზაციები), მაგრამ არა არქიტექტურულ შემოქმედებაში. აქ შეგვიძლია გავისწინოთ ან გარდაცვლილი ამერიკელი არქიტექტორის, ლებუს ვუდსის სიტყვა: “შეენიანალმდეგეთ აზრს, რომ არქიტექტურა შენობაა; ... შეენიანალმდეგეთ აზრს, რომ არქიტექტურის საკეთებლად დამკვეთია საჭირო”.

შოთა ბოსტანაშვილისთვის არქიტექტურა ეს იყო მდგომარეობა, ცნობიერების იმ ადგილას მუდმივი ყოფნა, სადაც ხდება არქიტექტურა, სადაც (და)გემართება არქიტექტურა. პრაქტიკული საქმიანობა, თეორიული ძიებები და პედაგოგიკა ერთმანეთისგან განუმიჯნავი ნაკადია. ამ ნაკადმა - არქიტექტურაზე კულტუროლოგიურმა რეფლექსიებმა ზემოთ განხილული პროექტების გვერდით დაბადეს კონცეპტუალური არქიტექტურული სურათები (შდრ. “ქალაქის არქიტექტურა”) და სტუდია სახელსონო “არქიტექტურის პოეტიკა” - ახალი დისციპლინა არქიტექტურული განათლების სისტემაში.

“არქიტექტურის პოეტიკის” პირველი განაცხადი (და დრო-სივრცე სადაც იგი დაიბადა) გახლდათ არქიტექტურის საერთაშორისო აკადემიის მიერ და იუნესკოს ეგიდით ორგანიზებული საერთაშორისო კონკურსი “ოცდამეერთე საუკუნის ცივილიზაციის სივრცე”. მრავალი ქვეყნის 400 ახალგაზრდა არქიტექტორს შორის შოთა ბოსტანაშვილის პროექტმა “პილიგრიმები” პირველი პრემია დაიმსახურა. “პილიგრიმები” საკაცობრიო მისიით აღჭურვილი მოხეტიალე კუნძულია, ახალი კონტინენტი, რომელიც იქ მიცურდება, სადაც უჭირთ. “პილიგრიმები” ექვსი გრანდიოზული მცურავი მინის სახლია, ფორმით კი საკა-

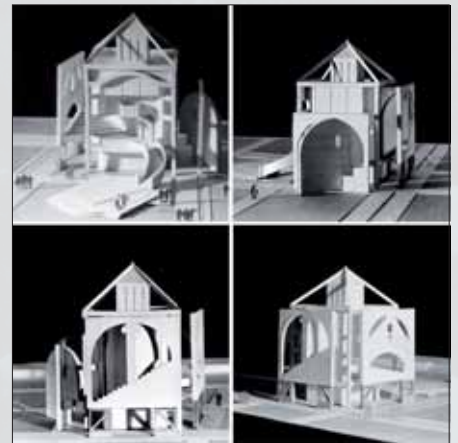
რცხულები (სავარძელი - ტახტი) - ინტერიერის (ამ შემთხვევაში სამყარო - ინტერიერი), დასვენების და დილოგის სიმბოლო. საზურგეთა ფასადები ერთდროულად უზარმაზარი ტელეკრანები - "პილიგრიმთა" საქადაგო ენა. ამ მეტაფორით კაცობრიობა ისევ მარტოა ლაჟვარდოვან უსაზღვრობაში - გაშლილი ცის ქვეშ, გაშლილ ზღვაში. იგი ხელახლა უნდა დაიბადოს "წარღვნის წყლებიდან" და ამჯერად სული გადაარჩინოს. XXI საუკუნე კულტურათა დილოგის და ქანცგანყვეტილი კაცობრიობის „დასვენების“ სივრცეა.

“პილიგრიმებს” მოჰყვა მანიფესტი - “არქიტექტურის პოეტიკის მანიფესტი” (1990) - და სტუდია-სახელოსნოს დაარსება ტექნიკური უნივერსიტეტის არქიტექტურის ინსტიტუტის სივრცეში. არქიტექტურის მსოფლიო ტრიენალზე (1997 წ.) სტუდიის ფილოსოფიის და ნამუშევრების პრეზენტაციას მოჰყვა შოთა ბოსტანაშვილის პროფესორად არჩევა არქიტექტურის საერთაშორისო აკადემიაში (ქ. სოფია).

სტუდია “არქიტექტურის პოეტიკა” ორი ათეული წელია აფართოებს არქიტექტურის სა-

ზღვრებს, ეძებს ახალ პარადიგმებს, ქმნის არქიტექტურაზე რეფლექსიის ინტერდისციპლინარულ სივრცეს. ოცი წლის მანძილზე დაგროვდა ასეულობით სურათი, პროექტი, პერფორმანსი, ინსტალაცია. ძლიერ იგრძნობა მისი გავლენა არქიტექტურული გეგმარების საკურსო და სადიპლომო პროექტებზე. არქიტექტურის პოეტიკის ლექციები - უფრო სწორედ შოთა ბოსტანაშვილის პერფორმანსები მუდმივად დარჩება მრავალი ათეული სტუდენტის და ახალგაზრდა არქიტექტორის მესხიერებაში; ხოლო სტუდიაში დაბადებული ახალი პარადიგმები მრავალში ნახავენ რეალიზაციას. ამის მაგალითი დღეს უკვე ჩანს “რიდეების” (ზედაპირები) სახით. ამ ახალი პარადიგმის მოკლე დასახილთა ამგვარად შეიძლება: არქიტექტურა “მუდამ უკვე” წყობის და “წყობის” (იდეოლოგიის) უნარს ამჟღავნებს. უკანასკნელ წლებში წყობა შეცვალა “შეფუთვამ” - ისეთმა ზედაპირმა, რომელიც არ გადმოგვეცემს შენობის აღსანიშნულ - ფუნქციონალურ და კონსტრუქციულ შინაარსს. ამ ზედაპირს არქიტექტურის პოეტიკამ უწოდა რიდე. შეფუთვა (რიდე) გაზს უსხნის აღმნიშვნელთა თავისუფალ თამაშს. რიდე ციფრული ტექნოლოგიების ეპოქის თანამედროვე წერილობაა. რიდეებმა ბიძგი მისცეს ახალ მიმართულებას, რომლის შედეგები ჩანს თანამედროვე არქიტექტურულ ავანგარდში.

შეფუთვის მაგალითად შეიძლება მოვიყვანოთ 2006 წელს მეტროსადგურ რუსთაველის მიწისზედა სივრცის ასათვისებლად ჩატარებულ კონკურსში გამარჯვებული პროექტი - მრავალფუნქციური კომპლექსი (ავტ.: შ. ბოსტანაშვილი, დ. ბოსტანაშვილი). წარმოდგენილი პროექტი დინამიკის, ლიაობის და პლასტიკის ენას ირჩევს - მონენსრიგებული ქაოს-

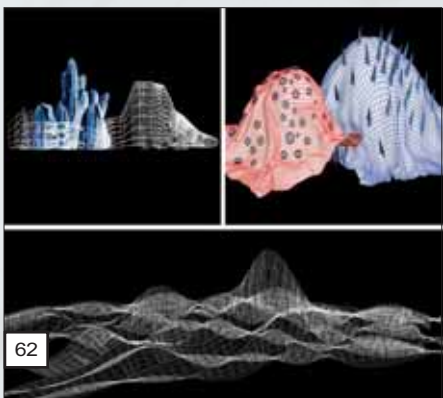
მსახიობის სახლი

ის ენას, დაგეგმილი “შემთხვევითობის” ენას. რუსთაველის მეტროს ვესტიბულის თავზე განვითარებული სამი მოცულობის არქიტექტურა (რომლებიც ქუჩების და ზოგადად კონტექსტის მიერ შემოთავაზებულ დინამიკას მიყვება და აძლიერებს), ერთგვარი ორდერის, სტრუქტურის (ან სტრუქტურის ნაკვალევის) მატარებელია. პროექტის სამი მოცულობის ორდერი (“ოქროს” ღეროები) დეკორატიულობას სცილდება და სხეულის ნაწილი ხდება (მნახველისთვის მან შეიძლება კონსტრუქციული ფუნქციაც აღნიშნოს, მაგრამ არ შეასრულოს). ის სხეულის არა მხოლოდ გარე სივრცის, არამედ უპირველეს ყოვლისა შიდა სივრცის ფორმირების არქიტექტურული საფუძველია - ისევე როგორც ფუნქციური ზედა პლანის შენობის შემთხვევაში. სწორედ ამ ღეროების გავლით მზერის არეალში ხვდება მუდმივად ცვალებადი ცა და უცვლელი, მყარი არქიტექტურული სხეულები.

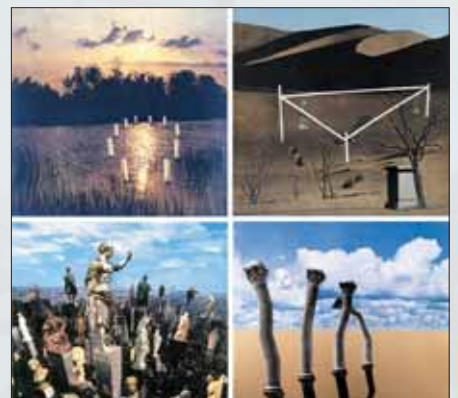
1995 წლიდან შოთა ბოსტანაშვილი სამშენებლო მოედანს დაუბრუნდა. საუბარია ორ რეალიზაციაზე, რომელსაც უფროსად “სტილის” მკითხველი უკვე იცნობს - სახლი-რეზიდენცია ქობულეთის ქუჩაზე და “პოეზიის სასახლე”.

“პოეზიის სასახლე - არტისტული ყვავილები” ეს სახელი დაარქვა ხუროთმოძღვარმა მისივე ხელით გამოქმნილ შენობა-მემორიალს. ახალი ათასწლეულის დასაწყისში, ტექნოცენტრული ეპოქის ზეობისას არქიტექტორი ხა-

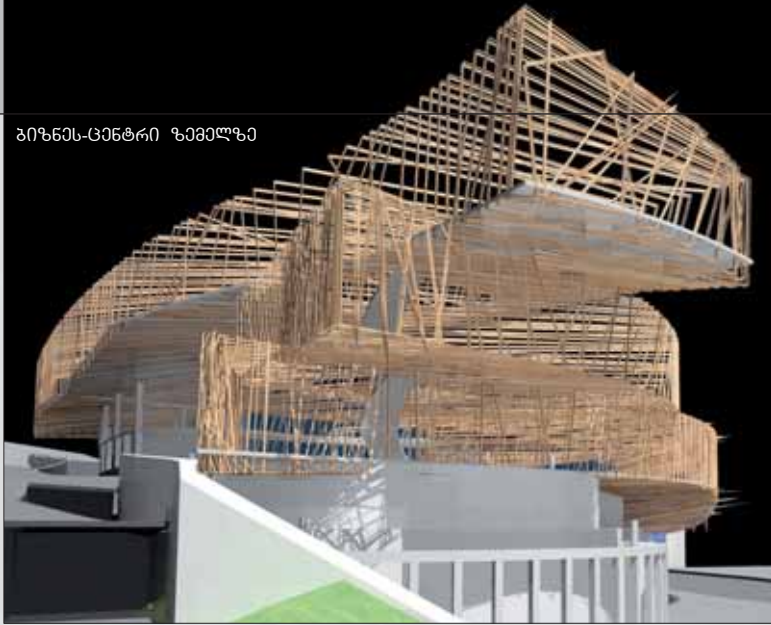
არქიტექტურის პოეტიკა

არქიტექტურის პოეტიკა

რაჩოს დაუბრუნდა. შენობა არ დასრულებულა; თუმცა ათი წლის მანძილზე, სოლოლაკის ბოლოში, მთანმინდის კალთებთან იდგა არქიტექტურა. ბეტონის სამ პოლისემიურ ნიშანს უნდა დაემკვიდრებინა საქართველო ჩვენი დროის გამორჩეულ ხუროთმოძღვრულ ქვეყანათა სიაში. “პოეზიის სასახლემ” სამგზის ჰმოვა აღიარება საერთაშორისო არენაზე. ცრუ-პატრიოტიზმის ნიღაბს ამოფარებულმა სინარბემ იმძლავრა და პოეზიის სასახლე დაანგრევს.

დანგრევის პროცესს ხუროთმოძღვარი ადგილზე შეხვდა პოეტური პერფორმანსით. მისი ნგრევის პროცესმაც შემოქმედებითი მუხტი გააჩინა. ნგრევის პროცესი ფოტო/ვიდეო სესიად იქცა. კამერის ჩარჩოში მოქცეული ნგრევა ცუდის და კარგის მიღმა აღმოჩნდა. ეს იყო საინტერსო. საინტერესო იყო ნანგრევის სივრცეში გაჟღერებული პოეზია - გალაკტიონის, ოთარ ჭილაძის, შოთა ბოსტანაშვილის.

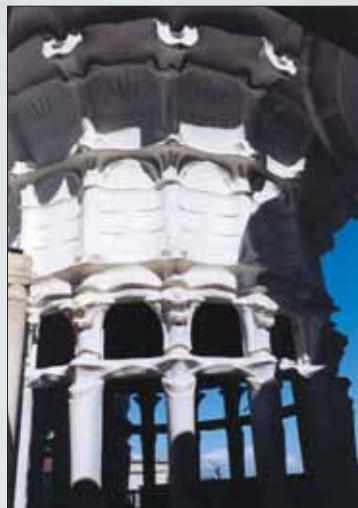
პოეზია გახდა შოთა ბოსტანაშვილის სახლი, როდესაც სახლების შენებისკენ მიმავალი გზა ბარიკადებით აივსო. 2004 წლიდან ენაში წავიდა, ენაში მუშაობდა და შედეგად დაგროვდა პოემათა ციკლი “ოთხი ლაპარაკი” (გამოიცა 2012 წელს) და ათეულობით პოეტური ტექსტი კრებულისთვის “ციხის ჩიტები”. პოეზიაში მოღვაწეობაც იმავე ნიშნით გაგრძელდა, როგორც ხუროთმოძღვრებაში: სიახლის მუდმივი ძიება და დანერგვა. შოთა ბოსტანაშვილის პოეზია ახალი სიტყვაა - “სემიოტიკური რევოლუცია” - როგორც მას ლიტერატურათმცოდნე გაგა ლომიძემ უწოდა.

თამამად უნდა ითქვას, რომ ქართულ და საერთაშორისო არქიტექტურაში შოთა ბოსტანაშვილი სახელია, ის ნიშანია, რომელთანაც ასოცირებულია ხუროთმოძღვრული აზრის განსხვავებული ტიპი. ამ განსხვავების შექმნა მხოლოდ პიროვნებას შეუძლია. სწორედ მთლიანი შემოქმედი პიროვნება შეიძლება იყოს ახლის მუდმივი გენერატორი და სხვადასხვა სფეროებში (არქიტექტურა, პოეზია, ფილოსოფია, კულტუროლოგია, პედაგოგიკა) მათი განმასხვრეველები.

“დრო, დრო აღნიშნე!” - ისმის გალაკტიონთან. მან არა მხოლოდ აღნიშნა, არამედ თავად შექმნა საკუთარი დრო - შოთა ბოსტანაშვილის საკუთარი დრო.

დავით ბოსტანაშვილი,
არქიტექტორი, პროფესორი

“პოეზიის სასახლე”

Shota Bostanashvili (1948 - 2013)

Poet, Architect, Sculptor

ACADEMIC BACKGROUND:

- professor, International Academy of Architecture Moscow branch, Russia 1995;
- professor, International Academy of Architecture, Sofia, Bulgaria 1997;
- Full member of International Academy of Architecture of Eastern Countries, Baku, Azerbaijan Republic, 1999;
- Full member of International Academy of Architecture Moscow branch, Russia 2001;
- Professor, Institute of Architecture, Georgian Technical University, Tbilisi, Georgia 2002.
- Ph.D. in Architecture, thesis on Philosophy of Architecture, 2008.

PROFESSIONAL EMPLOYMENT:

- Architect-technician, Georgian State Institute of Design, Tbilisi, 1966 - 1975;
- Architect, leader of architectural department, design office of Institute of Architecture, Georgian Technical University, Tbilisi, 1970 - 1990;
- From 1978 to present teaches at department of architecture, Georgian Technical University;
- In 1988 founded the studio-workshop "Poetics of Architecture", a subject matter that introduced a metacultural discourse in the Institute of Architecture.
- In 1991 the works of "Poetics of Architecture" were included in the catalogue of Biennale of Venice;
- Many of Shota Bostanashvili's students received international awards for their diploma projects.

ORGANIZATIONAL MEMBERSHIPS:

- Union of Architects of Georgia, Tbilisi, 1995;
- Georgian Jews material culture Foundation after hebrewist Nisan Babalishvili, founder, 1990.

PUBLICATIONS:

- "Palace of Ceremonial Rites in Tbilisi", 1985;
- "The architect Richard England", 1987;
- Manifest of Poetics of Architecture, 1991;
- "Methodics of architectural composition and design", 1993;
- "Architecture of Synagogues and Jewish graveyards in Georgia", 1998;
- "Conflict of boundaries and boundaries of urban conflict", 2003;
- The poems; deconstruction on theme: Water (2004), Fire (2005), Air (2008);
- "Protopost", Sjani 2008
- "Path and labyrinth" 2nd literature conference, 2009
- "Sign an Built, Semiotics 2008
- "Presentation of 'nash/eni'", Semiotics 2009
- Numerous articles and interviews.

PROJECTS:

- Highland villages of Khevsureti, Georgia: Khakhmati and Biso, 1971 - 1973; with arch. V. Davitaia
- Memorial "Memory Temple", Mukhrani, Georgia, 1975;
- Memorial to the victims of war "Cube of Memory", Senaki, Georgia, 1975; with sculptor V. Melikishvili and arch. G. Gegelia
- Memorial to Labour, Kutaisi., Georgia, 1976;
- Palace of Culture, Poti, Georgia, 1976;
- Maltakva park planing and sculptural forms, 1986;
- Bakery in Tbilisi, 1983;
- Memorial for Smolian city, Bulgaria, 1987;
- An Actor's House, conceptual project, 1987;
- A memorial to the outstanding hebrewist Nisan Babalishvili, Tbilisi 1987;
- A project for the memorial to the victims of 9 april, 1990;
- Music school in Tbilisi, (competition project), 1990;
- A Concept-Project "Square of Liberty", (six variations), 1992;
- Restoration of the synagogue in Oni (damaged by earthquake), 1992;
- A living house in Tbilisi, 1996 - 2000;
- Palace of Poetry, (a building-sculpture sculpted by the author himself), Tbilisi, 1997 - 2003;
- "Chardin Hotel", in Tbilisi (32 Khanzveli st.) 2006-2007
- House in old Tbilisi, (12 A. Katalikosi st.) 2007
- House in Tbilisi (5 Amagleba st.) 2007
- Hotel in Bakuriani, Agmashenebeli st. 2008

აბრეშუმის მუზეუმი 130 წლისაა

აბრეშუმის მუზეუმი, რომელიც მუშტაიდის ბაღსა და დინამოს სტადიონს შორის მდებარეობს ოდესღაც უდიდესი სააბრეშუმეო სადგურის ნაწილი იყო, რომელიც მთლიანად მოიცავდა ხსენებულ ტერიტორიებს. საქართველოსთვის, როგორც აბრეშუმის გზის უმნიშვნელოვანესი რგოლისთვის, რომლის გეოპოლიტიკური მნიშვნელობა თანამედროვე მსოფლიოშიც აქტუალურია, ამ მუზეუმს უდიდესი მნიშვნელობა აქვს. თუმცა აღმაშენებლის ქუჩის ბოლოს მდებარე ძველი, ნახევრად ხავსით დაფარული შენობა, რომელსაც ჭიშკარიც კი გასული საუკუნისა აქვს და რომლის თაღებს შეყენებული სიმინჯები მიუთითებენ შენობის სავალალო მდგომარეობასა და მწირ დაფინანსებაზე, ამ აქტუალობის საილუსტრაციოდ სულაც არ გამოდგება.

საქართველო, აზიასა და ევროპას შორის გადებული ეს ხიდი, თავისი გეოგრაფიული და პოლიტიკური მდებარეობიდან გამომდინარე დღემდე ინარჩუნებს ამ ფუნქციას. საქართველოში აზიიდან შემოსული საქონელი ფოთის და შავი ზღვის გავლით რომში მიდიოდა. შემთხვევითი არაა, რომ სწორედ საქართველოში დაასრულა 19-ე საუკუნის ბოლოს მებარეშუმეობის სადგური. რუსეთის იმპერატორის ბრძანებით კავკასიაში მოველინა ნიკოლაი შავროვი, რომელსაც ეს დარგი უნდა შეესწა-

ვლა და ამავე დროს აქ სადგურის დაარსებაც პერსპექტივაც განესაზღვრა.

“ნიკოლაი შავროვი ევროპაში მიავლინეს მაშინ გავრცელებული აბრეშუმის ჭიის დაავადების პებრინას სანინააღმდეგო საშუალებების და შტამის შესასწავლად და ჩამოსატანად.” მარინა გონაშვილი, მუზეუმის თანამშრომელი.

ამ დაავადებას 19 საუკუნის 60-იან წლებში ძველი კავკასიური ჯიშები შეეწირა, ამიტომ ამ დარგის სავალალო მდგომარეობა მიტხოვდა კონკრეტული ღონისძიებების გატარებას. შავროვმა საფრანგეთში ყოფნისას ლიონში ნახა მებარეშუმეობის სადგური და გადწყვიტა, რომ ანალოგიური სადგური გაეკეთებინა თბილისში. აბრეშუმის სახელმწიფო

მუზეუმი სწორედ ამ სადგურის უძველესი გადმონაშთია. “ეს იყო უზარმაზარი კომპლექსი, რომელიც მოიცავდა ამჟამად მუზეუმის ნაგებობას, თანამშრომელთა ნაგებობებს, თუთიის ხეების პლანტაციებს, რომლებიც ამჟამინდელი დინამოს სტადიონის ტერიტორიაზე იყო გაშლილი, ბიბლიოთეკას, ლაბორატორიას, გრენის დასამზადებელ სახლს. მტკვრის პირას მდებარეობდა ე.წ. შენობა მაცივარი, სადაც მომავალი წლისათვის შესანახი გრენა, ანუ პუბლის კვერცხი ინახებოდა. მისი საირიგაციო სისტემა ისე იყო მოწყობილი, რომ მტკვრის წყალი შიგ შენობაში შედიოდა და აგრილებდა მას;“ მარინა გონაშვილი

შენობა ააგო არქიტექტორმა ალექსანდრე შიშკევიჩმა, რომელიც იმ დროისათვის არა ერთი ცნობილი შენობის ავტორი იყო, ესენია სასამართლო პალატა, ახლანდელი კონსერვატორიის შენობა. აბრეშუმის მუზეუმის შენობა ეროვნული მნიშვნელობის ძეგლად არის მიჩნეული. 90-იან წლებში იგი გადაურჩა სხვადასხვა ორგანიზაციების შემოტევებს, რომლებიც მოხიბლულნი იყვნენ შენობით და აბრეშუმის მუზეუმი ფაქტიურად განადგურების საფრთხის წინაშე დადგა.

“მთელი ინვენტარი, რომელიც მუზეუმშია, თავიდანვე გაკეთდა სააბრეშუმო სადგურისთვის და აღსანიშნავია, რომ მათი გატანა ნაგებობიდან შეუძლებელია დაშლის გარეშე;“ ნინო კუპრავა, საგანმანათლებლო და საექსპედიციო პროგრამის ხელმძღვანელი.

შესანამისად იქ დაცულ უნიკალურ მასალას, სადაც თავმოყრილია, არა მხოლოდ კავკასიის, არამედ მთელი მსოფლიოს სააბრე-

შუმეო მასალა, განადგურება ემუქრებოდა.

“ახლანანს ჩვენ აღვადგინეთ ჩვენი პეპლების უნიკალური კოლექცია. დროთა განმავლობაში ისინი დაიშალა და ნაწილობრივ შემორჩა. მუზეუმი გაგმავს გამოფენის მოწყობას, სადაც აქ დაცული პეპლები იქნება ნარმოდგენილი.”

თუმცა უნდა აღინიშნოს რომ მუზეუმი ძალიან შორსაა თანამედროვე სამუზეუმო ცხოვრებისგან. ის რეორგანიზაცია, რომელიც შე-

ეხო სამუზეუმო ნაწილს მას არ შეეხება. შენობა საჭიროებს აღდგენას, კონსერვაცია - განახლებას, ხოლო ექსპოზიცია საჯაროდ გამოტანას და განახლებას. ეს არის უძველესი ინსტიტუტი, რომელსაც არა აქვს მხოლოდ მუზეუმის ფუნქცია, არამედ აქტიური სააბრეშუმეო ინდუსტრიის ნაწილია და აბრეშუმის წარმოების ტრადიციის გაგრძელების მნიშვნელოვანი ბაზისი.

ქაიოივან ჭარხალაშვილი

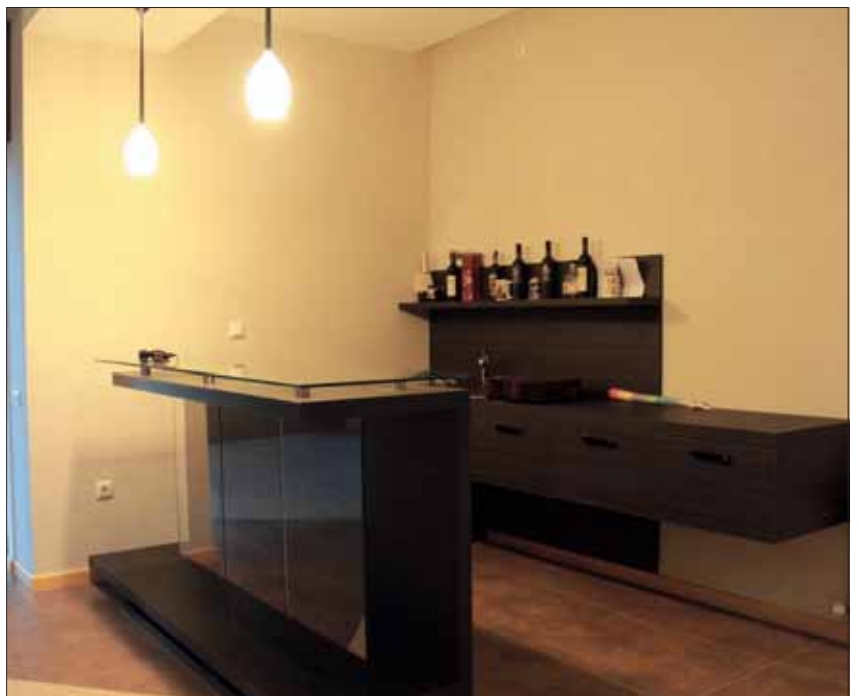

სახლი არაგვისპირში

წარმოგიდგენთ რეალიზებულ ახალ საცხოვრებელ ინტერიერს არაგვისპირში, რომლის დიზაინიც არქიტექტორ საბა ნანავას იდეით შეიქმნა. ფუნქციურად ორგანიზებული, ულამაზესი სივრცის დიზაინში მრავალფეროვნება, სრულყოფილი ფორმების უმალესი ხარისხი, განსაზღვრულ და დამაჯერებელ ორგანიზმში ერთმანეთთანაა შერწყმული. განათება, ფერი, აქსესუარები, პროპორციები, მოძრავი გრაფიკა - მათი ერთობლიობით წარმოქმნილი არაორდინალური სივრცე, ყოველ მოცემულ შემთხვევაში ტექნოლოგიური სახსრების საშუალებებით გამოგონილ სტრუქტურაზე გაცილებით მნიშვნელოვანია.

Country house

This time, we would like to tell you about a new residential interior in Aragvispiri (Georgia). Its interior has been created by architect Saba Nanava. An attractive and at the same time highly functional design is smoothly integrated with its environment. Lighting, colors, accessories, proportions, moving graphics – these tools proved much more efficient in forming this unordinary space than an artificially developed structure based on advanced technologies would.

შემოქმედებითი რეტროსპექტივა

Creative Retrospective

Architects: Emil Davitidze Nika Gogava

ადამიანები ყოველთვის ცდილობენ შეიქმნან ლამაზი და განსხვავებული გარემო და ისინი ამისთვის პროფესიონალებს მიმართავენ.

არქიტექტორები დახვეწილ, ეფექტურ ინტერიერს ფანტაზიისა და გემოვნების სინთეზის შედეგად იღებენ. საინტერესო სახლი ყოველთვის საინტერესო ხასიათის მატარებელია და შესაბამისად უცხო თვალის ყურადღებას ხშირად იმსახურებს.

ამჯერად, ჟურნალის **Style**-ს რუბრიკის - „ინტერიერი„ - ობიექტივში, სუბერ თანამედროვე და ყველასაგან განსხვავებული - ორი არქიტექტორის, ემილ დავითიძის და ნიკა გოგავას მიერ შექმნილი სხვადასხვა სტილისა და ინტერიერის რამდენიმე ბინა მოექცა.

საცხოვრებელი ინტერიერები სრულიად აკმაყოფილებს არქიტექტურის უახლეს ტენდენციებს. არქიტექტორების მიერ შექმნილი საკმაოდ კომფორტული ბინები თავს ნამდვილად დაგამახსოვრებთ. განსხვავებული ინტერიერები ყურადღებასაც იმსახურებს და დადებით ემოციებს ყოველთვის აღძრავს.

არქიტექტორები ემილ დავითიძე და ნიკა გოგავა ამ სფეროში თითქმის ოცდაათი წელია რაც მოღვაწეობენ და მათთვის თითოეული ნამუშევარი საკმაოდ მნიშვნელოვანია.

ბინაში დადებითი აურის შესაქმნელად საჭირო აქსესუარების შერჩევა დიზაინის ბოლო ეტაპია. მთავარია პირველ რიგ-

ში დიზაინერებმა გაითვალისწინონ, პროფესიულ დონეზე განახორციელონ თქვენი სურვილები და მხოლოდ ამის შემდეგ შეეცადოთ უბრალო ნივთებს ინტერიერში საინტერესო დატვირთვა შესძინოთ.

მოკლედ იდეალური შემთხვევაა როდესაც არქიტექტორისა და დამკვეთის გემოვნება ერთმანათს ემთხვევა, თუმცა უფრო უკეთესია როდესაც სივრცე აძლევს პროფესიონალს საშუალებას თავისი დიზაინერული იდეები მაქსიმალურად განახორციელოს და შექმნას არამარტო ლამაზი ბინა, არამედ უბრალოდ ხელოვნების ნიმუში.

ემილის და ნიკას პროექტით განხორციელებული საცხოვრებლების ერთიან სივრცეში, მისი დახურული და ღია მოცულობებისათვის დამახასიათებელი მოძრაობა ცოცხალი და რითმულია და მოვლენის ტრადიციულად გააზრებასა და აღქმასთან შეფარებით უფრო მეტის მომცველია. აქ, წონასწორობაა სიმშვიდესა და მოძრაობას შორის და უფრო მეტია თავისუფალი ტიპის შემოქმედების შედეგი, რაც გარკვეული დაკვირვებისას ვლინდება.

მოდულური კომპოზიცია - კონსტრუქციული ელემენტების პროპორციები თავისუფალია. მას საფუძვლად ესთეტიკური

კრიტერიუმები უდევს. ინტერიერში - გეგმარება, დიზაინი, სვეტებით, ზღუდარებით შექმნილი სივრცითი კომპოზიციები ფუნქციონალური ხასიათის მატარებელია და მის თვითმყოფადობას განსაზღვრავს.

საცხოვრებელის ერთიანი სივრცის შექმნისას, პარადულ და პრივატულ ზონებში „მოდრობის მარშრუტის დასარეგულირებლად“, არქიტექტორები ორიგინალურ გადაწყვეტებს გამოიყენებენ.

ყველგან - განყენებულ ფორმებში ნაგრძნობი სივრცე, რომელშიც ისახება დინამი-

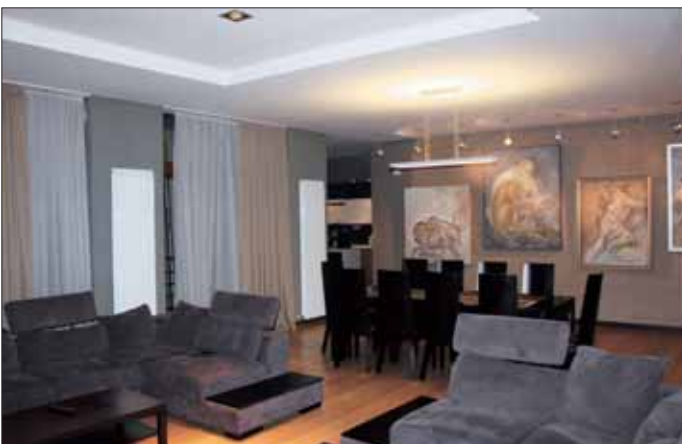
კა, განუსაზღვრელ მრავალფეროვნებას იძლევა.

ყველგან და აბსოლუტურად სხვადასხვაგვარად - არქიტექტურული ფრაგმენტების დეკორატიული კომპოზიციების გამჭვირვალეობას და სიმსუბუქეს, ორიგინალური კოლორისტული გადაწყვეტა უდევს საფუძვლად. მთლიანი პალიტრა ოპტიმალურ ფონს უქმნის ნებისმიერ საგანს, გამოკვეთს მის მოცულობას და ეს, განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია - ინტერიერში ყოველივეს თავისი ადგილი აქვს მიჩენილი და სკულპტურული ხასიათის მატარებელია.

გამოყენებულ მასალათა ფაქტურების ზედაპირებზე სინათლის ათინათი ინტერიერისათვის დამახასიათებელ გრაფიკულ იდეას, უფრო მეტად აქცენტირებს. საერთო გამჭვირვალეობაში შეჭრილი ხაზები და პარალელები, დინამიკური სიმრუდეები მათი რეგისტრირებელ მონახაზებსა და სილუეტებს ქმნიან.

დიზაინერული მელოდია, მისი რითმის ცვლითა და შესაბამისი ნოტების რეგისტრის გაძლიერებითაა აგებული..

ნინო ლალიძე

შოუ-რუმი - იტალიური გალერეა

მდებარეობა: თბილისი, მახჩანიშვილის ქუჩა
ავტორი: "დიზაინბიუხო" - ნია მგალობლიშვილი,
ია ღიზაჩელიანი, სოფიო შუვახინაძე

კლასიკური და გლამურული, თბილის და ცივი, ბნელი და ნათელი, ამგვარ ინტერიერულ მონაკვეთებად „იყოფა“ შოუ-რუმის - „იტალიური გალერეა“-ს სივრცე. ყოველივე კი შესვლისთანავე - ორიგინალური სადემონსტრაციო დარბაზიდან „იწყება“ და ირეკლება სარკეებში. ინტერიერში გამოყენებული ნატურალური, ფაქტურულად საინტერესო მასალა სასიამოვნო განწყობას უქმნის მყიდველს, თუმცა სრულიად არ უშლის ხელს, მას, მოდურ ტანსაცმელზე კონცენტრირებაში.

Show room - La galleria italiana

*Location: Marjanishvili street, Tbilisi, Georgia
Author: Designbureau - Nia Mgaloblishvili,
Sophie Shevardnadze, la Liparteliani*

ფოტო ირაკლი ბლუიშვილი
PHOTO BY IRAKLI BLUISHVILI

მთავარი მხატვრული პრინციპი

ამჯერად წარმოდგენილი, არქიტექტორ მარიკა ქურთიშვილის მიერ განხორციელებული, „კახური ტრადიციული მეურნეობის“ ოფისის გარემო, სახასიათო მოულოდნელობებზეა აგებული. სივრცეში ორიგინალური კომპოზიციების, ნივთების, ნაკეთობების, აქსესუარების გადანაწილება განსაზღვრულ კანონზომიერებებს ემორჩილება და მნიშვნელოვნად განსაზღვრავს მის საერთო ატმოსფეროს. მთლიანი სივრცე საინტერესო თემებითაა სავსე და მის ორგანიზებაში სწორედ ეს გახდა მთავარი მხატვრული პრინციპი. ამდაგვარი მიდგომა თანამედროვე სტილისტიკაში სხვადასხვა დიზაინერულ ჩართვებს განაპირობებს და მას დასაშვებს ხდის. საზოგადოებრივ სივრცეში რამდენიმე დომინანტი ნიუანსია კონცენტრირებული, თუმცა არალოკალურად. აქ მოხვედრილი დამკვირვებელი, „დეკორატიული ნაკეთობებით“ შექმნილი ექსპოზიციის ფონზე აღიქვამს, რომ დღეს, საზოგადოებრივი ინტერიერის ესთეტიკა საჭიროებს არა მხოლოდ თანამედროვე ფორმებსა და საგნებს, ის აუცილებლად ეყრდნობა სახასიათო ნიუანსებს, ცალკეულ ასოციაციებს, რაც მთელი სივრცის თვითმყოფაობის გამოსავლენადაა აუცილებელი.

ენო ლალიძე

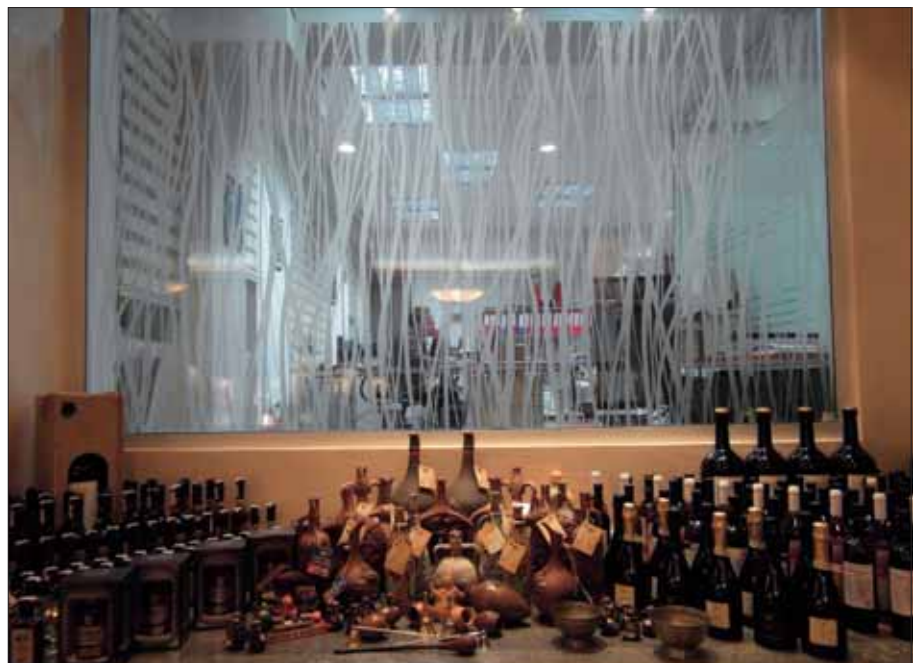

Key artistic principle

The public interior - office of Kakhetian traditional winemaking designed by Architect Marika Kurtishvili are built up on the effect of pleasant unexpectedness. Original compositions, articles and accessories are distributed within the space in accordance with definite rules, by large defining the general character of the atmosphere. The interior is filled with an array of interesting themes, and this is the key creative principle underlying its design. Such an approach allows for introduction of retro elements into the modern stylistics. The public activity within the interior is focused on several dominants, though in a non-localized manner. The visitors, looking at this improvised exposition of decorative articles, are sure to feel that the aesthetics of modern interiors should be based not only on modern-style forms and objects, but also on the characteristic touches and associations with the past, indispensable for highlighting individuality of the space.

NINO LAGHIDZE

DEDAR-HERMES საქართველოშია

DEDAR ბრენდის სახელი წარმოადგენს აკონიოს სიტყვიდან Desgin D'arredamento, რაც ნიშნავს დეკორის დიზაინს.

კომპანია დაარსდა 1976 წელს ნიკოლა ფაბრიციოს, იტალიური დიზაინერული ავეჯის მწარმოებელი კომპანიის ერთ-ერთი მენეჯერის მიერ. ბნი ნიკოლა მის მეუღლე ელდასთან ერთად ყოველთვის გატაცებული იყო ქსოვილით და ხალიჩებით, DEDAR დღესაც აგრძელებს ამ საოჯახო ტრადიციას.

კომპანიამ 12 თანამშრომლით დაიწყო მუშაობა, დღეს DEDAR -ში უკვე 100 ადამიანია დასაქმებული და წარმოდგენილია მსოფლიოს 53 ქვეყანაში, მათ შორის საქართველოშიც და აგრძელებს გაფართოებას.

დღეისათვის DEDAR-ის კოლექციები მოიცავს 300-ზე მეტ დიზაინს და 3000-ზე მეტ

ფერთა გამას. 700 000 მეტრი დასაწყობებული ქსოვილები 98%-ით უზრუნველყოფს შეკვეთის დაუყოვნებლივ მიწოდებას.

თავისუფლება, შთაგონება, ელევანტურობა, ექსპერიმენტების სურვილი, უკომპრომისო ხარისხი და გამორჩეული დიზაინი ყოველთვის წარმოაჩენდა DEDAR-ის პროდუქტებს. DEDAR-ის ქსოვილის შექმნა ეს არის პროცესი რომელიც მოითხოვს ბევრ დროს, ზოგჯერ წლებსაც კი. პროცესი მოიცავს ექსპერიმენტებს, შეცდომებს და მხოლოდ მას შემდეგ როდესაც ყველა შეცდომა გამოირიცხება ხდება პროდუქტის წარმოებაში გაშვება, ეს ყველაფერი კეთდება, რათა საბოლოო პროდუქტი იყოს უნიკალური.

DEDAR-ის სათაო ოფისი მდებარეობს ქალაქ კომოსთან ახლოს. ეს ქალაქი წარმოად

გენს იტალიის სანარმოო რეგიონის გულს, რომელიც საუკუნეების მანძილზე სპეციალიზებულია ქსოვილის შექმნაზე, განსაკუთრებით აბრეშუმზე. ეს მდებარეობა საშუალებას აძლევს DEDAR-ს პროდუქტის შექმნის სხვადასხვა სტადიაზე მოხდეს კონსულტაციები ტექსტილის ოსტატებთან, რომლებიც თაობების მანძილზე ქმნიდნენ ექსკლუზიურ პროდუქტებს, შესაბამისად საბოლოო პროდუქტი მიყვანილია ხარისხის იდეალურ დონემდე.

კომპანიის დაარსების დღიდან DEDAR-ის სახელი ყოველთვის ასოცირდებოდა ექსკლუზიურ პროდუქტებთან. კომპანიის ისტორიიდან და იმიჯიდან გამომდინარე მსოფლიოში ერთ-ერთმა ყველაზე გამორჩეულმა ბრენდმა HERMES-მა საკუთარი ქსოვილების, შპალერის და პანოების მწარმოებლად აირჩია DEDAR.

HERMÈS-ის დამახასიათებელი დიზაინი DEDAR-ის გამოცდილებით იდეალურად არის გადატანილი ქსოვილზე და შპალერზე, რაც ქმნის წარმოუდგენლად ლამაზ და გამორჩეულ პროდუქტებს.

DEDAR-HERMÈS-ის პროდუქტების მომხმარებლები არიან ისეთი ცნობილი ადამიანები, როგორცაა ინგლისის დედოფალი, იტალიის პრემიერ მინისტრი, საფრანგეთის პრეზიდენტი და ა.შ. DEDAR-HERMÈS პროდუქტები გამოიყენება Dior, Cartier, Yves Saint Laurent, Armani, Damiani, Pomellato, Tod's შოურუმებში. DEDAR-HERMÈS-თან მუშაობენ მსოფლიოში ცნობილი დიზაინერები Jacques Garcia (Paris), Alberto Pinto (Paris), Pierre Yves Rochon (Paris), HBA Los Angeles, Peter Marino (New York), David Collins (London), Candy & Candy (London), Lissoni (Milano), Citterio (Milano), Matteo Thun, Michele Bonan (Florence).

DEDAR-HERMÈS პროდუქტები უკვე ხელმისაწვდომია საქართველოში, პრეზენტაცია ქართველი დიზაინერებისთვის გაიმართა „ბელ მეზონის“ შოურუმში. უფრო დეტალურად პროდუქტებს შეგიძლიათ გაეცნოთ საიტზე www.dedar.it.

რეტროსპექტიული გამოფენა გალერეა უნივერსში

ახლახან გალერეა „უნივერსში“ მოეწყო მხატვარ-არქიტექტორის, თენგიზ მახარაშვილის ნამუშევრების საინტერესო რეტროსპექტიული გამოფენა. იგი მრავალი ათეული წელია მუშაობს სახვით ხელოვნებაში და ბევრი გამოფენაც აქვს მონაწილეობა, არა მარტო საქართველოში, არამედ მნიშვნელოვან ხელოვნების

ცენტრებში: პარიზში, ვენაში, რომში, ბერლინში, მოსკოვში და ევროპის სხვა ქალაქებში. „უნივერსში“ მონაწილეობა გამოფენა მნიშვნელოვანი იყო ახალი ნამუშევრების სიმრავლით და მათი გამომსახველობითი მრავალფეროვნებით. წარმოდგენილი იყო 110-ზე მეტი ფერწერული, გრაფიკული, კოლაჟის და არქიტექტურული ნამუშევრები.

თენგიზ მახარაშვილის შემოქმედებაში მნიშვნელოვანი ადგილი უკავია მინიატურას, რომლის თემატიკა ასახავს ქართულ ლეგენდებს, ხალხურ პოეზიას, ძველი თბილისის მოქალაქეთა კოლორიტულ ყოფას და ქალაქურ ტრადიციებს. („მწირი“, „მუმი მუხასა“, „შვიდნი გურჯანელნი“, „თბილისის ჭრელ აბანოში“, „ქალაქი და მოქალაქეები“, „ბერიკაობა“, „ძველი თბილისი“, „მეხალიჩეები“, „ოქრომჭედლები“, „ქართული სუფრის აკადემია“, „ქართული ჭიდაობა“ და ა.შ.

მხატვრის შემოქმედებაში აისახა, როგორც მთლიანად საქართველო („საქართველო კიდით-კიდემდე“, „შენ საქართველო“), ასევე მისი ცალკეული კუთხეები. მან შესძლო განეზოგადოებინა მათთვის დამახასიათებელი პეიზაჟური ელემენტები, ტრადიციები, ზნეწვეულებანი, ტიპაჟი („კახეთი“, „გურია“, „სამეგრელო“, „სვანეთი“ და ა.შ.)

მხატვარი ოსტატურად გადმოგვცემს: რუსთაველის, ვაჟას, გალაქტიონის, თამარ მეფის, დავით აღმაშენებლის და სხვათა სიმბოლოზში გაჯერებულ და ფერთა შესანიშნავი გამოთქმის შესრულებულ პორტრეტებს.

მთლიანობაში თენგიზის მინიატურებისთვის დამახასიათებელია შეკრული, განონასწორებული კომპოზიცია, მკაფიო ნახატი, ცინცხალი ფერადოვანი კოლორიტი, შესრულების მაღალი კულტურა. რა თემატიკაზეც არ უნდა მუშაობდეს მხატვარი, მის ნამუშევრებს აქვთ მხოლოდ მისთვის დამახასიათებელი ხელწერა.

გარდა მინიჭურისა მხატვრის ინტერესი მკვეთრად მჟღავნდება გრაფიკაში, კოლაჟში და თანამედროვე ფერწერაში.

ფერადი გრაფიკული ფურცლები, რომლებიც შერეული ტექნიკითაა შესრულებული, გამომსახველობით ორიგინალური და კომპოზიციურად დინამიურია. კოლაჟში შესრულებულ ნამუშევართა შორის გამოირჩევა სერია „პური ჩვენი არსობისა“, რომელიც სიმბოლიზმითა და კომპოზიციის გადანაცვების ორიგინალობით გამოირჩევა და სხვადასხვა სახეობის პურის ნაწარმითაა შესრულებული.

ასევე მნიშვნელოვანია, სხვადასხვა ფერის ნაჭრებისა და აქსესუარებისგან შესრულებული

ბული ფერადოვანი და კომპოზიციურად დახვეწილი კოლაჟები.

გალერეა „უნივერსში“ გამართულ რეტრო-სპექტივულ გამოფენაზე მხატვარმა წარადგინა ზეთში შესრულებული 50-ზე მეტი თანამედროვე ფერწერული ნამუშევარი. დამთავრებულთა მონონება დაიმსახურა ფერთა გამოჩეულმა პეიზაჟებმა. („ყვავილი და პეულა“, „ბრონეულები“, „ასკილები“, „ბაბუანვერა“, „მუხა“ სა სხვა), ანიმალისტურმა („პანტერა ხეზე“, „ბიზონი“, „ცხოველთა სამყარო“), ფიგურულმა („ქალი სარკით“, „ქალი და ყვავი“, „ესპანური ცეკვა“, „აადმი და ევა“, „აადამ შო-

ზე“, „საუბარი“ და ა.შ.), ფლორისტულმა („პეპლები“, „მერცხლები“, „ფარშევანგები“, „თევზები“, „დიდი თაიგული“, „ლურჯი ყვავილები“ და ა.შ.) და სხვა კომპოზიციებმა.

აღსანიშნავია, ასევე თავისუფალი, ხშირად კი სიმბოლიზმით გაჯერებული ფერადოვანი ტილოები (ტრიპტიხი „არქიტექტურული აქცენტები“, „ნაქვეული ქალაქი, სერია „წითელი და შავი“, კომპოზიცია „შავი ყანწი“, „ურბანიზაცია“, „ხუთი ფანჯარა“, „ცირკი“ და ა.შ.)

როცა ვსაუბრობთ თენგიზ მახარაშვილზე,

არ შეიძლება გვერდი ავუაროთ მის არქიტექტურულ-პრაქტიკულ საქმიანობას, რომლის შედეგებიც წარმოდენილი იყო გამოფენაზე. იგი მრავალი პროექტის ავტორია. მათ შორის 35-ზე მეტი განხორციელებულია. ბოლო წლები ნაყოფიერი აღმოჩნდა მისთვის, რადგან კონკურსში გამარჯვების შედეგად აშენდა მის მიერ დაპროექტებული თანამედროვე, ევროსტანდარტების სკოლები ქ. ბორჯომში და სოფ. ჯუგაანში, თბილისში ზემო ვაკეში დამთავრდა წმ. გიორგის სახ. ეკლესიის მშენებლობა.

იგი ასევე წარმატებით მუშაობს ლანდშაფტურ-დიზაინერული პროექტების შექმნასა და განხორციელებაში. (თბილისის კონსერვატორიის ეზო, სააგარაკო სახლების ეზოები წყნეთში, საგურამოში, მცხეთაში, წავკისში).

გამოფენას საკმაოდ ბევრი, სხვადასხვა სპეციალობის დამთვარელებელი ჰყავდა, მაგრამ მათ შორის მაინც ჭარბობდნენ: მხატვრები, არქიტექტორები, დიზაინერები, ხელოვნებადმცოდნეები. ალბათ, ამიტომ, თენგიზმა

დამთვალეებელთა აზრის გასაგებად ჩაატარა მცირე ანონიმური გამოკითხვა. ანკეტაში მხოლოდ ერთი თხოვნა იყო: „ჩამოთვალეთ თქვენთვის ყველაზე საინტერესო რამდენიმე ნამუშევარი“. ასეთი გამოკითხვა უკვე მესამედ ჩატარდა, რამაც ავტორს საშუალება მისცა გაეგო დამთვალეებელთა განზოგადოებული აზრი.

გამოფენა „უნივერსში“ იმითაც იყო საინტერესო, რომ რამდენიმე თვის წინ გამოვიდა

მელმაც არაერთგზის უანგარო დახმარება გაუწია მხატვარს პარიზში, ვენაში, ლუქსემბურგში და ა.შ. გამოფენების მოწყობაში, ფერადი კატალოგების და ძალზე მნიშვნელოვანი შემოქმედებითი ალბომების გამოცემაში. სასიხარულოა, რომ არიან ადამიანები - ხელოვნებისა და ხელოვანთა დამფასებლები, რომლებიც თავისი კეთილი ქმედებებით ხელს უწყობენ შემოქმედებითი პროცესის განვითარებას და წარმოჩენას.

ამრიგად, შეიძლება ითქვას, რომ თენგიზ მახარაშვილის შემოქმედებითი ცხოვრება მრავალმხრივი და წარმატებულია. ახალი იდეები, სამყაროს საინტერესო ხედვა, მის ნამუშევრებს ანიჭებს თვითმყოფადობას და ორიგინალობას.

ნინო ლალიძე

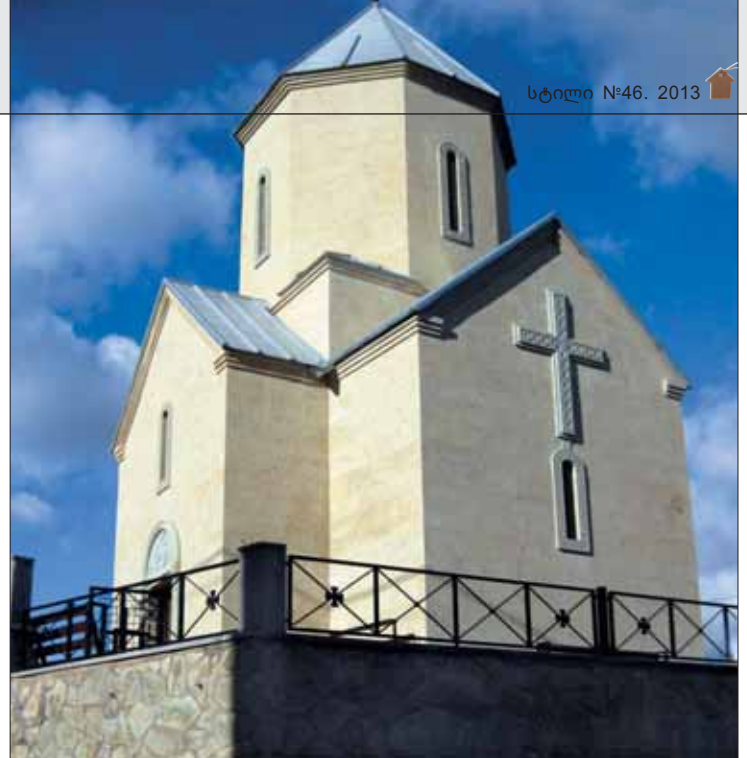

თენგიზ მახარაშვილის ძალზე საინტერესო სქელტანიანი, ფერადი შემოქმედებითი ალბომი, რომლის 220 გვერდი დათმობილი აქვს მხატვრის შემოქმედების ყველა მიმართულებას (მინიატურა, ფერწერა, გრაფიკა, კოლაჟი, არქიტექტურა, დიზაინი). მის ტექსტურ ნაწილში კი მოცემულია ხელოვნებადმცოდნეების რეცენზიები, ინტერვიუ მხატვართან, აგრეთვე მისი ბიოგრაფიული მონაცემები, პერსონალური და ჯგუფური გამოფენების ჩამონათვალი და ა.შ.

ამასთან დაკავშირებით, თენგიზ მახარაშვილმა ჩვენთან საუბარში დიდი მადლიერების გრძნობა გამოხატა ავსტრიისა და ლუქსემბურგში მცხოვრები გულუების ოჯახისადმი და პირადად ქალბატონ ნინო გულუასადმი, რო-

Retrospective Exhibition in Gallery "Universe"

Not long ago, Gallery "Universe" hosted an interesting retrospective exhibition of artist and architect Tengiz Makharashvili. With his long-term artistic background, Tengiz Makharashvili organized numerous exhibitions in Georgia and such cultural hubs as Paris, Vienna, Rome, Berlin, Moscow and other cities of Europe. The exhibition arranged in "Universe" was notable for the large amount and diversity of new works. The artist presented over 110 paintings, drawings, collages and architectural projects.

Another highlight of the exhibition was presentation of a newly-issued album covering Tengiz Makharashvili's art. The 220-page publication offers photos, descriptions and reviews of Tengiz Makharashvili's miniatures, paintings, drawings, collages, architectural and design projects, as well as records of interviews with the artist, his biography, listing of his exhibitions, etc.

Tengiz Makharashvili expresses his gratitude toward members of Gulua family living in Austria and Luxembourg. He specially thanks Nino Gulua, who selflessly supported the artist's exhibitions in Paris, Vienna, Luxembourg, etc. on numerous occasions and funded publishing of his catalogues and albums. It is comforting and pleasing to know there are people who value artists and contribute to development and promotion of art.

NINO LAGHIDZE

დიზაინ-განათლების რეალიები და პერსპექტივები

ინდუსტრიული საზოგადოება შეცვალა პოსტინდუსტრიულმა. ახალი მენტალიტეტი ბადებს ახალ ენას, ახალ კოდს. მკვიდრდება ახალი კულტურული ეპოქა. მიმდინარეობს XXI-ე საუკუნის სტილის ინტენსიური ფორმირება. მოდერნიზმულ დიზაინს, რომელიც მთელ XX-ე საუკუნეს მოიცავდა, პოსტმოდერნისტული დიზაინი ცვლის. კარდინალურმა ცვლილებებმა დაანგრია პროფესიონალური შემოქმედების არსებული სტრუქტურაც და პროფესიონალურ ფასეულობათა სისტემაც. დღეს ყველა ლაპარაკობს დიზაინერული განათლების კრიზისზე.

2000 წელს, სეულში, საერთაშორისო კონგრესზე მიღებული იყო სპეციალური მანიფესტი დიზაინერული განათლების შესახებ. მანიფესტში აღინიშნა მიმდინარე კარდინალური ცვლილებები. მოხდა კონსტატაცია ადეკვატური საგანმანათლებლო კონცეფციების არარსებობისა. გაისმა მოწოდება ექსპერიმენტატორობისაკენ, რომლის პროცესის დროს საჭიროა ახალგაზრდა თაობის ინტუიციის პატივისცემა და მის გვერდით დროში. კერძოდ, მასში ნათქვამია: „პედაგოგზე ცენტრირებული განათლებიდან აუცილებელია გადასვლა განათლებაზე, რომელიც სტუდენტს ექსპერიმენტატორობის უფლებას ანიჭებს და საშუალებას აძლევს განავითაროს საკუთარი პოტენციალი როგორც აკადემიური პროგრამების ჩარჩოში, ასევე მათ ფარგლებს გარეთ“. ამდენად, დიზაინერ-პედაგოგის როლი იცვლება. იგი არის არა ცოდნისკენ გამკვალანებელი, არამედ მშთაგონებელი, შემამსუბუქებელი და ორიენტირებული უფრო ნაყოფიერი პრაქტიკისათვის.

ამ თვალსაზრისით, საინტერესოდ გვეჩვენება აშშ-ის პროფესიონალური განათლების სისტემის თავისებურებათა განხილვა. ასე, მაგალითად, 1970-იანი წლების დასაწყისისთვის ამერიკული დიზაინის განვითარებაში უფრო და უფრო იკვეთება კრიზისის ნიშნები. შეიქმნა სიტუაცია მიასლოებული იმ მდგომარეობას, რაშიც დღეს აღმოჩნდა ქართული დიზაინ-განათლება. იმ პერიოდისათვის ამერიკაში დაგროვდა ახალი სოციალური, პოლიტიკური და ეკოლოგიური პრობლემები, რამაც დიზაინერებს უბიძგა საზოგადოებაში თავისი პროფესიონალური მდგომარეობის გადახედვისაკენ. ამასთან დაკავშირებით ამერიკულ დიზაინში განჩნდა რამდენიმე ახალი მიმართულება, მათ შორის ე. წ. ჰუმანიტარული დი-

ზაინი. ჰუმანიტარული დიზაინის აქტიური მქადაგებელია დიზაინის ერთ-ერთი უმსხვილესი პრაქტიკოსი და თეორეტიკოსი ვ. პაპანეჩი (1925-1999). ვ. პაპანეჩის ღრმა რწმენით, დიზაინის სწავლების მეთოდები ამერიკაში იმ დროისათვის უკვე მოძველებული იყო. იგი თვლიდა, რომ თანამედროვე დიზაინერები უნდა მომზადდნენ როგორც დამპროექტებელ-უნივერსალები, რომელთაც, სხვა ყველაფერთან ერთად, შეუძლიათ ფართო სოციალური პრობლემების გადაწყვეტა. ამერიკული სკოლების ძირითად ნაკლად მეცნიერი მიიჩნევდა იმ გარემოებას, რომ ისინი ზედმეტად დიდ დროს უთმობენ დიზაინის სწავლებას და არასაკმარისად - ეკოლოგიურ, სოციალურ, ეკონომიკურ და პოლიტიკურ სფეროს, სადაც დიზაინი ფუნქციონირებს. სტუდენტები მეტწილად შრომისმოწყობით იყვნენ დაინტერესებულნი. ისინი იმედოვნებდნენ, რომ ვინაშე სპეციალიზაცია დაეხმარება მათ სანუგეარო სამუშაოს პოვნაში, მაგრამ, ჯამში, ეს პოზიცია მცდარი იყო. ასეთი კურსდამთავრებულნი ამერიკაში ხშირად იოლად პოულობდნენ პირველ სამუშაოს, მაგრამ, რამდენიმე წელიწადში ისევ კარგავდნენ მას. კარიერას კი ის გაიკეთებს, თვლიდა ვ. პაპანეჩი, ვისაც სინთეზის ნიჭი აქვს, ვისაც შეუძლია ანალიზი, ვისაც ამოცანათა ფართო წრის გადაწყვეტის უნარი გააჩნია. თავისი მიდგომები ვ. პაპანეჩმა განახორციელა საკუთარ პედაგოგიურ პრაქტიკაში. თითოეული სტუდენტის სწავლების პროგრამაში იგი ერთვდა რაც შეიძლება მეტი დისციპლინის რაოდენობას. ამით ვ. პაპანეჩი ცდილობდა გაერღვია „ბელოვური ბარიერები“ დიზაინის სხვადასხვა სპეციალიზირებულ სფეროებს შორის. მეცნიერი მოუწოდებდა თავის სტუდენტებს შეესწავლათ სოციოლოგია, ანთროპოლოგია, ფსიქოლოგია... ამასთან სტუდენტს უტოვებდა თავისუფალი არჩევანისათვის პროგრამის დაახლოებით ერთ მესამედს.

დიზაინისადმი სოციოკულტუროლოგიური მიდგომის მომხრე გახლდათ აგრეთვე ამერიკის ერთ-ერთი ავტორიტეტული დიზაინერი არტურ პულოსი (1917-1997). არტურ პულოსი 1980-იანი წლების დასაწყისში ინდუსტრიული დიზაინის ორგანიზაციათა საერთაშორისო საბჭოს პრეზიდენტისა და დიზაინის საკითხებში იუნესკოს მრჩეველის პოსტებს იკავებდა. ა. პულოსი ასწავლიდა ამერიკის ბევრ უნივერსიტეტში. 1955-1982 წლებში იგი იყო სირაკუზის უნივერსიტეტის პრესტიჟული დიზაინის ფაკულტეტის პროფესორი და ხელმძღვანელი.

ა. პულოსმა შეიმუშავა დიზაინერული განათლების ერთ-ერთი საინტერესო პროგრამა, რომელიც ითვალისწინებდა სპეციალისტების მომზადებას ფართო სანიერითა და კვლევითი მუშაობის უნარებით. მდიდარმა პრაქტიკულმა და პედაგოგიურმა გამოცდილებამ ა. პულოსს ნება მიეცა კრიტიკულად შეეფასებინა აშშ-ში დიზაინერული განათლების მდგომარეობა. მეცნიერმა გა-

ნაცხადა სასწავლო პროგრამების გადახედვის აუცილებლობა პროფესიონალური პრაქტიკის გართულების გათვალისწინებით. მან ეს აუცილებლობა დაუკავშირა თანამედროვე საზოგადოების მიერ წამოჭრილ ახალ პრობლემებსა და გამოწვევებს. ა. პულოსმა, როგორც ვ. პაპანეჩმა, წამოაყენა წინადადება დიზაინერთა მომზადების სასწავლო პროგრამების ახლებურად გააზრებისა. იგი თვლიდა, რომ მთელი ყურადღება მხატვრული დისციპლინების შესწავლაზე კი არ უნდა იყოს გამახვილებული, არამედ საჭიროა მეტი დრო დაეთმოს ჰუმანიტარულ მეცნიერებებსა და ფსიქოლოგიის შესწავლასაც. იგი თვლიდა, რომ აუცილებელია ახალი პროგრამა, გათვალისწინებული სპეციალისტთა მომზადების სამ ეტაპზე. პირველი ორი წელი ეძღვნება ძირითად პროფესიონალურ უნარ-ჩვევებისა და შემოქმედებითი ფარგლების განვითარებას. პარალელურად სტუდენტები შეისწავლიან თანამედროვე ტექნოლოგიას, ჰუმანიტარულ და ფსიქოლოგიურ დისციპლინებს, რაც აუცილებელი ცოდნის ათვისებას ხელს შეუწყობს და დაეხმარება სტუდენტებს მომავალი პროფესიის სოციალური როლის გააზრებაში. შემდეგ ეტაპზე ა. პულოსი სთავაზობს ცოდნის გაღრმავებას ესთეტიკის, ჰუმანიტარულ და ზუსტი მეცნიერებების დარგებში. აგრეთვე სთავაზობს მართვის ორგანიზების, ახალი პროდუქციის გამოშვების დაგეგმარების, სხვადასხვა სათანადო პროგრამების დამუშავების საფუძვლების ათვისებას. ბოლო ეტაპი - ორწლიანი მაგისტრატურა. მაგისტრატურა უზრუნველყოფს დამოუკიდებელი კვლევითი მუშაობის ჩვენების გამოშვებას და პრობლემების გადაწყვეტის უნარებს, რომლებიც არ ჯდება დიზაინერთა ტრადიციული პრაქტიკული საქმიანობის ჩარჩოში. და ყველაზე მთავარი პრობლემა - დიზაინერმა უნდა ისწავლოს მომხმარებლის მოთხოვნილებათა ანალიზი და ფორმირება.

1970-იანი წლების ვენბათა დღევა რომ ჩან-

ყნარდა, აღმოჩნდა, რომ მათ მნიშვნელოვნად შეუწყეს ხელი ამერიკული სისტემის დიზაინ-განათლების გადასვლას ომის შემდგომ ათწლეულებში შედარებით ხარისხობრივად ახალ დონეზე. დღეისათვის აშშ-ის პროფესიონალური განათლების სისტემა, როგორც აღვნიშნავთ, ძალზე მოქნილია და სტუდენტ-დიზაინერთა სწავლების სხვადასხვაგვარ პროგრამებს გვთავაზობს. იგი უმაღლეს სკოლას ანიჭებს ფართო ავტონომიას სპეციალისტების მომზადების რაოდენობრივი და ხარისხობრივი პარამეტრების შერჩევაში, რაც, ჩვენი აზრით, მნიშვნელოვანი და საყურადღებოა. ასე, მაგალითად, ტექნიკური განხრის პროგრამების პროორიტეტი,- როგორც, მაგალითად, დიზაინის ინსტიტუტში ან სტანფორდის უნივერსიტეტში, - პროექტირების კონკრეტული პრობლემების კვლევა და გადაწყვეტა. მაგისტრატურის დონეზე სპეციალისტების მომზადება მიმდინარეობს ესთეტიკისა და თეორიის დარკში. კრანზრუკსკის ხელოვნების აკადემიაში კი ფრანგული ლიტერატურის ისტორიის განხილვა დიზაინერთა სწავლების პროგრამის აუცილებელი შემადგენელი ნაწილი გახლავთ. კალფორნიის უნივერსიტეტში სტუდენტებს, პირველ რიგში, კარგი სამსახურის შოვნის საშუალებებსა და ხერხებს ასწავლიან. დიდი მნიშვნელობა ენიჭება კურსდამთავრებულის პორტფოლიოს, ასევე მის პირადულ მომზადებას და, როგორც შედეგად ამბობენ, შთაბეჭდილების მოხდენის უნარს. ენ დე ფორესტი, ნარკვევის ავტორი აშშ-ში დიზაინ-განათლების თანამედროვე მდგომარეობის შესახებ, წერს: „ამერიკული დიზაინის სკოლებში ყველა მასწავლებელი ან, ყოველ შემთხვევაში, ყოველი პროგრამა თავის საკუთარ წესებს კარნახობს“.

ამერიკელ ნოვატორთა ნარმოდენები დიზაინერული განათლების მიზნებსა და შინაარსის შესახებ ჩვენ არ გვეჩვენება გადაბეჭდილი, ან უტოპიური. რა თქმა უნდა, სწავლების უნივერსალური მეთოდი არ არსებობს. თუმცა, ვფიქრობთ, ჩვენი უმაღლესი დიზაინ-განათლებისათვის, რეფორმების გზას რომ ადგას, ამერიკული გამოცდილებაც სასარგებლო იქნება. არ არის საჭირო ველოსიუმის გამოკონება.

აშშ-ში მაგალითი გვიჩვენებს, თუ როგორ შეიძლება პროფესიონალური მომზადების მიზნები და შინაარსი იცვლებოდეს დროის მოთხოვნების შესაბამისად. როგორ შეიძლება უკვე დაგროვილი გამოცდილებიდან კი არ უარყოფდე რაიმეს, არამედ, პირიქით, მიდრდობდე ახალი შედეგოგირი კონცეფციებში. მაგალითად, დასავლური დიზაინ-განათლება დიდი ხანია ითვალისწინებს ყველა იმ თავისებურებას, რაც ტანსაცმლის დაზიანების მსოფლიო ინდუსტრიას ახასიათებს. ასეთად უნდა იყოს ჩვენი მუშაობის ძირითადი პრინციპი - შესაბამისობა საერთაშორისო სტანდარტების პროგრამებთან. აუცილებელია ინერგებოდეს სტუდენტთა სწავლების ახალი მეთოდიცა, განსხვავებული ადრინდელისაგან, აკადემიურისაგან, რომელიც თანამედროვეობის მოთხოვნებს უპასუხებს და შეძლებს მოახდინოს ცვლილებებზე სწრაფი და მოქნილი რეაგირება.

ვფიქრობთ, რომ, მსატრული დისციპლინების სწავლება, უპირველესად, რა თქმა უნდა, უნდა იყოს მიმართული პიროვნულად ორიენტირებულ სწავლებაზე. აქ სადავო არაფერი უნდა იყოს. ასეთი მიდგომა ითვალისწინებს სტუდენტის

ინდივიდუალურ მონაცემებს, ნიჭსა და შესაძლებლობებს, იყენებს მონიშნავ პედაგოგიურ და საინფორმაციო ტექნოლოგიებს. ასევე ეჭვგარეშეა, რომ სწავლების სისტემა დაბალანსებული პროგრამებით უნდა იყოს გაჯერებული. ასეთი პროგრამები სტუდენტის მსატრული კულტურის ამოვსებაზე იმუშავებენ და, ამავე დროს, თანამედროვე საზოგადოების შეცვლილ მოთხოვნებსაც გაითვალისწინებენ.

მნიშვნელოვანია გვახსოვდეს, თანამედროვე ეკონომიკური სიტუაცია განსაზღვრავს, რომ ვინაირი სპეციალობა - მოდელირი - დღეს, ცვალებადი სტილების პირობებში, არ არის საკმარისი. თუმცა, ტანსაცმლის დამზადებაში სერიოზული ჩვევების გარეშეც არც დიზაინის სწავლება არ იძლევა სათანადო რეზულტატებს. სწორედ აქედან გამომდინარეობს ახალი მოთხოვნები როგორც სპეციალისტთა მომზადებისადმი, ასევე, შესაბამისად, სწავლების ფორმებისადმიც.

საერთაშორისო დიზაინ-სწავლების ერთ-ერთი მთავარი პრინციპია - ორიენტაცია არა იმდენად ცოდნის გადაცემაზე, რომელიც მუდმივად ძველდება, არამედ, საბაზო კომპეტენციების ათვისებაზე. ეს მიდგომა, შემდგომ, აუცილებლობის მიხედვით, ცოდნის დამოუკიდებლად ათვისების საშუალებას იძლევა. ამიტომ უნდა იყოს ასეთი განათლება უფრო მჭიდრო კავშირში პრაქტიკასთან, ვიდრე ტრადიციული იყო. პრაქტიკა - ჭეშმარიტების კრიტერიუმი. აქედან გამომდინარე, ჩვენ ვთვლით, რომ სწავლების ხარისხის შეფასების ერთადერთი უტყუარი მეთოდი სტუდენტის დამოუკიდებელი მუშაობა მოცემულ საგნობრივ სივრცეში. არანაირი გამოკითხვები და ტესტები არ წარმოგვიდგენენ ზუსტ ვითარებას. აქედან, უფრო ეფექტურია პროექტების მეთოდი, რადგან იგი იღებს განვითარების ყოველი ეტაპის ანალიზისა და, მეტიც, ამ იდეის ნაწარმში კონკრეტულ განსახიერებულობის დანახვის შესაძლებლობას იძლევა.

ეჭვს არ იწვევს, მნიშვნელოვანი როლი ენიჭება ლექტორს. მოჭარბებულმა ცვლილებათა სიჩქარემ გამოუსადეგი გახადა პედაგოგის პიროვნება ფიქსირებადი მოვალეობებით, რომელსაც გასულ დროს აღმოჩნდა ალიქვამდა საზოგადოება. პედაგოგის როლი ფართოვდება: იგი აქტიურებს სწავლებაში რეალური პირობების შესაქმნელად, დემონსტრირებს მსოფლიო პროცესების თანამედროვე გაგებას. წარმოიშვა მოთხოვნა ექსპერიმენტატორ პიროვნებაზე, რომელიც ამუშავებს და ნერგავს სასწავლო პროცესში საპროექტო მეთოდებს, ეძებს სწავლების ახალ ფორმებს. ჩვენი აზრით, აუცილებელია მოკლევადიანი კურსების ჩატარება პედაგოგთათვის, ვინც კარგად არ ფლობს საინფორმაციო-საკომუნიკაციო საგანმანათლებლო ტექნოლოგიებს. ბუნებრივია, ასეთი კურსები უნდა ტარდებოდეს იმ დაწესებულების ხარჯზე, სადაც პედაგოგი მუშაობს.

ყოველ ინსტიტუტს, უნივერსიტეტსა თუ აკადემიას, შეძლებისდაგვარად, მოსაწყობია აქვს საკუთარი ელემენტარული ბიბლიოთეკა, განთავსებული დანესებულების ოფიციალურ საიტზე. ამ ბიბლიოთეკაში თავმოყრილი უნდა იყოს სრული სასწავლო, აგრეთვე სხვა ლიტერატურა, რომელიც დაჭირდება სტუდენტს სრულფასოვანი სწავლებისათვის. რა თქმა უნდა, ამასთან, სტუდენტი უზრუნველყოფილ უნდა იყოს უფასო დაშვებით თავისი უმაღლესი ბიბლიოთეკისა და სხვა პარტნიორულ ბიბლიოთეკების რესურსებთან. დაშვების უზრუნველყოფა, სხვა ყველაფერთან ერთად, გულისხმობს მოხერხებულობას სარგებლობის პროცესში, საჭირო წიგნის ძიებაში და ა.შ.

ამდენად, შეიძლება ჩამოვყალიბოთ ჩვენი დიზაინ-განათლების რეანიმაციის საკმაოდ თვალნათლივი რიგი წინაპირობებისა (რა თქმა უნდა არასრული და, შეძლებისდაგვარად, მიახლოებითი):

- სასწავლო პროცესში დაძველებული ობიექტური მეთოდების უარყოფა და გადასვლა პიროვნულ, სუბიექტურ გამოცდილებაზე და შემოქმედებით ინტუიციამდე;
- სასწავლო პროცესში შემოქმედებითი ლიდერების ჩართვა, ვისაც აქტიური პროფესიონალური პოზიცია უკავია;
- საავტორო პედაგოგიური ძიებებისათვის ხელის შეწყობის რეჟიმის შექმნა;
- ფართო სექტორის პროექტებისა და პროგრამების აპრობირება და გამჭვირვალობა, ინოვაციური სივრცის შექმნა;
- სასწავლო პროცესის გარდაქმნა უახლესი კომპიუტერული ტექნოლოგიების საფუძველზე; დიზაინ-სწავლების ახალი, დინამიური სტილის, ახალი პედაგოგიური კულტურის ამოყალიბება;
- სტუდენტთა პირადი აქტიურობის სტიმულირება, თვითსწავლის, დამოუკიდებელი ძიებების ნიჭის განვითარება
- ქართული განათლების მიერთება მსოფლიო დიზაინ-პედაგოგიკის განვითარების პროცესს, ჩართვა საერთაშორისო სასწავლო-საგანმანათლებლო პროექტებსა და პროგრამებში;
- ვიზუალური კულტურის მომიჯნავე დარგებთან აქტიური ურთიერთობის შექმნა;
- ინტეგრაცია ზოგადპედაგოგიური საგანმანათლებლო პროექტებთან და პროგრამებთან.

რა თქმა უნდა, აქ წარმოდგენილი მოსაზრებები სულაც არ გულისხმობს, რომ ჩვენ მივყავებით დიზაინ-განათლების გადარჩენის უტყუარ და ამომწურავ ხერხებს. მაგრამ, ჩვენ მივგაჩნია, რომ წამოჭრილი პრობლემები ძალზე მტკივნეულია საზოგადოებისათვის და წარმოადგენს უდავო აუცილებლობას, რათა ამ პრობლემებზე საჯარო და პრინციპული მსჯელობა დაიწყო

ენიო გვალოვლიშვილი
სამსახურში აკადემიის
ასოცირებული პროფესორი

ოთხი დღე სტურუას შექსპირის სამყაროში

მაისში ყოველ პარასკევს, შუადღის 3 საათზე, ხელოვნების ცენტრ „რუბიკონში“ მხოლოდ თსუ-ის სტუდენტებისთვის იწყებოდა რობერტ სტურუასეული შექსპირის შემოქმედების გაცნობა. სტუდენტებს საშუალება ჰქონდათ სპეციალურად მოწყობილ გამოფენაზე ენახათ რუსთაველის თეატრის მუზეუმში დაცული ექსპონატები, მოესმინათ საუბრები და პირადად დაესვათ კითხვები რობერტ სტურუასთვის, გაეცნოთ თეატრის, გერტრუდასა და ოფელიას როლების შემსრულებელი მსახიობებისთვის. ენახათ სტურუას დადგმული სპექტაკლების „რიჩარდ მესამის“, „ჰამლეტი“, „შობის მეთორმეტე ღამის“ და „ქარიშხლის“ ვიდეო ჩანაწერები. ეს ღონისძიებები პროექტის – „ოთხი დღე სტურუას შექსპირის სამყაროში“ ფარგლებში სპეციალურად თსუ-ის ინგლისური ფილოლოგიის მიმართულების სტუდენტებისთვის მოეწყო, რომლებიც სასწავლო პროგრამის მიხედვით სწორედ ახლა სწავლობენ შექსპირის შემოქმედებას. მათ ხელოვნების ცენტრ „რუბიკონში“ გამართულ ღონისძიებებზე საშუალება მიეცათ უფრო მეტი გაეგოთ და გაეანალიზებინათ, როგორია შექსპირის სტურუასეული ინტერპრეტაცია, რო-

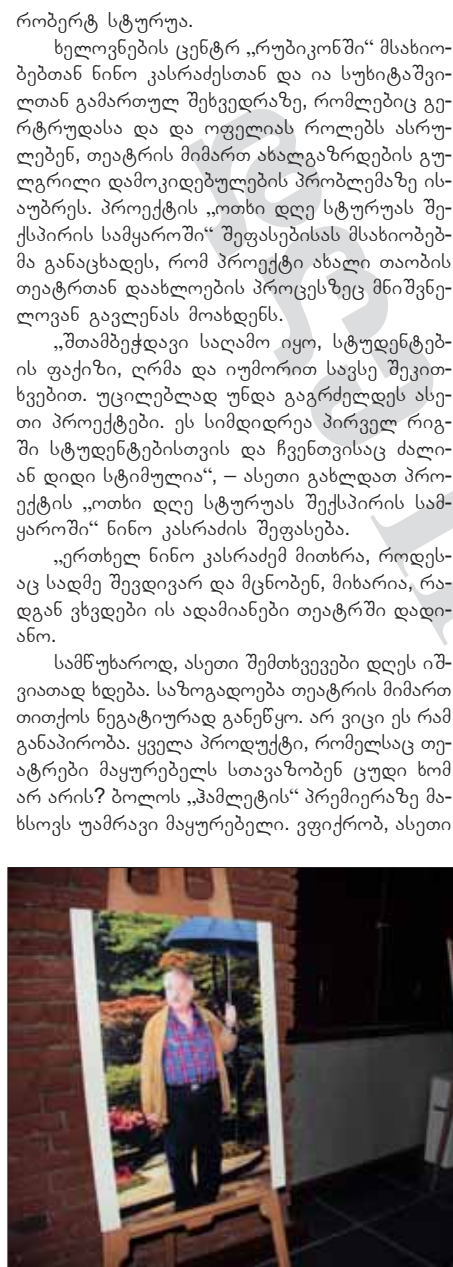
გორ იდგებოდა რიჩარდ მესამე, რა დატვირთვა აქვს მუსიკას რობერტ სტურუას შემოქმედებაში, ასევე რა როლს თამაშობს გაიანჩელის მუსიკა შექსპირის პიესების რუსთაველის თეატრის სცენაზე გადატანაში და ა.შ.

„ბევრჯერ მიიქვამს და ახლაც მინდა გავიმეორო, რომ რობერტ სტურუა უპირველეს ყოვლისა მიმანჩია მუსიკოსად და მერე თეატრალურ რეჟისორად. შეიძლება მუსიკაში ჩემზე მეტადაც კი არის გათვითცნობიერებული. კარგად მახსოვს, როდესაც მასთან სახლში პირველად მივედი, დედამისმა გამილოკარი და მომესმა ბახის ერთ-ერთ პრელუდიას როგორ ასრულებდა. ჩემ მიერ მიტანილი რომელიმე თემის ან მუსიკალური სახის გამო ხშირად ყოფილა, რომ გარკვეული მიზანსცენა შეუცვლია. ასეთი საინტერესო შემთხვევა მოხდა „რიჩარდ მესამის“ დადგმის დროსაც“, – ისხენებს დიდი ქართველი კომპოზიტორი გაიანჩელი რობერტ სტურუასთან მუშაობას.

თუ როგორ შეიქმნა სპექტაკლი „რიჩარდ მესამე“ სტუდენტებთან შესვდრისას რობერტ სტურუამ გაიხსენა.

„როდესაც ამ სპექტაკლის უწყვეტი რეპეტიცია ვნახეთ მივხვდით, რომ სპექტაკლი არ გამოვიდოდა. ძალიან დამნუსრებული იყო რამაზ ჩხიკვაძეც, რადგან რუსთაველის თეატრში პოტენციური რიჩარდი იყო და მე მინც-დამინც კომიკოსი ავირჩიე. ზოგიერთს გაუხარდა კიდევ, რომ სპექტაკლი არ გამოვიდა. თუმცა ორი თვის შემდეგ რალაცები მოვიფიქრე და რამაზს ვუთხარი, რომ მუშაობა თავიდან დაგვეწყო. საერთოდ, ძალიან რთულია მიუბრუნე სპექტაკლს, რომელიც ჩავარდა. რამაზი, რომ არა შეიძლება ამაზე მუშაობა აღარც გაგვეგრძელებინა, ასევე, დიდი როლი ითამაშა გაიანჩელის მუსიკამ. მუსიკამ, რომელსაც ჩვენ პირობითად „რექტამი“ ვუწოდებთ, სპექტაკლს ირონიული ატმოსფერო შემატა, მანამდე კი მხოლოდ საშინელი ტრაგედიის შთაბეჭდილებას ტოვებდა“, – ისხენებს

რობერტ სტურუა.

ხელოვნების ცენტრ „რუბიკონში“ მსახიობებთან ნინო კასრაძესთან და ია სუხიტაშვილთან გამართულ შეხვედრაზე, რომლებიც გეტრუდასა და ოფელიას როლებს ასრულებენ, თეატრის მიმართ ახალგაზრდების გულგრილი დამოკიდებულების პრობლემაზე ისაუბრეს. პროექტის „ოთხი დღე სტურუას შექსპირის სამყაროში“ შეფასებისას მსახიობებმა განაცხადეს, რომ პროექტი ახალი თაობის თეატრთან დაახლოების პროცესზეც მნიშვნელოვან გავლენას მოახდენს.

„შთაბეჭდავი საღამო იყო, სტუდენტების ფაქიზი, ღრმა და იუმორით სავსე შეკითხვებით. უცილებლად უნდა გაგრძელდეს ასეთი პროექტები. ეს სიმდიდრეა პირველ რიგში სტუდენტებისთვის და ჩვენთვისაც ძალიან დიდი სტიმულია“, – ასეთი გახლდათ პროექტის „ოთხი დღე სტურუას შექსპირის სამყაროში“ ნინო კასრაძის შეფასება.

„ერთხელ ნინო კასრაძემ მითხრა, როდესაც სადმე შევედივარ და მცნობენ, მიხარია, რადგან ვხვდები ის ადამიანები თეატრში დადიანო.

სამწუხაროდ, ასეთი შემთხვევები დღეს იშვიათად ხდება. საზოგადოება თეატრის მიმართ თითქოს ნეგატიურად განწყობილია. არ ვიცი ეს რამ განაპირობა. ყველა პროდუქტი, რომელსაც თეატრები მაცურებელს სთავაზობენ ცუდი ხომ არ არის? ბოლოს „ჰამლეტის“ პრემიერაზე მასსოვს უამრავი მაცურებელი. ვფიქრობ, ასეთი

პროექტები ხალხის თეატრთან დაახლოებას გამოიწვევს და იმედი მაქვს, მსგავსი ღონისძიებები მომავალშიც აუცილებლად განხორციელდება“, – აღნიშნა მსახიობმა ია სუხიტაშვილმა.

პროექტის „ოთხი დღე სტურუას შექსპირის სამყაროში“ იდეის ავტორი ინგლისური ლიტერატურის ისტორიის ლექტორი, ფილოლოგიის დოქტორი დავით მაზიაშვილი გახლდათ.

ჩანაფიქრი რუსთაველის თეატრის, თსუ-ის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის ინგლისური ფილოლოგიის დეპარტამენტის, ხელოვნების ცენტრი „რუბიკონის“ და თსუ-ის „საკვირაო ლიტერატურული კლუბის“ ერთობლივი ძალისხმევით განხორციელდა. მისი მთავარი მიზანი სტუდენტებში შექსპირის ტექსტების, თეატრალური დადგმების შესწავლის ინტერესის გამაძაფრება და ახალგაზრდებში კვლევითი საქმიანობის დაწყების წახალისება იყო.

აღსანიშნავია, რომ ასეთი სახის ღონისძიებების სასწავლო პროცესთან შეთავსება ქართულ სინამდვილეში პირველად მოხდა.

„ამ პროექტის იდეა მაშინ გამიჩნდა, როდესაც აუდიტორიაში შექსპირის სალექციო კურსის წასაკითხად შევედი. მინდოდა, სტუდენტებისთვის ის სამყარო გამეცოცხლებინა, რომლისთვისაც შექსპირი პიესებს ქმნიდა. მნიშვნელოვანია, რომ სტუდენტებმა არა მხოლოდ კარგად იცოდნენ შექსპირის ტექსტი, არამედ კომპლექსურად აღიქვან იგი. ამავე დროს, აუცილებელია ისინი გემოვნებიან და ინტელექტუალურ ადამიანებად ჩამოყალიბდნენ. ამის უნიკალური საშუალება კი სწორედ შექსპირისა და სტურუას შემოქმედებაა“, – განაცხადა დავით მაზიაშვილმა.

ხელოვნების ცენტრ „რუბიკონში“ გამართულ ღონისძიებებზე ცნობილი გახდა, რომ თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში შექსპირის კაბინეტის აღდგენა იგეგმება, რაც შექსპირის შემოქმედების სამეცნიერო კვლევითი საქმიანობის გააქტიურებას შეუწყობს ხელს. თსუ-ის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის პროფესორის მანანა გელაშვილის ინიციატივით, ცენტრს ახალგაზრდა ლექტორი დავით მაზიაშვილი უხელმძღვანელებს.

„ნიკო ყიასაშვილის სიკვდილის შემდეგ გვახსოვს, როგორ დაიხურა თსუ-ში შექსპირის კაბინეტი, ახლა მის ხელახლა გახსნას ვგეგმავთ, რომელსაც დათო მაზიაშვილი უხელმძღვანელებს. ასევე გვაქვს პროექტი, რომლის ფარგლებშიც თსუ-ის ვებგვერდს ელექტრონული ქართული შექსპირიანა მივებმება, სადაც კვლევები, თარგმანები და იმ ადამიანების შესახებ ინფორმაცია განთავსდება, ვინც შექსპირის შესწავლაში დიდი წვლილი შეიტანა. რაც შეეხება პროექტს „ოთხი დღე სტურუას შექსპირის სამყაროში, ისტორიული მოვლენა გახლდათ. ვფიქრობ, თეატრი და უნივერსიტეტი ჩვენი ქვეყნის მნიშვნელოვანი ბურჟუაზია და მიხარია, რომ მათი ტანდემი შედგა“, – აღნიშნა მანანა გელაშვილმა.

თხრა თსუ-ის ინგლისური ფილოლოგიის მიმართულების IV კურსის სტუდენტმა მანანა ბოკუჩავამ.

პროექტის „ოთხი დღე შექსპირის სამყაროში“ ფარგლებში თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტისა და რუსთაველის თეატრის ტანდემი რომ წარმატებით შედგა, ლონისძიებების დასრულების შემდეგ სტუდენტების მიერ გაკეთებულ კომენტარებშიც აისახა.

„ჩვენ იშვიათად გვეძლევა შანსი შევხვდეთ ასეთ დიდ ადამიანებს. გავიზიაროთ მათი შეხედულებები შექსპირის სამყაროზე და ჩვენს მოსაზრებებს შევადაროთ. ასეთ ლონისძიებებში მონაწილეობა ახალი აღმოჩენებისკენ გვიბიძგებს და ახალი სამყაროს ხედვის შესაძლებლობას გვაძლევს“, – აღნიშნა თსუ-ის ინგლისური ფილოლოგიის მიმართულების IV კურსის სტუდენტმა ნინო ბერიაშვილმა.

„ბევრ საიდუმლოს ახვდა ფარდა. გავიგეთ, თუ როგორ მუშაობენ მსახიობები რეჟისორთან, რითი განსხვავდებიან მათ მიერ განსახიერებული პერსონაჟები შექსპირისეული პერსონაჟებისგან. მაგალითად, გერტრუდა ნიგნში უფრო უარყოფით პერსონაჟად გვევლინება, ვიდრე სპექტაკლში, ოფელია კი ნიგნში უფრო ქარაფშუტაა. ძალიან მნიშვნელოვანი იყო საუბრები რობერტ სტურუასთან“, – გვი-

პროექტი „ოთხი დღე სტურუას შექსპირის სამყაროში“ რობერტ სტურუას დაჯილდოების ცერემონიით დასრულდა. დიდ ქართველ რეჟისორს ქართული კულტურის განვითარებაში შეტანილი განსაკუთრებული წვლილისთვის ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მედალი გადაეცა.

„შეხვედრები ახალგაზრდებსა და რეჟისორს შორის მნიშვნელოვანია. დროს რომ არ ჩამორჩე უნდა გაიგო მათ რა შეხედულებები და როგორი გემოვნება აქვთ, უკეთესად გაიცნო ის ადამიანები, ვისთვისაც სპექტაკლებს დგამ. ძალიან გამიხარდა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მედლის მიღება, ამისთვის დიდ მადლობას ვუხდის უნივერსიტეტის ადმინისტრაციას“, – განაცხადა ლონისძიების დასასრულს რობერტ სტურუამ.

ხელოვნების ცენტრი „რუბიკონი“, რომელმაც უნივერსიტეტელებს უმასპინძლა, ჯერ ოფიციალურად არ გახსნილა, თუმცა საზოგადოებისთვის ბევრი საინტერესო სიახლის შეთავაზებას გეგმავს. მათ შორის იქნება სპექტაკლები სცენაზე, რომელსაც მაყურებელი ორი მხრიდან უყურებს, პოეზიის სადამოები, კამერული კონცერტები და მსოფლიო კინოს შედეგების ჩვენებები. რაც შეეხება რობერტ სტურუას უნივერსიტეტთან თანამშრომლობას, გაგრძელდება, თუმცა როგორ და რა სახით, ეს უახლოეს მომავალში გახდება ცნობილი.

ნატო მარულაძე
გაზეთი „თბილისის უნივერსიტეტი“ (8)
2013 წლის 17 ივნისი

Four Days in Shakespeare's World

Every Friday in May 2013 Art Center "Rubicon" offered Tbilisi State University students an opportunity to study Shakespeare's plays and Robert Sturua's stage direction work. Students could view exhibits from Rustaveli Theater collection, attend discussions, personally ask questions to Robert Sturua, Gia Kancheli and actresses who played the parts of Gertrude and Ofelia or watch video records of plays staged by Robert Sturua: "Richard III", "Hamlet", "Twelfth Night" and "The Tempest". These activities were organized under the project "Four Days in Shakespeare's World" intended for English language students of Tbilisi State University, who had Shakespeare in their BA curriculum at that time. Art Center "Rubicon" offered a large amount of extracurricular information; students could analyze Sturua's interpretation of Shakespeare's plays, learn about staging issues and the importance of musical background, etc.

plays properly, but also have their complex understanding. At the same time, they should develop into intelligent people with refined taste. Shakespeare's masterpieces and Sturua's work are perfect tools for this," said David Maziashvili.

During project-related events organized in Art Center "Rubicon" it became known that Tbilisi State University plans to restore Shakespeare Center in order to activate scientific research of Shakespeare's art. According to professor of TSU Faculty of Humanities Manana Gelashvili, the Center will be managed by young teacher David Maziashvili.

Project "Four Days in Shakespeare's World" ended in passing an award to Robert Sturua. Ivane Javakishvili Tbilisi State University granted the great Georgian stage director a medal for outstanding contribution to development of Georgian culture.

"Meetings with young people are essential. It is crucially important to study their taste and mindset in order to keep up with the times. To put it even shorter, you have to know the people for whom you stage performances. I was really happy to receive a TSU medal and would like to thank University administration for this award," said Robert Sturua at the end of award ceremony.

Art Center "Rubicon", which hosted the event, is not officially launched, but we already know that it has interesting plans to offer to the public. Their future projects include theatrical performances on a stage accessible from two sides, poetry readings, chamber concerts, screening of the world's best movies, etc.

NATO OBOLADZE
Newspaper "Tbilisi University" (8),
June 17 2013

Idea of the project "Four Days in Shakespeare's World" was conceived by David Maziashvili, Doctor of Philology and teacher of English literature history.

The plan was jointly realized by English Language Studies Department of TSU Faculty of Humanities, Art Center "Rubicon" and TSU's Weekend Literary Club. Main goal of the project is to increase the interest of students toward Shakespeare's plays, to motivate research activity among young people.

This is the first instant when such events are combined with educational process.

"I first got this idea when I entered an auditorium with an intention to read a cycle of lectures on Shakespeare. I wanted the students to feel the world, for which Shakespeare wrote his plays. It is important to make sure that students not just study Shakespeare's

Augmented Reality Tbilisi – ARTbilisi

თბილისის სახელმწიფო სამხატვრო აკადემიისა და ფლორენციის უნივერსიტეტის - **Degli studi di Firenze** - არქიტექტურის დეპარტამენტს შორის გაფორმებული მემორანდუმის საფუძველზე, განხორციელდა საერთაშორისო პროექტი, რომლის შემაჯამებელი ანგარიში წარმოადგენს პრეზენტაციას სწავლებისა და კვლევის შესახებ, რომელიც ჩატარდა 2013 წელს სამეცნიერო - კულტურული ურთიერთთანამშრომლობის ფორმატში, ამ ორი უნივერსიტეტის ხელშეწყობით და მხარდაჭერით.

ერთობლივი ვორკშოპი ფოკუსირებულია ქალაქისა და კომუნიკაციათა გეგმის ანალიზზე და შესწავლაზე. ამ საერთაშორისო პროექტის სახელწოდებაა **Augmented Reality Tbilisi – ARTbilisi**, რომელიც მიმდინარეობდა 2013 წლის 2-30 მაისის ჩათვლით ქალაქ თბილისში. პროგრამის მიხედვით გათვალისწინებული იყო შეხვედრები ორგანიზაციებთან, არქიტექტურულ-ისტორიული ექსპედიციები ქალაქში;

შე; შერჩეული იქნა კონკრეტული კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლები, რომლებზედაც ჩატარდა კვლევა მულტიმედია-ბაზირებული მიმართულებით.

პროექტი **Augmented Reality Tbilisi – ARTbilisi** - თბილისი სწავლება და კვლევა საერთაშორისო მულტიმედია-ბაზირებული თანამშრომლობის ფორმაში

პროექტი **Augmented Reality Tbilisi – ARTbilisi** – გაყოფილი იყო სასწავლო და კვლევითი მიმართულებების მიხედვით, რომელიც მიმართული იქნა თანამედროვე ინსტრუმენტების დაწესების, განხორციელებისა და სარგებლობისათვის რათა შესწავლილიყო საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობა.

პროექტი **Augmented Reality Tbilisi – ARTbilisi** - ვითარდებოდა ეტაპობრივად სივრცის ათვისების გათვალისწინებით.

- კონცეფციის მომზადება: დისტანციური. ფლორენცია-თბილისი/ იანვარი-თებერვალი 2013;

- პროექტის საბოლოო დიზაინი: დისტანციური. ფლორენცია-თბილისი/მარტი-აპრილი 2013;

- 4 კვირის მანძილზე პროექტის პრეზენტაცია მონაწილე ინსტიტუტებისათვის, სამეცნიერო კონსულტაციები, კონცეფციის საბოლოო ჩამოყალიბებისათვის. თბილისი/მაისი 2013;

- 4 კვირის მანძილზე ქართველი და იტალიელი სტუდენტებისათვის სასწავლო და სამუშაო თანამშრომლობა. მაისი 2013;

ARTbilisi: ქალაქის ისტორიული ცენტრის ვრცელი რეალობის ფვარედინ-მედია პროექტი თბილისი საუკუნეების მანძილზე იყო სხვადასხვა კულტურული და ისტორიული მოვლენების გზაჯვარედინი, რამაც თავისი წარუშლელი კვალი დატოვა ქალაქზე. აღმოსავლური და დასავლური კულტურების გადაკვეთა ამ ქალაქში უფრო მდიდარი, მრავალფეროვანი, აღმოსავლურ – დასავლური სტილ-

ის კულტურა ჩამოაყალიბა.

აქ ფორმირდებოდა მხატვრულ-შემოქმედებითი ველი, რომელიც გამოირჩევა ტოლერანტურობით და სოციალური ინკლუზიურობით, რაც ირეკლავს დასავლური საზოგადოების ამოცანებს მესამე მილენიუმის დასაწყისში.

ამჟამად ვიზიტორს (ტურისტს, სტუდენტს, პროფესიონალს), გარდა ტრადიციული სახელმძღვანელოებისა, არ გააჩნია დამხმარე ხელსაწყოები, რათა მიიღოს ინფორმაცია ამა ძეგლის შესახებ. თუმცა, ტრადიციული მეთოდიც სრულად ვერ ასახავს იმ კულტურულ, არქეოლოგიურ და არქიტექტურულ მემკვიდრე-

ობას, რასაც თავად კონკრეტული ძეგლი იმსახურებს. ქართულ – იტალიურმა კვლევითმა ჯგუფმა შეიმუშავა მულტიმედია-პროექტი ARTbilisi. ეს პროექტი, არქიტექტურის და მედიახელოვნების ფაკულტეტის დახმარებით, შესაძლებელს ხდის ვესტუმროთ ქალაქის ისტორიულ ცენტრს და უფრო ღრმად და ინოვაციურად შევიცნოთ იგი. პროექტი ARTbilisi შედგება, ძირითადად იმ პროგრამის, აპლიკაციის მომზადებისათვის, რომლებიც გამოიყენება ტურისტებისათვის საინტერესო ადგილებში. (ძველი თბილისი, აბანოთუბანი, ეროვნული მუზეუმი).

ვორქშოფის შედეგად შეიქმნა ახალი მე-

დია პროდუქტი - მეტად აქტუალური თანამედროვე ქვეყნის კულტურული მემკვიდრეობის წარმოჩენისათვის; კულტურული ტურიზმის განვითარებისათვის (ტურისტ-არქიტექტორები, ფოტოგრაფები, ხელოვნებამცოდნეები და სხვა). მოხდება შერჩეული კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლების, საგნების ციფრული ვერსიის შექმნა. თანამედროვე მონაცემების - პლანშეტური კომპიუტერის, ანდროიდის ტელეფონის, აიფონის გამოყენებით მივიღებთ სიღრმისეულ ინფორმაციას კონკრეტული ძეგლის ან ნივთის შესახებ.

ძველი თბილისის ანალიზი და კვლევა. ახლიდან აღმოჩინე შენი დედაქალაქი.

Augmented Reality Tbilisi – ARTbilisi

Institutions involved

- Ministry of Culture and Monuments Protection of Georgia
- National Agency for CH preservation of Georgia
- Tbilisi Hamkary
- Georgian National Museum
- Italian Embassy in Georgia
- Georgian Embassy in Italy
- Architectural Club

Thanks to

- Tinatin Kldiashvili Rector of TSAA
- Kakha Trapaidze Chancellor of TSAA
- Marina Kvariani, Tamar Lortkipanidze representing Ministry of Culture and Monuments Protection
- Vano Vashakmadze Vice director, National Agency for CH preservation of Georgia
- Teona Jakeli PR manager, Georgian National Museum
- Mikhail Abramishvili representing Georgian National Museum
- Federica Favi Ambassador, Italian Embassy in Georgia
- Eugenio Carlucci, Nicoletta Daga representing Italian Embassy in Georgia
- Vato Andguladze representing Georgian Embassy

in Italy

- Nino Laghidze president of Architectural Club

The report is a summary presentation of the activity of teaching and research carried out in 2013 within the framework of the cultural and scientific cooperation between the Università 'degli Studi di Firenze' the Department of Architecture and the Tbilisi State Academy of Arts. The joint workshops focused on the study -relevant to the analysis of the city and the design of the communication plan- as well as the Project Augmented Reality Tbilisi-ARTbilisi, were the main points of the activity carried out during the period May 2 to 30, 2013. It was the part of a more general program also including meetings with the institutions involved and visits to significant sights of architectural, historical, cultural interest in the city and the country.

The project Augmented Reality Tbilisi - ARTbilisi

Teaching and research in international multidisciplinary collaboration The project Augmented Reality Tbilisi-ARTbilisi is divided into teaching and research activities aimed at the design and implementation of the advanced tools for understanding of Georgian cultural heritage.

The project ARTbilisi develops in stages and are

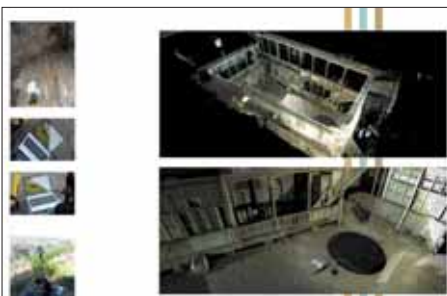
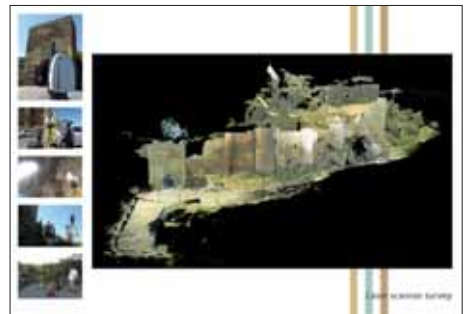
as including:

- the preparation of the concept: remote, Florence-Tbilisi / January-February 2013;
- the final design with preparation of the content summaries: remote, Florence-Tbilisi / March-April 2013;
- presentation of the project to the institutions involved and scientific consultation for the closing of the final contents during 4 weeks: in Tbilisi / May 2013;
- 4 weeks intensive of study and work for Italian and Georgian students: in Tbilisi / May 2013.

ARTbilisi: the cross-media project Augmented Reality in the historic center of the city

For centuries Tbilisi has been at the cross road of the various cultural and historical event, that settled their tracks along the city. It was the meeting point of the Eastern and Western cultures, making Tbilisi an exceptionally rich and viable example of the cultures co-existence and mutual growth.

Tbilisi has housed a culture and artistic production, eclectic, tolerant and socially inclusive, that could always represent a model for the challenges that the Western society faces at the beginning of the III millennium. Currently, however, the visitor (tourist, student, professional) has no supporting tools available rather

than traditional guides. It is much less than the similar cultural, archeological and architectural heritage deserves. Consequently, the mixed Italian-Georgian research group (University of Florence-department of architecture, Tbilisi State Academy of Arts) has developed the multidisciplinary project ARTbilisi between the faculties of Architecture and Media Art, that makes it possible to discover the city's historical center more in-depth and an innovative manner through applying the AR (Augmented Reality) app.

The ARTbilisi project consists of preparation of AR apps, including the sites of the tourists interest in the Old Tbilisi ancient district – Abanotubani, as well as, its implementation and publication jointly with the Georgian National Museum.

For this purpose, the ARTbilisi introduces the use of the AR for diverse and more advanced matters, for becoming aware and enjoying the architectural and archeological heritage of the Georgian capital city.

Workshop Participants

- Students participants in the workshop
- TSAA
- Alexandra Badalyan, Lia Garibashvili, Maria Voskanyan, Mariam Rusishvili, Mariam Tsiklauri,
- Mariam Khardziani, Marta Ghudushauri, Murman Iashvili, Qetevan Gegeshidze,
- Rati Zhvania, Sophio Machavariani, Tamar Meliva, Tinatin Tavadze, Tsitsi Bodokia

UNIFI

- Lorenzo Cantini, Jenny La Greca, Matteo Fiorucci

Staff participants in the workshop

- TSAA

- Nana Iashvili - Full professor, Dean of the Media Art Faculty
- Nino Chogoshvili - Professor, Dean of the Faculty of Restoration, Art History and Theory
- Zaza Iashvili - Associate professor of the Media Art Faculty
- Maia Mania - Professor of the Faculty of Restoration, Art History and Theory
- Rusudan Eristavi - Associate professor of the Media Art Faculty

UNIFI

- Paola Puma - Professor, University of Florence Department of Architecture

Credits

- DiDA STAFF
- Paola Puma, ARTbilisi scientific project leader
- Marte 5, ARTbilisi sw development
- Lorenzo Cantini, Bibliographic search, documentation and design of Artbilisi boards
- Jenny La Greca, Bibliographic search, documentation and design of Artbilisi boards
- Matteo Fiorucci, Tbilisi Old City visual documentation and shooting for virtual tour design
- Pietro Massai, Consultant for virtual tour design

Tbilisi State Academy of Arts

- Nana Iashvili - ARTbilisi scientific project leader
- Maya Mania, Consultant Architect for project
- Zaza Iashvili, Consultant Architect for project
- Merab Dzneldadze, Consultant Archaeologist

Communication Plan

- Poster by Tsitsi Bodokia

- Flyer by Lorenzo Cantini, Tsitsi Bodokia
- Handbook by Maria Voskanyan, Rati Zhvania
- Web site by Jenny La Greca and Alexandra Badalyan
- Rendering by Qetevan Gegeshidze, Lia Garibashvili
- Storytelling by Mariam Tsiklauri (text), Rati Zhvania (voice)
- Support staff by Mariam Khardziani, Mariam Rusishvili

SURVEY PLAN

Historical documentations by Tinatin Davadze, Sophio Machavariani, Tamar Meliva, Mariam Tsiklauri, Nino Svimonishvili.

Survey staff by Lorenzo Cantini, Jenny La Greca, Matteo Fiorucci, Tinatin Davadze, Sophio Machavariani, Tamar Meliva, Mariam Tsiklauri, Nino Svimonishvili.

არტ გალერეაში ვეტრო ვარიო

2013 წლის 12 ივლისს, არტ გალერეა „ვეტრო ვარიო“ (თბილისი, მცხეთის ქუჩა 28) გახსნა ტრაბზონის (თურქეთი) Femin&Art-ის მე-6 საერთაშორისო ფესტივალის მონაწილე ქართველ მხატვარ ქალთა ნამუშევრების გამოფენა-გაყიდვა.

მასალა მოამზადა ანა ლალიძემ

Art Gallery Vetro vario

On July 12 2013, in Tbilisi (28 Mtskheta street), Art Gallery "Vetro vario" launched exhibition of Georgian woman artists, participants of 6. International Festival organized by Femin&Art-association Female artists in Trabzon, Turkey.

This year Trabzon's Femin-Art 6th International Paintings Festival is hosting a total of 100 female artists from 26 different countries in the world

The Black Sea province of Trabzon is welcoming women from dozens of countries for a week of art as part of the sixth International Paintings Festival, which is organized by the Femin & Art Association.

"Our primary aim is to bring women together and increase their confidence, while also giving a message to Turkish society," said Femin & Art International Women Artists' Association President Sükran bst at an opening for the event.

The festival was ushered in with a horon dance, a traditional dance from Trabzon and the Black Sea region.

Female artists from Azerbaijan, Georgia, Japan, France, Russia and Lebanon, as well as 20 other countries, are all in Trabzon for the festival.

The group brings together female artists to participate in national and international art activities and works with international organizations in order to present female Turkish artists to the world. Different artistic disciplines are represented in the association such as literature, painting, caricature portrayals and photography.

bst said they established the organization in 2007 with five women, but the association now boasts more than 250 women.

The association presented women in 57 international and national events while also exhibiting works created by Turkish women and organizing panels and symposiums.

Femin & Art has also participated in a number of international art activities. Women's involvement in art ac-

Speaking at the opening, bst said the festival's motto this year was "The colors of the world will not fade." All the artists coming to Trabzon will feel as if they are at home, she said.

"Art and artists are the most important things in terms of enlightening society. We will try to spread our voices to the world while staying away from violence as we aim to spread peace," said bst, adding that art could develop societies and contribute to civilization.

"When there is freedom and peace, societies can develop with their own dynamics," she said.

The festival will continue until July 10.

Femin-art is an association that encourages women to take their place in art. The association was created six years ago and features six branches in Turkey.

Peace and art

Earlier The Femin-Art Female Artists Association brought together 300 artists from Turkey and around the world to open joint exhibits in 15 Turkish provinces in an effort to highlight and contribute to world peace.

"We are living among wars currently and that's why we need to contribute to peace. We will gather artists via social media and Internet channels," bst, said, adding that those involved hoped to contribute to world peace through artistic means.

The festival is being supported by the Culture and Tourism Ministry, Trabzon Gov. Recep Kızılcık and Trabzon Mayor Orhan Fevzi Gıyıkçıoğlu.

TEXT BY ANA LAGIDZE

tivities is important for future generations, said bst.

"When women are educated, the development of countries gets faster," she said, noting that the women who work in the association have the opportunity to change their views about the world. "We can say the same things for women who are interested in art."

While establishing the organization, bst and her friends thought the title needed to be meaningful in the international art scene. "That's why we chose a title using the words 'Femin and art.'"

Even though traditional art such as painting is more popular with members, the organization also pursues activities in music and theater. "We are trying to be active in every kind of art."

პერსონალური გამოფენა

11.06.2013 "ზაია გალერეაში" გაიხსნა მანანა თავაძის პერსონალური გამოფენა - ქსოვილი, აპლიკაცია.

გამოფენა გაგრძელდა 20.06.2013

მანანა თავაძის დიზაინი ფერთა და ფორმათა პარადოქსია, ცოცხალია, თავისუფალია პირობითობისაგან. იგი სავსეა შინაარსით,

არაჩვეულებრივად ფუნქციურია და კომფორტულია მისი მფლობელისთვის.

ხელოვნის მაღალი ოსტატობა ყოველთვის ჯეროვნად იყო დაფასებული. დღეს იგი სხვაგვარად გაიაზრება, იძენს ახალ ფასეულობებს, გამოხატულებას და შესაბამისობას თანამედროვე გემოვნებასთან. და კიდევ, რაც არ

უნდა მოუხელთებელი იყოს სასურველი სახის ან ცხოვრებისეული მოვლენის სილამაზე, იგი არ ქრება, ყოველთვის რჩება შემოქმედში და თუკი ნაკეთობა ხანგრძლივად გვემსახურება, ჩვენს წინაშე ხელოვნების ნიმუშია.

ნინო ლალიძე

Personal exhibition

On June 11 2013, "Baia Gallery" launched personal exhibition of works by Manana Tavadze - Textile, application. The exhibition lasted for 20 June.

Manana Tavadze's works contradict this rule by highlighting the value of spatial solution and entering into artistic dialogue with people. High quality of artistic performance always enjoyed respect; nowadays it is estimated at a different plane, gaining in value, expressivity and compatibility with modern taste. Just one more note for the conclusion – however elusive the beauty may be, it invariably continues to exist in the artist's mind – and if the artist manages to interpret it so as to preserve its value for a long time to come, then we deal with real art.

NINO LAGHIDZE

გამოფენა გალარეა „არტ ავენიუში“

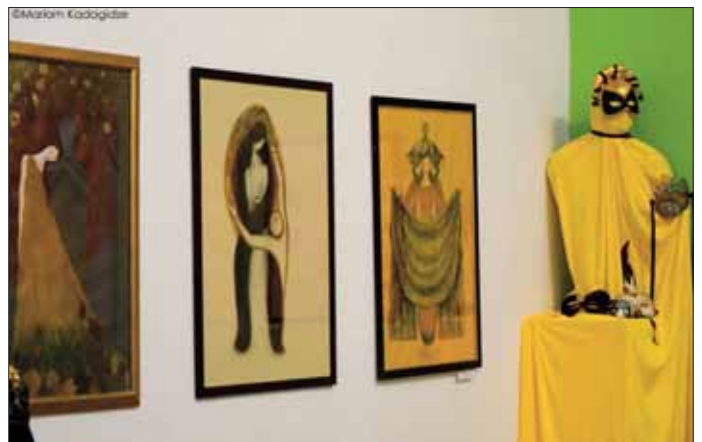
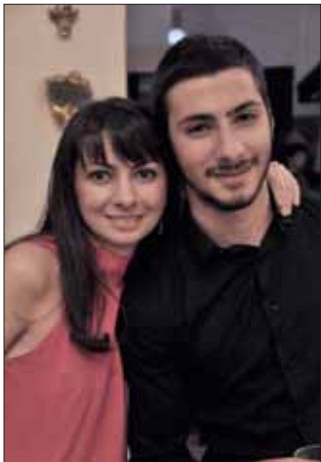
2013 წლის 24 მაისს გალერეაში ART AVENUE მხატვარ თაკო შაშიაშვილის და მისი ვაჟების ლუკა და სანდრო ჯაფარიძეების პერსონალური გამოფენა გაიხსნა. გამოფენის გახსნას ფართო აუდიტორია დაესწრო. ექსპოზიციაზე წარმოდგენილ სამი მხატვრის აბსოლუტურად განსხვავებულ ხედვას მეტად მშვიდი, თუმცა ლირიულად ამაღლებული განწყობა აერთიანებდა.

ლუკა და სანდრო ჯაფარიძეები დედასთან ერთად პირველად წარსდგნენ საზოგადოების წინაშე. თაკოს პერსონალურ თუ საერთო გამოფენების ჩამოთვლა, (საქართველოში, თუ საზღვარგარეთ), კი ძალიან შორს წაგვიყვანს. მისი თვითმყოფადი ხელნერა ნაცნობი, ახლობელი და ყოველთვის აღმაფრთოვანებელია. ნამუშევრების შესრულების ტექნიკა - მრავალფეროვანი. ნამუშევრები ქალის ფიგურა დომინირებს. კომპოზიციათა გამომხატველობა საკმაოდ ორიგინალურია და წერის თავისებულებით, ორნამენტალური მანერით გამოირჩევა.

გალერეაში ფერწერული ტილოების გარდა დიდ ყურადღებას იპყრობდა კედლის ნიღბები და აქსესუარები. თითოეული მათგანი თავისი სინატიფით, ფერადოვნებით, არაორდინალურობით, განუმეორებელ ხიბლს ანიჭებდა შემოქმედებითი თავისუფლებით გაჯერებულ ატმოსფეროს.

გამოფენა გალერეა ART AVENUE-ში რამდენიმე დღე გაგრძელდა და მნახველთა დიდი მოწონება დაიმსახურა.

ვულოცავთ შემოქმედებით ოჯახს ამ გამარჯვებას და კვლავ წარმატებებს ვუსურვებთ დიდ შემოქმედებით გზაზე.

Tako shashiashvili Luka japaridze Sandro japaridze art works - at ART AVENUE Gallery

On May 24 2013, ART AVENUE Gallery launched an exhibition. The exposition featured works of artists - Tako Shashiashvili and his sons, Luka Japaridze and Sandro Japaridze. The works of artists included into this exhibition varied by genres and formed a creative synthesis. The exhibition performance deserved.

სამედიცინო ცენტრი ციტო

ახიბაჯაბოვი
ლევან ჯოჯაია

თბილისში, ერთ-ერთ პრესტიჟულ უბანში, ფალიაშვილის ქუჩაზე მდებარე ახალ შენობაში სამედიცინო ცენტრი „ციტო“ არის განთავსებული. მისი ინტერიერი არქიტექტორ ლევან ჯოჯაიას პროექტით შესრულდა.

ცენტრის ინტერიერის თანამედროვე სივრცის გეგმარებითი გადწყვეტის ლაკონიზმი, დეტალებისადმი უნატიფესი დამოკიდებულებით კომპენსირდება. მათი ვირტუალიზაცია დიზაინის სტილის განმსაზღვრელი ხდება. მოსაპირკეთებელი მასალის ფაქტურამ ერთიანი, ნათელი სივრცე შექმნა. მისაღები ჰოლის ვიზუალურად გაფართოების მიზნით გამოყენებულია დიდი სარკეები რუსტიკურულ ჩარჩოებში გახეხილი მეტალის ფაქტურით. ამავე მიზანს ემსახურება სხვადასხვა დანიშნულების კედლის ნიშები ლოკალური განათებით. საერთოდ, აქ, ავტორის მიერ, გათვალისწინებულია განათების რამდენიმე სცენარი - გამოყენებულია დიოდური და დღის ნათების ნათურე-

ბი. მოსაპირკეთებელი მასალებიდან გამოყენებულია - გამონრობილი მინა, პერფორირებული უჯანგავი ფოლადი, ალუმინი და მისი პროფილები და კერამოგრანიტის ფილები - იატაკზე.

თბილი, კლასიკური ფერები ამრეკლავ ზედაპირებს ჰარმონიულად ერწყმის. სხვადასხვა მონაკვეთების მობილური დიზაინი შემოსაზღვრელი სიბრტყეების ტონალობითაა განონასწორებული. ინტერიერი, თითქოს შიგნიდან ნათდება განსაკუთრებული, მისეული შუქით, რასაც გამჭვირვალე დეტალების, კრიალა აქსესუარების, დეკორატიული ნაკეთობების, ბუნებრივი და ხელოვნური განათების სინქრონი აღრმავებს.

მთლიანობაში, კი ავტორის ორიგინალური და საინტერესო მიგნებები ერთ ამოცანას ემსახურება - შეიქმნა საზოგადოებრივი გარემო - მშვიდი, ესთეტიკური ყოფისა და მაღალი კომფორტის გარანტი.

ავტორადიო

FM 95.1

GEO

თბილისი

სიამოვნებით გასაუფლებელი გზა

საპროდუქციო კომპანია

STYLE

სარეკლამო კომპანია

ქ. თბილისი შარტავას ქ. 35/37

style_inbox@mail.ru

2 37 52 97

577 44 86 00